

VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES
 VESTNIK VESTNIK
 NIK VESTNIK VES

Vlada sivi zaradi pokojnin

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

VESTNIK

Murska Sobota, 11. maja 1995, leto XLVII, št. 19, cena 150 SIT

Ivan Borštnar je odprl svoj dosje, ali spomine na slovensko pomlad izpred sedmih let

Kdo je preoral cesto med Križevci in Grlavo?

Gospodarstveniki se sprašujejo komu bo služila železniška povezava z Madžarsko prek Hodoša

SNEMANJE CD ROM-ov
 CREATIV ☎ /069/31-303

VREME

Ob koncu tedna bo oblačno z občasnimi padavinami.

Vestnikov koledar

11. maj, četrtek, Žiga
 12. maj, petek, Pankracij
 13. maj, sobota, Servacij
 14. maj, nedelja, Bonifacij
 15. maj, ponedeljek, Zofka
 16. maj, torek, Mojzes
 17. maj, sreda, Mojca

Pregovor
 Po svetem Servatu ni mraza se batl.

V teh dneh so se po vsej Evropi zvrstile velike slovesnosti ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne ter zmage nad fašizmom in nacizmom, na katerih so se s ponosom in hvaležnostjo spominjali vseh mož in žena, ki so z orožjem ali brez njega prispevali k veličastni zmagi. Pred petdesetimi leti so se odprla vrata v prihodnost. Po največji moriji v svetovni zgodovini, ko so zavezniki v prizadevanjih za zlom Hitlerjevega režima prehodili najdaljšo, najtežjo in najbolj krvavo pot, so bile težnje vsega svobodoljubnega človeštva usmerjene k oblikovanju nekakšnega otoka miru, svobode in blaginje. 9. maj, ki ga slavimo kot dan zmage, bi moral pomeniti zmago življenja,

sprave in samopotrjevanja še kaj? Kako premostiti prepad med dvema nasprotujočima se stranema?

Vsa ta vprašanja se nam nehote vsiljujejo, ko ugotavljamo, da so pri nas žal ozki strankarski interesi prevladali, s čimer je bila zamujena še ena priložnost, da se ob tako velikem jubileju zmage nad nacizmom umirijo politične strasti in strmejo narodove vrste. Naposled smo se celo odrekli paradi kot demonstraciji države in državnosti. Tako so nas prikrajšali za dobro predstavo, kakršnih ne moreš videti na pretek. Zato pa so pravcati spektakel pripravili v drugih predelih Evrope. Parada v neki normalni državi sploh ne more biti problem. Problem je

Nelagodje ob zmagi

v katerem bi prevladala razsodnost in skupno kovanje prihodnosti v duhu miru in ljubezni med vsemi.

Tokratni dnevi spominov pa nas vendarle opozarjajo na to, da je demokratični svet pozabiti na vse tiste sedanje male totalitarizme, ki še vedno uporabljajo podobne metode, kot sta jih svojčas Hitlerjeva Nemčija in Mussolinijeva Italija. Ozirno se samo v našo bližnjo sosesčino, kjer na pragu 21. stoletja divja uničujoča vojna. Zaradi neukrepanja svetovnih velesil, ki bi morale že v kali zatreti vsakršne take posekuse, namreč izgubijo na pomenu vse izrečene globoke misli.

Ali je dan zmage res samo poskus sprave med tistimi, ki so ostali na eni strani brega, s tistimi, ki so se udinjali sovražniku? V kolikšni meri je to izjemna priložnost za pomiritev strasti ali pa nemara celo idealno orožje tistih, ki bi radi izničili pomen vrednot? Zakaj še vedno prevladujejo zgoj čustva, medtem ko se zdi, da so sožitje, demokracija, lepota in dobrota postavljeni na stranski tir? Ali je poleg

le, če si že vnaprej proti skupnemu imenovalcu in države ne vidiš v pravi luči, ker v slepi zaverovanosti v svojo pozicijo, kot edino pravilno in zveličavno, ne preneseš drugačne resničnosti.

Resda nisem goreč ljubitelj procesij ne sprevedov, še manj pa vojaških parad, toda menim, da so v življenju človeka, skupine ali naroda posamezni izjemni dogodki in redki trenutki nadpovprečnih naporov in dosežkov, ki izstopajo iz vsakdanjega toka življenja; in spomin nanje je treba ohranjati. Tak spomin, vreden dosežek slovenskega naroda, je nedvomno mednarodno priznani prispevek Oslobojilne fronte k zavezniški zmagi. Desettisoči, ki so se iz golega domoljubja pridružili osvobodilnemu gibanju, po svojih močeh zanj delali, tvegali imetje in življenje, trpeli in umirali, imajo pravico do spominske počastitve, preživeli pa pravico do dostojne proslave ob 50. obletnici zmage. Mar se tega pri nas še vedno sramujemo?!

MILAN JERŠE

Prizadetih več sto hektarjev sladkorne pese

Foto: Jure Zauneker

Pridelovalci so s škropljenjem namesto plevelov uničili kulturno rastlino. V tovarni Pinus v Račah, kjer izdelujejo herbicide, trdijo, da so njihova zaščitna sredstva neoporečna, odgovornosti za posledice pa ne prevzemajo tudi pridelovalci. Slednji trdijo, da so delali po navodilih, zato do uničenja ni moglo priti po naključju. To še toliko bolj, ker so prizadeti posevki pri različnih pridelovalcih in na različnih pridelovalnih območjih. Ker bo zaradi presejanja prišlo do izpada pridelka, bodo pridelovalci zahtevali odškodnino, ki naj jo plača krivec. Kdo je krivec, pa ostaja za zdaj še vprašanje. Več na strani 3.

Vse poti vodijo v **Potrošnik**

AKCIJSKA PRODAJA

IZDELKOV
 PERUTNINE
 PTUJ

od 11. do 20. maja

v vseh
 prodajalnah
 s prehrabnenimi izdelki
 VELETRGOVINE

- PIFI - piščančja hrenovka, vakuumsko pakirana 639,50 SIT/kg
- POLI - posebna 525,00 SIT/kg
- POFTOVIO, piščančja šunkarica 779,10 SIT/kg
- JETRNA PASTETA v ovitku 613,60 SIT/kg
- PIZZA klobasa 541,80 SIT/kg

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Od 71 je 50 poslancev po končani splošni razpravi odločilo, da se sprejemanje predlaganega državnega proračuna nadaljuje. Minister Gaspari je zavrnil očitke, da je proračun neuravnotežen in da je namenjen le preživetju.

AJDOVŠČINA - Slovesnosti v dvorani, v kateri so pred natančno petdesetimi leti takratni odposlanci potrdili zmagoviti boj Slovencev, osvoboditev izpod fašizma in nacizma ter priključitev Primorske k matični domovini z izvolitvijo narodne vlade Slovenije, sta se poleg predsednika Milana Kučana udeležila tudi edina še živeča člana takratne vlade Vida Tomšič in Zoran Polič.

LJUBLJANA - Predsednik Milan Kučan je s častnim znakom svobode Republike Slovenije odlikoval dr. Walterja Reinartza. Avstrijec, velik prijatelj Slovenije, je odločilno pomagal utirati pot li-onizmu pri nas.

PO SVETU

NEW YORK - Varnostni svet Združenih narodov je obsodil nadaljevanje bojev na Hrvaškem in od Zagreba zahteval, naj v celoti spoštuje pravice lokalnega srbskega prebivalstva. Stalne članice varnostnega sveta so tudi menile, da je izključeno, da bi ZN na Hrvaškem s silo vzpostavili prejšnje stanje.

ZAGREB - Posebni odposlanec generalnega sekretarja Združenih narodov Jasuši Akaši je izrazil zaskrbljenost zaradi bojev na posameznih območjih Hrvaške, vključno z okolico Pakraca. Po njegovem mnenju incidenti lahko povzročijo stopnjevanje spopadov, zato Akaši poziva obe strani, naj se vzdržita vseh izzivaj in vsakršnega maščevanja. Po nedavni vojaški akciji hrvaških sil v zahodni Slavoniji se stopnjuje napetost v vzhodnem delu te pokrajine, kjer hrvaška vojska in uporni hrvaški Srbi kopičijo težko orožje in dovažajo okrepitve.

BEOGRAD - Predsednik vlade samooklicane Republike srbske Krajine Borislav Mikeljić je od varnostnega sveta ZN zahteval takojšnje ukrepanje za zaščito Srbov v zahodni Slavoniji. V pismu Mikeljić navaja, da je zaradi »hrvaške agresije« umrlo več kot tisoč ljudi, več tisoč pa jih je bilo pregnanih. Preživeli naj bi bili sedaj v »koncentracijskem taborišču« v Bjelovarju.

LONDON - Na lokalnih volitvah v Angliji in Walesu so vladajoči konservativci izgubili v vsaj polovici vseh volilnih okrožij.

OKLAHOMA CITY - Reševalci v Oklahoma Cityju, kjer je 19. aprila v zvezni zgradbi odjeknila eksplozija, so končali z delom. Po končnih podatkih je v eksploziji umrlo 168 ljudi.

WASHINGTON - Za posledicami raka je umrl predsednik Svetovne banke Lewis Preston. To funkcijo je opravljal od leta 1991.

SARAJEVO - Med minometnim napadom je bilo v sarajevskem naselju Butmir v bližini letališča ubitih devet ljudi, 15 pa je bilo ranjenih.

BEOGRAD - Jovanka Broz, vdova Josipa Broza - Tita, je počastila obletnico smrti svojega moža tako, da je položila cvetje na grobnico v spominskem centru Hiša cvetja na Dedinju. Predsednik SFRJ-a in ZKJ-a ter vrhovni komandant oboroženih sil je umrl 4. maja 1980 v ljubljanskem Kliničnem centru.

BONN - Tibetanski verski voditelj Dalajlama se je sestal z nemškim zunanjim ministrom Klausom Kinkelom.

ALŽIR - Oblasti so izvedle novo operacijo proti islamskim upornikom v kraju Ain-Defla, približno 150 kilometrov zahodno od Alžira. Ubili so več oboroženih islamskih skrajnežev, med njimi sedem emirjev - območnih voditeljev.

ALŽIR - V območju Gardaja je bilo ubitih pet tujcev (dva Francoza, Kanadčan, Anglež in Tunizijec) in en alžirski državljan. Napad je izvedla oborožena teroristična skupina islamskih upornikov. Število tujih državljanov, ubitih v Alžiriji od septembra 1993, se je tako povzpelo na 82, od tega je 28 Francozov.

PEKING - Na Kitajskem je približno trideset oporečnikov ustanovilo Demokratično-liberalno stranko, ki naj bi se borila za odpravo komunističnega režima in za vzpostavitev demokracije zahodnega tipa. Ti so leta 1989 sodelovali v velikih nemirih na pekinškem trgu Tienanmen.

LONDON - Tu so potekale slovesnosti ob 50. obletnici konca 2. svetovne vojne, ki se jih je udeležilo več kot 50 predsednikov držav in vlad z vsega sveta, med njimi tudi slovenski predsednik Milan Kučan. Državniki so se udeležili tudi proslav v Parizu, Berlinu in Moskvi.

RIM - V Italiji je v nedeljo potekal drugi krog delnih občinskih in pokrajinskih volitev. Približno 30 milijonov volilnih upravičencev je izvolilo predsednike pokrajinskih svetov v skoraj polovici pokrajin in župane v skoraj 200 občinah. Prepričljivo je zmagala koalicija levosredinskih strank.

PARIZ - Novi predsednik Francije je konservavec, neogolista, pariški župan in doslej dvakrat kandidat na francoskih predsedniških volitvah, 62-letni Jacques Chirac. V drugem krogu predsedniških volitev, ki so bile v nedeljo, je dobil 52,65-odstotka glasov, protikandidat, socialist Lionel Jospin pa 47,35-odstotka. Chirac je tako nasledil Francoisa Mitterranda, ki je v Elizejski palači preživel 14 let, kar je rekord pete republike. MJ

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šifnar. Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šömen (tehnična urednica). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1995 je 1.850,00 SIT, polletna naročnina je 3.340,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno. Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNI Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/B z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

Glosa

Ta država je meteorološka tvorba in gospodarski čudež

Čedalje bolj se mi zdi, da ta država obstaja zgolj kot ekološki oziroma, handkejevsko rečeno, kot meteorološki pojav. Nihče ji ne vlada, če vladanje razumemo v tistem smislu, da se nekaj ravna, ureja, načrtuje. To, kar tukaj velja za vladanje, je samo uzurpiranje oblasti, je zgolj uživanje privilegijev vladanja. Za zdaj se to dogaja z razmeroma malo nasilja, bolj po inerciji, ker velja prepričanje, da so mnoga lovišča še neprehojena in ljudje čakajo na svojo priložnost. Dokler ne bo prišlo do velikih podnebnih sprememb, do velikih suš ali povodnji, če ne priletijo kobilice ali jo sploh ne prizadene kaka druga egiptovka nadloga, bo ta država obstajala. Ob predpostavki seveda, da je nobena sosednja država ne bo priključila k sebi.

Ta država je zaradi meteoroloških okoliščin gospodarski čudež. Seveda ne tiste vrste kakor pravimo takrat, ko v neki državi cveti gospodarstvo. Čudež je preprosto zato, ker se v njej razmeroma dobro živi, čeprav se malo dela. Morda je ta čudež še najučinkovitejši prav v pokrajini ob Muri. Samo pogledmo. Gostiin je čedalje več in po ves dan so polne, ni opazne razlike med delom dneva, ko je uradno delovni čas, in popoldanskimi urami; na cestah pa je kljub temu čedalje več dragih avtomobilov. Vsakovrstno povpraševanje po blagu narašča, kar priča o zadostni kupni moči in bi potemtakem naj kazalo na ustrezno storilnost: na cestah pa je med uradnim delovnim časom vse polno avtomobilov, ki jih po vsem sodeč vozi aktivno prebival-

Maj, maj, maj

karikatura: Z. Gnezda

stvo, in kakor smo rekli, ti avtomobili so zvečjega uvoženi, kar priča, da jih ne vozijo nezaposleni, ki jih je sicer tudi veliko. Kdo potem dela, če se ljudje kar naprej nekaj vozikajo?

Zaposleni starši prihajajo po otroke v vrtec pred koncem delovnega časa; državni uradniki si jemljejo čas za malico kakor jim prija; povožene mačke ležijo na cestiščih, dokler jih kolesa vozil popolnoma ne izsušijo in zmeljejo; kandelabri in drugo železje v javnem dobru - kot na primer mostne ograje - rjavi; železniške postaje so zanemarjene; uniformirani policisti slonijo ob točilnih mizah; čestarji ne čistijo obcestnih jarkov; šolarji se ne pozdravljajo; državni gozdovi so oskubeni; trgovci, natakarji in drugi zaposleni v storitvenih dejavnostih so ravnodušni ob pripombah; motorno olje se izpušča kjerkoli, na javna odlagališča se vozijo tudi nevarni odpadki, na divja pa tako ali tako ...

Mnogim siromakom nihče ne pomaga, pa je javno be-

račenje vendarle redko. Bodo in storitve nimajo cen, vendar no podobnim blagom in storitvam na svetovnem trgu. Družba ni stanovsko razslojena, spoštovanje med opravljalci različnih poklicev ni vzpostavljeno. Večina državljanov misli, da pravna država ne deluje prav tako jih je večina pričanah, da tisk ne piše o kvarjenih pridobitnikih, ki oni osebno poznajo ter se življajo, marveč samo o nekaterih razvpitih primerih, ki so dobili status državnih znamenitosti, tudi o teh pa se piše o škodi zanje, prej za njihovo promocijo kot za negativno stigmatizacijo.

Sistem v tej državi je ni blodni krog, vloge v njem niso permutabilne in nihče se ni li ne najde v taki, da bi lahko kaj popravil. Ta država je slika meteorološki pojav, njen zemljepisna lega kaže, da lahko vlada kdorkoli, njen obstoj odvisen samo od vremena.

ŠTEFAN SMEJ

Iz Ljubljane piše

Kvinton že poganja na Barju

Vsako pomlad oživijo tudi vse ljubljanske nepozidane krpe zemlje; vrtičkarji vseh barv se spravijo k lopatom, k sadikam in žrebijem, kajti vsak košček vrta, pa naj je divji ali pa nad njim bedijo vrtičkarske organizacije, nujno potrebuje lopo.

Prav slednje so letos razburile duhove in Ljubljancane, ki vrtov pogosto nimajo, saj naj bi s svojo podobo kazile podobo Ljubljane. Ljudje jih nikakor nočejo sprejeti kot umetniški izdelek posameznikov, pa čeprav bi marsikatera vrtna lopa lahko sodelovala na bienalu grafičnega oblikovanja. Po drugi strani pa zanemarjajo dejstvo, da pogled na te sračje gnezda človeku tudi omogoči, da ugotovi, kje je dotični lastnik vrta zaposlen. Če je glavni material za gradnjo lope železniški prag, je gospod vrtičkar zaposlen na železnici, recimo. Nekateri natočujejo, da so za temi lopami kar prave farme - od kokošjih do svinjskih. Sam ne bi dal ogenj v roko za to; če pa se že 20 ali 30 svinj letno zredi v utah Ljubljane, pa tudi ni vragedija za slovensko svinjsko industrijo. Včasih je bila v Ljubljani tradicija, da so bratje vzrejali svinje v kopalnih kadeh v blokih, recimo v Fužinah. Po grobi oceni naj bi bilo v Ljubljani okoli 3 tisoč vrtičkov; razprostreni so po vsem mestu, od Šiške, Barja, Tomačevega, ob vseh obvoznicah itd. Površine za vrtičkarje sredi Ljubljane so last mesta, določijo pa se s srednjeročnimi in dolgoročnimi plani mesta. Tuji odlok o urejanju vrtičkov iz leta 1985 obstaja, vendar ga nihče ne upošteva. Betoniranje na tej zemlji ni dovoljeno, tudi lope bi mo-

rale biti velike le 2 krat 3 metre, postavljati bi se morale le (zeleno) ograje, vendar izvedbo odloka ni nihče kontroliral, niti ni bilo sankcij proti kršiteljem, zdaj pa je že vse tako ali tako prepozno. V društvu Emona, ki med drugim razpolga z zemljo na Barju, last ljubljanskih mlekarov in mesta Ljubljane, ugotovljajo, da tam ni niti ene lope, ki ne bi imela zabetonirano dno, da je večina ograj betonsko železnih in da so vse lope mnogo večje od dovoljenih. Prav za prav so si nekateri na vrtovih uredili kar male vikende, z vso dodatno opremo kot so postelje, ležalniki, tuši, roštilji in vseh mogočih balkanskih oblikah. Sobote in nedelje so prazniki, ko od jutra do večera po zelenem barju namesto po gnoju smrdi po pečenju, pečenju, bruhanju, bruhanju.

Vrtičkarsko društvo, katerega član sem tudi sam, Emona vrtiček, obstaja že 15 let, v društvu nas je okoli 1.000, razpolagamo z 25 hektarji zemlje, razdeljeni smo v vrtičkarske skupnosti, mi smo IBobri, da se ve, da nadaljujemo tradicijo Janeza Jalna na ljubljanskem barju. Toda omenjenega pisatelja bi verjetno kar presenetilo, ko bi slišal, da so novonastali mostiščarji v glavnem pogovarjajo v ljužnem dialektu. Pogodbe smo podpisali za deset let, ob vsakoletnem plačilu najemnine dobimo bio koledarček vrtnarjenja; v naših pogodbah so tudi določila, da moramo skrbeti za red na vrtu, da moramo kolobariti in da ne smemo uporabljati herbicidov in umetnih gnojil, temveč se držati naravnih načinov pridelovanja. Za ne-

koga je to vse skupaj že naš biznis! Do sedaj najemnine za vrtičke niso bile velike, 50 mark za 350 metrov, saj so na Barju veliki vrtički, toda nova demokratska kvadratna oblast se je odločila, da bo tudi tu pristavila svoj konček. Novi lastnik vrtičkarskih zemljišč v Ljubljani je sklad kmetijskih zemljišč. V skladu pravijo, da bodo uredili vrtičkarstvo v Ljubljani; začeli bodo sklopiti zakupne pogodbe in to prvo, jasno, so določili nove cene. Za vrtičke, ki merijo do 70 kvadratnih metrov bo enotna cena 50 mark na leto, za vsake nadaljnji kvadratni meter pa bo potrebno plačati 0,50 marke, na Barju pa 0,40 marke. Po zakonu bi sklad moral vlagati denar nazaj v urejanje vrtičkarskih zadev okoli zemljišč, vendar seveda vsak normalen človek ne verjame; vrtičkarsko društvo pa bi dobilo 10 odstotkov od zbranega denarja, ki jih bodo morali porabiti v policijsko-preventivne svrhe! Sklad s dela neumnega, ko zanemari, da skoraj že deset let nekdo vrtičke urejuje in je v njih nekaj vlagal! Za večje vrtičke bo tako najemnina od 150 do 200 mark, kar bo skladu s ceno iz našega društva prineslo okoli 160 do 180 tisoč mark. Mesti Ljubljana pa se je zadeve lotilo strokovno; pripravljajo razpisno skovo, ki jo vodi Urbanistični institut in bi naj dala odgovore, kje v Ljubljani vrtičke, kakšno uje in podobno. Upam, bodo v nalogi upoštevali naravnost moje na novo zasete brajde; kvinton in izabela Prekmurja sta se na barju in Dolenjske poganjata iz spodobi za 50-letnico od nastanka fašizma! Marjan Horvat

Prvič povabljeni tudi na sejo sveta Občine Sveti Jurij

Konjenik zabada zmaja

Po županovih besedah je bilo doslej največ papirnate vojne - Med prvimi sprejeli tudi svoj statut

Bili smo nemalo presenečeni, ko smo naposled prejeli tudi vabilo za sejo občinskega sveta Občine Sveti Jurij ob Ščavnici, ki je bila minulo soboto. Doslej smo imeli namreč informacijo, da tamkajšnji svetniki ne želijo, da bi jih pri delu »motili« novinarji, oziroma da nas bodo povabili, ko se jim bo to zdelo potrebno. No, župan SLAVKO MIHALIČ nas je že pred sejo in potem še v svojem uvodnem pozdravu prebraval, da je šlo predvsem za kratki stik in da smo dobrodošli med njimi. Upajmo, da bo res tako, četudi bomo morda včasih zapisali kaj takega, kar jim ne bo najbolj pogodu. Na tokratni seji pa smo dobili še kar ugoden vtis, saj ni bilo nepotrebnega zavlačevanja in »političarstva«, kot se to rado dogaja ob takšnih priložnostih. Seveda pa je normalno, da prihaja do različnih pogledov in predlogov.

Našo pozornost pa je sicer najprej pritegnil pečat na vabilu, na katerem je vrisan že tudi grb Občine Sveti Jurij ob Ščavnici. Medtem so namreč že sprejeli svoj statut, v katerem so opredelili kakšen je njihov občinski grb, in sicer je na njem konjenik, ki s sulico zabada zelenega zmaja. Občinski praznik pa bodo proslavili vsako leto eno nedeljo pred ali za godom svetega Jurija - v počastitev 24. aprila leta 1329, ko je bila izdana listina o obstoju naselja Sveti Jurij.

Prva vsebinska točka na seji pa je bila Poročilo župana o dosedanjem delu. Slavko Mihalič je najprej podal pregled dosedanjih sej (kaj vse so obravnavali) in seznanil svetnike s svojimi priza-

devanji (dopisi na več ministrstev Republike Slovenije), da bi dobili dodatna sredstva za nemoteno delovanje OŠ Videm ob Ščavnici (4,7 milijona tolarjev za prevoze otrok in šolske malice), za domsko oskrbo svojih občanov v Rakičanu, Lukavcih in Hrastovcu (manjka jim 4,8 milijona SIT), posodobitev cest Gomila-Kokoljanščak-Galušak-Sovjak, Grabšinci-Kokoljanščak, Grabnoš-Grabnoški Vrh, Terbegovci-Sovjak in Dragotinci-Okoslavci, za dokončanje obnove mlina na veter in nekatera nujna obnovitvena dela v kulturnem domu pri Vidmu ob Ščavnici. Proračun Občine Sveti Jurij naj bi znašal nekaj čez 106 milijonov tolarjev, samo predračun

za posodobitev omenjenih cest pa znaša okrog 95 milijonov tolarjev. Brez širše družbene pomoči si torej ne morejo obetati vidnega napredka. Ker spadajo med demografsko ogrožena območja, pričakujejo, da bodo dodatna sredstva tudi dobili. Poslanec v državnem zboru Jožef Kocuvan (tamkajšnji domačin) jih je seznanil, da so nekateri njihovi načrti že vključeni v predlog republiškega proračuna.

In kakšno »finančno gospodarjenje« načrtujejo za leto? Kot že omenjeno, naj bi znašal občinski proračun okrog 106,4 milijona tolarjev. Od tega bo potrebno 82,6 milijona tolarjev zagotoviti oziroma razporediti za tekoče obveznosti, tako da bi jim ostalo za investicijska vlaganja in razna sofinanciranja (tudi dotacije) le okrog 23,8 milijona tolarjev. Konkretno so v osnutek odloka med drugim zapisali, da bodo namenili 4,9 milijona tolarjev za opremo in ureditev prostorov v zdravstveni postaji pri Vidmu, 2 milijona tolarjev za ureditev občinskih prostorov, 1 milijon za sofinanciranje obnove dvorane pred cerkvijo, 4,8 milijona tolarjev za posodobitev ceste Grabnoš, 4,4 milijona tolarjev za cesto v Grabšincih in 600.000 tolarjev za posodobitev ceste v Kokoljanščaku, 100.000 tolarjev za vodovod v Seliščih in 300.000 tolarjev za kanalizacijo v Blagušu. Med tistimi organizacijami in

društvi, ki naj bi prav tako dobili nekaj denarja iz občinskega proračuna, pa je tudi Zveza borcev (76.872 SIT). Svetnik Stanko Gregorec je menil, da bi morali to črtati, oziroma ta denar nameniti za kaj drugega, saj po njegovem ne bi smeli več podpirati takšnih, ki so bili 50 let na oblasti. Nekateri drugi (med njimi tudi republiški poslanec Jožef Kocuvan in župan Slavko Mihalič) pa so menili, da bi bilo vseeno prav, če zagotovijo nekaj denarja tudi borčevski organizaciji za vzdrževanje spomenikov in spominskih obeležij NOB-ja. Tako so se potem odločili tudi na glasovanju, na katerem so bili vsi razen predlagatelja spremembe za to, da ostane dotacija za borce v občinskem proračunu. »Vzeli« pa so jo Ribiški družini (100.000 SIT) in za 200.000 tolarjev zmanjšali znesek namenjen za obveščanje občanov, tako da so lahko 300.000 tolarjev namenili še za šolsko športno društvo. Stanko Gregorec si je posebej prizadeval, da bi povišali dotacijo (predvidena 500.000 tolarjev) za Strelsko družino Jova Jurkoviča, ki tekmuje v državni ligi, vendar je bila večina svetnikov proti, da bi v tem primeru »vzeli« denar ali za ohranjanje kulturne dediščine ali za delovanje knjižnice pri Vidmu. Drugih rezerv pa niso našli. Za osnutek odloka so potem vsi glasovali.

JOŽE GRAJ

Uprava v povojih

Nova upravna organiziranost pri nas predvideva izpostave devet ministrstev. V ta okvir sodi tudi 68 zakonov, ki opredeljujejo upravne naloge, ki so jih do konca lanskega leta opravljale stare občine.

Novi zakon naj bi dejansko razmejil le njihove pristojnosti, ne posega pa v tisto, kar nova ustava sicer omogoča; to je prenos posameznih državnih pristojnosti na lokalno skupnost. Zakon pa prav tako ne določa posebnih pristojnosti mestnih občin, čeprav je v ustavi nakazana tudi taka možnost. Po mnenju predlagatelja je namreč te zadeve ustrezneje urejevati s posebnim zakonom, ki bi ga lahko pripravili v zelo kratkem času.

Upravne enote naj bi bile po novih zakonskih določilih pri-

stojne tudi na področjih geodetske službe, upravnega in inšpekcijskega nadzora ter obrambe in zaščite. V ta namen bo seveda treba čimprej urediti razmere v občinah in upravnih enotah, da ne bi prišlo do razsula. Dodajmo pa, da utegnejo prestižni boji med občino in državo prizadeti predvsem državljane, ki jim je bila že sicer večina novih občin vsiljena in zato sedaj upravičeno pričakujejo vsaj to, da jim bodo tako občine kot upravne enote nudile boljše storitve.

M. JERŠE

Svetniki in KS na dveh bregovih?

Določilo, da krajevne skupnosti niso pravni subjekt, močno buri duhove. Ne manjka pa tudi obtožb, da je to predvsem v interesu določene lokalne politike in lokalnih mogočincev, ki bi radi vso moč odločanja osredotočili v svojih rokah. In kakšne so lahko posledice tega?

S tem krajan v bistvu nima nikakršne možnosti za uveljavljanje svojih interesov in pravic, kajti to lahko stori le preko pravnih oseb, torej krajevnih skupnosti. V nasprotnem primeru pa krajan izgublja te pravice. Formalno krajevne skupnosti sicer obstajajo, kar pomeni, da bodo delale tisto, kar jim bodo naročili svetniki oziroma župan. Pravno pa to pomeni, da v krajevnih skupnostih brez pravnega statusa krajan ne more odločati o nikakršni zadevi.

Med drugim na ta način ni možno sklicati niti zbora krajanov in tako zadovoljevati svoje interese in potrebe, ki jih sicer jasno določa tudi nova ustava iz leta 1991.

To pomeni očitno centralizacijo vse oblasti v rokah občinskih svetnikov.

M. JERŠE

Pridelovalci s škropljenjem plevelov prizadeli sladkorno peso

Poškodovanih več sto hektarjev

Vzroke in krivce še iščejo

Sladkorna pesa je pri nas razmeroma nova poljščina, vendar bi zdaj že lahko trdili, da smo si z njeno pridelavo pridobili precejšnje izkušnje. Zato toliko bolj presenečajo novice, ki so v zadnjem času prihajale iz raznih koncev severovzhodne Slovenije in v katerih se številni pridelovalci pritožujejo, da so s škropljenjem proti plevelom prizadeli ali celo uničili posevke sladkorne pese. V Tovarni sladkorja Ormož pravijo, da so prizadeti predvsem tisti posevki, ki so bili škropljeni med 26. in 29. aprilom s herbicidoma betanal AM 11 in betanal progres, medtem ko betanal in betanal tandem nista neredila občutnejše škode.

Kdo je kriv za nastalo škodo, je v tem trenutku težko povedati, saj posebne komisije še ugotavljajo okoliščine, v katerih je škoda nastala, je pa dejstvo, da je k temu pripomoglo več dejavnikov.

Pridelovalci krivde ne morejo prevzeti, saj na tem področju niso začetniki, pri zaščiti pa so upoštevali tudi navodila proizvajalca zaščitnih sredstev in strokovne službe. Da krivde ne gre pripisovati zgolj pridelovalcem, pa priča tudi

dejstvo, da so škodo utrpeli različni pridelovalci, od kmetov do družbenih posestev in je nemogoče, da bi vsi naredili enako napako. Tudi v tovarni Pinus v Račah zagotavljajo, da so bila njihova zaščitna sredstva brezhibna, zato bo na odgovor, kaj so vzroki za nastalo škodo, potrebno počakati.

Kakršna koli ugibanja so seveda zelo nevhvaležna, je pa skorajda povsem jasno, da so k temu pripomogli različni dejavniki. Vremenske razmere med

Seja vlade

O zakonu o prevzemu državnih funkcij po hitrem postopku

Spremembe za izboljšanje proračunskega financiranja - Dotacije in ugodnosti za preusmeritev cestnega prevoza na železnice - Odložitev plačevanja obveznosti Slovenskih železnic.

Na svoji zadnji seji je Vlada Republike Slovenije obravnavala in sprejela besedilo predloga zakona o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31. decembra 1994 opravljali organi občin. Predlog zakona je bil pripravljen na podlagi odločbe Ustavnega sodišča in bo nadomestil razveljavljeni 101. člen zakona upravi in 99. a člen zakona o lokalni samoupravi. Vlada bo predlog zakona posredovala državnemu zboru in mu hkrati predlagala, da predloženi zakon sprejme po hitrem postopku na izredni seji, saj odločba Ustavnega sodišča določa 1. junij kot rok, ko začne učinkovati razveljavitev navedenih členov zakonov o upravi in lokalni samoupravi.

Vlada je danes sprejela tudi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 1994, ki bo prav tako poslan državnemu zboru v obravnavo in sprejem po hitrem postopku. Uveljavitev tega zakona je namreč pogoj za izvrševanje proračuna za leto 1995. S predloženim zakonom se ne spreminjajo načela, določena za leto 1994, temveč so predlagane le spremembe, ki so potrebne za nadaljnje izboljšanje proračunskega financiranja, ter spremembe, k izhajajo iz predpisov, ki so bili sprejeti v zadnjem obdobju.

Vlada je tudi sprejela sklep o zagotavljanju pogojev za čim večje usmerjanje cestnih prevozov na optne vlake v vseh glavnih transportnih smereh. V ta sklep so vključeni tudi ukrepi za spodbujanje kombiniranega transporta; sem sodijo subvencioniranje storitev v kombiniranem transportu, finančna podpora za nabavo transportnih sredstev in prekladalne mehanizacije potrebne za kombinirani transport, davčne olajšave pri plačilu letnih povračil za uporabo cest za vozila v kombiniranem transportu, oprostitev davka od prometa storitev v kombiniranem transportu in dopolnitev odredbe o omejitvi prometa na cestah v Sloveniji, tako da bo veljala skozi vse leto in dovoljena bo višja skupna teža za vozila, ki se uporabljajo pri dovozu v terminal oziroma odvozu iz njega.

Za realizacijo posameznih ukrepov je vlada zadolžila pristojna ministrstva. Realizacija ukrepov za spodbujanje kombiniranega transporta, ki jih uvajajo tudi države Evropske unije, bo prispevala k večji konkurenčnosti kombiniranega transporta v primerjavi s klasičnim cestnim transportom. Uvajanje omenjenih ukrepov pa predstavlja tudi enega od pogojev za postopno vključevanje naše države v EU.

Člani vlade so danes sklenili, da se pripravi in začne z izvajanjem projekta harmonizacije slovenske tehnične zakonodaje z zakonodajo Evropske unije. Vlada je ob tem imenovala delovno skupino sestavljeno iz predstavnikov vseh ministrstev, ki bo nosilec priprave projekta. Harmonizacija tehnične zakonodaje bo omogočila odpravo pravilnikov in odredb o obveznem atestiranju ter JUS-standardov z obvezno uporabo. S tem se bodo odpravile tehnične ovire pri doseganju proste izmenjave blaga in storitev med Slovenijo in državami EU.

Na zadnji seji je vlada sprejela tudi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o poravnavanju davkov in prispevkov javnega podjetja Slovenske železnice Ljubljana. S predloženim zakonom se za dve leti, s 25. julija 1995 na 25. julij 1997, prelaga začetek odplačevanja obveznosti iz naslova odloženih davkov in prispevkov za javno podjetje Slovenske železnice, s čimer naj bi se omogočilo doseganje načrtovanih ciljev sanacije tega podjetja.

MARJAN HORVAT

Kdaj se bo podražil bencin?!

Čeprav je slovenska vlada tik pred prvomajskimi prazniki povišala stopnjo prometnega davka, se drobnoprodajne cene naftnih derivatov niso zvišale. Tako se je stopnja prometnega davka pri super bencinu (MB 98) povečala od 127,08 na 134,96 odstotka. Od zadnje podražitve lanskega avgusta gre v bistvu le za spremembe v strukturi cene naftnih derivatov, ki pa je kupec ne bodo občutili. Do omenjene spremembe je prišlo zato, ker so se v zadnjem obdobju na svetovnem trgu znižale cene naftnih derivatov, že od prej pa se je znižal tudi tečaj dolarja. K temu pa so verjetno prispevale tudi v povprečju za tri odstotke nižje neto nabavne cene naftnih derivatov.

Medtem pa v Petrolu zatrjujejo, da je na svetovnem trgu zopet opazna rast cen surove nafte in nekaterih vrst naftnih derivatov, vrednost ameriškega dolarja pa se ni v tolikšni meri znižala, da bi lahko nadoknadila izpad dohodka ob podražitvi surove nafte. Če k temu dodamo, da se trgovske marže niso spremenile že od lanskega aprila, je v naslednjih mesecih, ko se nezadržno približuje glavna turistična sezona, gotovo možno pričakovati določeno podražitev naftnih derivatov. To pa za kupce ne bi smelo predstavljati kakega večjega preseženja. Zdaj je možno na bencinskih črpalkah kupiti liter sušane bencina po 72,90 tolarja, neosvinčeni bencin (NMB 95) stane 66,10 SIT, medtem ko znaša maloprodajna cena kurilnega olja 32,40 tolarja.

M. JERŠE

LUDVIK KOVAČ

Vodi plačilni kaos v intervencijsko zakonodajo?!

Podpisniki dogovora o politiki plač v gospodarstvu - vlada, sindikati in delodajalci - so se znašli v zagati, kako vendarle uzakoniti podpisano listino. Zakon, ki naj bi zagotovil izvajanje dogovora o plačah v gospodarstvu predvideva, da se plače zaposlenih in tudi pokojnine usklajujejo vsake tri mesece, in sicer z 80 odstotki rasti drobnoprodajnih cen. Upokojenci pa zahtevajo, da se pokojnine usklajujejo kot doslej. Sledijo naj gibanju povprečne plače oziroma lahko rastejo vsak mesec. V tem je tudi bistvo protesta upokojencev.

Ob tem delodajalci menijo, da bi morali upokojenci veliko bolj deliti enako usodo z vsemi zaposlenimi, saj je nesprejemljivo dejstvo, da so najnižje pokojnine višje od najnižjih plač. Po predlogu sindikatov so se vendarle odločili, da mora zakon ostati tak, kot je, vendar brez tistega dela, ki ureja pokojnine, invalidnine in nadomestila za čas porodniških dopustov. Te prejemke naj bi urejali sistemski zakoni, ki na splošno urejajo ta področja in so še v parlamentarnem postopku.

Zdaj lahko rečemo, da je tako imenovanemu upokojenskemumu lobiju uspelo prizadeti socialne partnerje. Kdo bo še prehitel?

Morda poslanci, ki so se enkrat že izognili iz neugodnega zakona o razmerjih plač, saj tudi sedanji dogovor omejuje njihove plače. Ob vsem tem pa je treba računati še na gnev sindikatov, ki bodo od dogovora odstopili, če ne bo sprejet istoiemenski zakon. Le-ta namreč po dolgem času zagotavlja nekoliko višjo najnižjo plačo in kršitelje celo sankcionira z milijonom tolarjev.

Čeprav je jasno, da se morajo vsi partnerji držati podpisanega socialnega sporazuma in dogovora o politiki plač, pa v sindikatih menijo, da je treba s pomočjo zakona zagotoviti izplačevanje najnižje plače, ki znaša 45 tisoč tolarjev bruto. In to navzlic dejstvu, da ima kar precej podjetij težave zaradi zvišanja najnižje plače od 31 na 45 tisočakov.

Poleg tega pa so v nekaterih podjetjih morali celo znižati plače na račun previsokih prejemkov vodilnih po individualnih pogodbah.

Hkrati slišimo dramatična opozorila izvoznikov, ki sicer sindikalnim zahtevam po najnižji plači ne oporekajo, toda pričakujejo določene težave. Zato gospodarska zbornica terja vladne ukrepe za pomoč pretežnim izvoznikom, ki so se znašli v resnih težavah zaradi padca tečaja tujih valut v primerjavi z rastjo domačih cen.

Kaj se bo torej zgodilo z omenjenim zakonom? Se bomo ob ugodnih gospodarskih razmerah znašli sredi plačilnega kaosa, saj sta v parlamentarni proceduri kar dva zakona, ki naj bi opredelila najnižjo plačo, in doživeli še eno nepriljubljeno intervencijsko zakonodajo?

To pa bi bilo v sedanjih razmerah najslabša rešitev, ki bi se ji morali na vse kriplje upreti!

MILAN JERŠE

Certifikat ISO 9001 za vse Murine tovarne Za večji ugled v svetu

Uradna podelitev bo ob praznovanju 70. obletnice Mure

S kakovostjo svojih izdelkov se je Mura iz Murske Sobotice že uveljavila v svetu, saj so si izdelki iz te tovarne uspešno utrlji pot na najzahtevnejša zahodna tržišča. 6.500-članski kolektiv tega največjega pomurskega podjetja zdaj že več kot 90 odstotkov celotne proizvodnje proda na tujih trgih, v tovarni pa si v zadnjem času močno prizadevajo, da bi povečali predvsem klasični izvoz. Kljub močni konkurenci iz vzhodnih držav, kjer ponujajo nižje cene svojih storitev, jim v Muri uspeva zadržati poslovne partnerje; kot smo že zapisali, pa to dosegajo predvsem s kakovostjo.

Da bi zaposlene spodbudili k še večji kakovosti, so se že pred časom odločili, da si pridobijo certifikat za celovito obvladovanje kakovosti serije ISO 9001.

Ob koncu lanskega julija so preverjanje kakovosti uspešno opravili v Tovarni lahkih oblačil in v Tovarni ženskih plaščev, pred koncem letošnjega februarja se je tema tovarnam pridružila Tovarna moških oblačil, v začetku maja pa še Tovarna ženskih oblačil. V slednji je strokovna komisija pooblaščen nemške agencije DQS preverjanje kakovosti opravila 4. in 5. maja in ugotovila, da tovarna, ki v Murski Soboti in Gornjih Petrovcih zaposluje 1.600 delavcev, izpolnjuje vse pogoje za dodelitev certifikata.

Tako ima zdaj celotna Mura certifikat kakovosti ISO 9001, s čimer se je samo še potrdila dosežanja visoka kakovostna raven Muringa poslovanja in njenih izdelkov. To soboško podjetje je tako eden redkih svetovnih konfekcionarjev, ki so si pridobili tovrstni certifikat, z njim pa se ugled Mure v svetu še povečuje in bo prispeval k še uspešnejšemu trženju njenih oblačil in znanja po svetu.

Pridobitev certifikata kakovosti pa vodstvo in vse zaposlene v Muri zavezuje, da nadaljujejo s prizadevanji za izboljševanje kakovosti poslovanja, saj jih bodo pri tem nenehno preverjali. Tako bodo že v avgustu preverili kakovost poslovanja v tovarnah, ki sta certifikat prejeli lani, po treh letih pa bo opravljeno ponovno certificiranje.

Certifikat kakovosti ISO 9001 bodo Tovarni moških oblačil in Tovarni ženskih oblačil uradno podelili v juniju, ko bodo praznovali 70-letnico Mure.

LUDVIK KOVAČ

Na zboru delavcev Tehnostroja iskali krivca

Prostovoljca ni bilo

Na koncu je bilo treba povedati še zaposlenim delavcem; to namreč, da je skupščina družbe Tehnostroj - Moderna oprema predlagala stečaj podjetja.

Zaposleni so prav gotovo o predlogu skupščine ali o tem, kaj čaka podjetje, vedeli že pred sklicem zbora delavcev, toda uradno so jim direktor podjetja Jože Roškar, predsednik skupščine Bojan Žunič, pomočnik direktorja Emil Polanič in pravnica Ljubica Žabota položaj podjetja pojasnjevali na zboru konec prejšnjega tedna.

Nekdo mora biti kriv, da je podjetje spet prišlo na boben, zato so iskali krivca. Zaposleni seveda pri vodilnih delavcih podjetja. Po proizvodni hali, tisti, ki je bogata s strožnicami in drugimi stroji in nad katero ima Ljubljanska banka - Pomurska banka hipoteko, je odmevalo, da je bil prvi stečaj podjetja speljan s prevaro in lažjo. Delavskemu svetu, ki je takrat na predlog strokovne službe in profesorja dr. Ivanjaka pristal v programiran stečaj podjetja, je bilo zagotovljeno, da bo »novo nastala hči lepa, čista in

zdrava«, da torej ne bo prevzela prav nobenih obveznosti starega podjetja. Tako se je potem takratni organ upravljanja odločil za stečaj. Toda šele čez pol leta se je izvedelo, da je bila isti dan, kot je bil uveden stečaj podjetja, podpisana tudi pogodba, s katero je

Predsanacijski program za Tehnostroj Moderna oprema je s pomočjo vodilnih iz podjetja pripravil Milan Koren, račun, ki ga je prejel Tehnostroj za opravljeno analizo ekonomsko finančnega stanja pa je podpisal Bojan Žunič, direktor Feniksa, podjetja za finančne storitve, trženje in svetovanje. Za opravljeno analizo so Tehnostroju zaračunali 1 026 270 tolarjev, račun pa je podjetje moralo plačati v osmih dneh.

novonastalo podjetje v celoti prevzelo obveznosti starega podjetja do Ljubljanske banke - Pomurske banke. Pogodbo, o kateri so se menda vodilni dogovorili že v decembru, je podpisal takratni direktor. Tudi za to pogodbo je bila seveda še druga kupčija, in sicer ta, da je bila banka pripra-

Vrednost kapitala Tehnostroja Moderna oprema je 697 milijonov tolarjev, dolgovi družbe pa znašajo 723 milijonov. Od 36 artiklov je samo 40 odstotkov takih, ki ustvarjajo dobiček, vse ostale pa so prodajali pod ceno. S kompenzacijami je podjetje poravnalo obveznosti od dobaviteljev v deležu od 80 do 85 odstotkov.

vljena novemu podjetju dajati jamstva le v primeru, če to prevzame obveznosti starega podjetja do nje.

Kdo vse je takrat vedel za ta dogovor, so zaposleni spraševali nekatere iz vodilnih vrst, ki so na teh mestih bili že tudi pred štiri leti? Medsebojno prepričevanje, spraševanje in pojasnjevanje je prišlo do točke, ki so jo na zboru samem imenovali osebnim obračun. Vinko Klemencič, predsednik sveta delavcev, je hotel zbor delavcev izpeljati do konca z izglasovanim sklepom o odstranitvi Emila Polaniča in Ljubice Žabote z vodilnih mest v podjetju. Slednjega ni uspel, zato je zbor končal, ne da bi zaposleni sploh o čem glasovali. Predloga niti ni dal na glasovanje, po tem ko so mu ti s pravnim znanjem vrgli v obraz, da imenovane lahko odstavljajo tisti, ki so jih imenovali, še najmanj pa je to v moči zaposlenih ali zbora delavcev.

Krivca spet ni! To je ena sama mafija! Več ne delam, nisem moč. Za koga naj delam, če ne dobim plače! To in še marsikaj so si povedali delavci po zboru ter se razšli. Kateri izmed njih bodo (spet) pobrani v »zdravo jedro« podjetja?

Da, prav to vprašanje zdrava jedra postaja sedaj, ko je stečaj podjetja pred vrati, tisto pomembnejše. Je morda bolj važno kot vse razprave o tistem, kaj se je »štrikalo« ob stečaju pred štiri leti. O tem, kateri proizvodnje je zdravo jedro, na zboru delavcev niso povedali. Mar to skupina petih delavcev, ki jo vodi stokovnjak, za katerega so nekateri upali, da prevzame direktorsko mesto in ki sedi znotraj podjetja v celoti in samostojno dela za avstrijskega kupca? Bo zdravemu jedru za poslovanje prav prišlo staro poslovanje Tehnostroj - Industrija vozil in kmetijske mehanizacije, ki v stečaju ni bilo brisano z registra in kateremu direktorje Bojan Žunič? Slednje podjetje, katerega zaradi zakonskih ovir račun niso mogli spraviti s sveta in katerega so načrtovali pripojiti v programu lastninskega preoblikovanja podjetja Tehnostroj Moderna oprema, ima namreč žiroračun, ki je popolnoma črna. Stari Tehnostroj pa je tudi v stečaj 80-odstotni lastnik Tehnostroja - Moderne opreme. V katero smer se bo odvijal klopota, bo mogoče napovedati že takrat, ko bo imenovan stečajni upravitelj. Bo morda to Milan Koren, ki je pripravil predsanacijski program? Bodo spet bančniki, ki bodo posredno in neposredno odločali o vseh stvareh? In kaj jim ne manjka, saj so bili njihovi ljudje na čelu upravnega odbora in skupščine, zato bi lahko najbolje zaščitili svoj kapital in interes.

MAJDA HORVAT

Predstavitel slovenskega gospodarstva v Švici

Na sejmu LUGA '95

Slovenski razstavljalci na 600 kvadratnih metrih

Spomladanski sejem gospodarstva in obrti, ki ga vsako leto pripravljajo v švicarskem Luzernu, sodi prav gotovo med osrednje in največje sejemske prireditve v tej državi. Letošnji je potekal med 28. aprilom in 7. majem, tokrat pa so se na njem predstavila tudi nekatera slovenska podjetja.

Kanton Luzern, ki je gostitelj sejemske prireditve, namreč vsako leto brezplačno odstopi del razstavnih prostorov eni od tujih držav in letos so izbrali Slovenijo. Organizacijo in tehnično izvedbo predstavitve slovenskega gospodarstva je prevzel Pomurski sejem, ki je tudi pripravil strokovni ogled sejma za novinarje in nekatere svoje strokovne sodelavce.

Na letošnjem sejmu LUGA '95 se je na 50.000 kvadratnih metrih razstavnih površin predstavilo okoli 400 razstavljalcev, med njimi nekaj čez 40 iz naše države. Sloveniji je organizator odstopil 600 kvadratnih metrov razstavnih prostorov, saj je halo 21 v celoti namenil slovenskim razstavljalcem. V okviru sejma LUGA '95 se je slovensko gospodarstvo predstavilo z industrijskimi in agroživilskimi izdelki ter s turistično ponudbo in izdelki domače obrti. Ves čas sejma je bilo med obiskovalci za slovensko razstavo izredno zanimanje, v slovenski hali pa je bilo še posebej živahno v nedeljo, 30. aprila, ko je bil slovenski dan, pa tudi osrednja zabaviščna dvorana je bila ta dan rezervirana za Slovence, ki so se predstavili z ljudskimi plesi in običaji, obiskovalci pa

so lahko poskusili tudi naše specialitete in slovenska vina. V program prireditve na sejmu so se še posebej aktivno vključili tudi naši delavci na začasnem delu v tujini, saj so v Luzern prišli številni slovenski delavci iz Švice, Avstrije in Liechtensteina, v kulturnem programu na slovenskem dnevu pa so se predstavili tudi šolarji slovenskega dopolnilnega pouka iz šole pri Bodenskem jezeru. Slovenski dopolnilni pouk v tem kraju obiskuje 205 šolarjev osnovnih in srednjih šol iz treh omenjenih držav, s svojim programom na prireditvi pa so dokazali, da je slovenska beseda v teh krajih živa in prisotna.

Sejem LUGA v Luzernu vsako leto obišče okoli 130.000 obiskovalcev, po naši oceni pa se ta sejem po kakovosti ne more primerjati s sejmom v Gornji

Organizatorji sejma LUGA '95 so tokrat 21. razstavno površino 600 kvadratnih metri razstavnih površin brezplačno odstopili slovenskim razstavljalcem iz Slovenije. Predstavilo se je nekaj čez 40 slovenskih podjetij, ki so razstavili industrijske izdelke in izdelke živilsko-predelovalne industrije, obiskovalcem pa se je Slovenija predstavila tudi z delovno turistične ponudbe ter z izdelki domače in umetne obrti.

Radgoni, saj je dobršen del sejemskega prostora namenjen gostinskemu in zabaviščnemu delu. Sejem je letos spremljalo 9 specializiranih strokovnih razstav, poseben poudarek pa so dali biokmetovanju, tradicionalni peki kruha ter vlogi veterine pri zdravju živali. Omeniti velja

boljše živali vseh treh pasem, si obiskovalci lahko ogledali tudi letošnji sejem, ob katerem so na razstavi predstavili različne vrste ovce in krave, koze, ter plemenske svinje iz kantonu Luzern.

LUDVIK KOVAČ

Državna sanacija gospodarstva kot sladoled na soncu

Ne odpiraj - prijava na javni razpis - poroštvo RS

Vlada ponuja olajšave za podjetja v težavah. Z državno intervencijo nad gospodarske težave. Sanacijo podpre vse poslanske skupine, toda brez pripomb ni šlo. Te naslove smo na prvih straneh dnevnega časopisa lahko prebrali sredi oktobra lanskega leta ter pritrjevali vladnim možnostem, da je državni projekt sanacije gospodarstva pomembna prelomnica v gospodarski politiki države. Poslanci so zakone za sanacijo gospodarstva sprejeli oktobra, z velikim pompom in močno medijsko spremljavo, toda minilo je več kot pol leta, pa se ni zgodilo prav nič. Podjetja so si obljube »vladnikov« o državni ponujeni roki kvečjemu lahko obesila na prazno steno v spomin in opomin, kako prazne so lahko njihove besede.

Zakon o poroštvi države za preoblikovanje kratkoročnih bančnih posojil v dolgoročne, kar je bil glavni adut sanacijskih ukrepov, sploh ni zaživel. Kako bi tudi, saj smo v nekaterih zapisih na straneh tega tednika že takrat opozarjali, da banke, če jih država z administrativnim ukrepom ne bo prisilila, prostovoljno ne bodo sodelovale pri sanaciji gospodarstva, kjer bi izgubljale.

Za kaj gre? Zakon o poroštvi Republike Slovenije za obveznosti gospodarskih družb iz poslovanja restrukturiranja dolgov je predvideval spremembo neugodnih kratkoročnih

bančnih posojil podjetij v ugodnejše dolgoročne. Banke, ki bi sklenile takšne aranžmaje s podjetji v težavah, bi od države prejele delno poroštvo v višini od 30 do 50 odstotkov vrednosti posojila, odvisno od bonitete podjetja. Ampak banke niso šle na led, saj je bilo zanje nesprejemljivo tisto določilo, da morajo banke pri tem odpraviti vsa zavarovanja terjatev. Trd oreh so bile predvsem tiste te-

rjatve, ki so jih banke dobro zavarovale in se zato, kljub slabemu bonitetnemu položaju komitenta, uvrščajo med dobre terjatve. Državni zbor je potem februarja sprejel spremembo zakona, po katerem se bankam ni treba več odreči zavarovanju terjatev. Sedaj bo torej šlo, bi si mislili, vendar pa bi banke spet morale za terjatve, zavarovane z državnim jamstvom, oblikovati rezerve, kajti po tolmachenju Banke Slovenije jih ne morejo uvrstiti v terjatve s prvostnim zavarovanjem.

Če bo tako mnenje Banke obveljalo, je seveda tudi takšen, popravljen zakon skorajda brez pomena. Našla se bodo podjetja, ki jih bo banka glede na njihov dolg in boniteto spustila skozi svoje sito, potem pa bodo morala še skozi tistega, ki ga imajo pripravljenega na

ministrstvu za gospodarske dejavnosti. A kot da se nekomu prav nikamor ne mudi, saj je bil zakon o merilih in postopkih za dajanje poroštev države objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije šele srede aprila in teden dni pozneje javni razpis s strani ministrstva za gospodarske dejavnosti. Od tega, da morajo biti prijave poslone v kuverti z oznako Ne odpiraj - prijava na javni razpis - poroštvo RS, je seveda mnogo pomembnejše, kaj vse je ministrstvo zmrežilo v svoje sito, skozi katerega bo sejal prijavi podjetja oziroma njihove dolgeve.

Podjetja se bodo na razpis lahko prijavila do konca junija oziroma dotlej, dokler ne bo izčrpan ves znesek poroštev. To pa je 20 milijard tolarjev. Podjetja morajo v kuverti priložiti prav vse, kar zahtevajo na ministrstvu, saj drugače vloge sploh ne bodo obravnavali. Med drugim tudi dokazila o tem, da podjetje izkazuje trajen pozitivni rezultat iz tekočega poslovanja, ob upoštevanju normalne stopnje zadolženosti, pri katerih lahko podjetje še akumulira del dobička in obenem razumno servisira svoje dolgeve.

Rezultate poslovanja bodo pregledali za poslovanje zadnjih treh let.

Četudi bi jih iskali s svečo, takih podjetij, ki bodo izpolnila vse postavljene pogoje, ne bo veliko, a ta, ki se bodo prebila, bodo morala še skozi superrevizijo finančnega ministrstva. Država bo torej s poroštvom pomagala slabim med najboljšimi.

MAJDA HORVAT

Vsak četrtek Vestnik z vami in za vas!

Nafta Lendava

Da jih cena metanola ne bo ganila

Pred prazničnimi prazniki se je v Nafti Lendava prvič sestal nadzorni svet družbe, ki ga vodi dr. Andro Ocvirk, kar pomeni, da se je s tem dejanjem zaključilo obdobje ustanavljanje Nafta d. o. o., kot je bilo dogovorjeno po družabniški pogodbi med državo in Petrolom - Trgovina. Na prvi seji nadzornega sveta so za direktorja podjetja imenovali Jozeta Hozjana, obravnavali pa so tudi poslovni načrt družbe za to leto. Sprejemali so ga pozno, vendar pa je podjetje po načrtu delalo že vsi četrteletje tega leta, tako da so nadzorniki že imeli podatke tudi o tem, kako v podjetju izpolnjujejo načrtovano.

»Tudi primerjava rezultatov s poslovnim načrtom je pozitivna, se pravi, da so rezultati boljši, kot smo jih imeli v poslovnem načrtu,« je povedal dr. Andro Ocvirk. Ali bo tako tudi ostalo? V Nafti so zaskrbljeni, ker je vlada napovedala in tudi znižala rafinerijsko ceno nafte, kar po besedah predsednika nadzornega sveta pomeni izgubo v sektorju rafinerija.

Odločitev vlade, da zniža rafinerijske cene, je po njihovem mnenju neutemeljena, saj so lendavske rafinerijske cene na lestvici evropskih nekje na sredi, v vsej Evropi pa je zaradi pritiska zelenih predvideno posodabljanje rafinerij v višini treh milijard dolarjev.

»Zato mislimo, da v skladu s tem ni pravi čas, da se s pri-

tiskom na znižanje rafinerijskih cen slabi finančni položaj Nafta Lendava in s tem tudi razmišljanje o nadaljnjem razvoju,« je povedal dr. Andro Ocvirk.

Petrokemija je dosegla najboljše rezultate v zgodovini Nafta Lendava, ker je bila v marcu dosežena 8-tonska mesečna proizvodnja. Te niso dosegli še nikoli doslej. Za to proizvodnjo so uspeli najti trg in načrtujejo, da bodo proizvajali še naprej. Zakaj taka odločitev?

»Kakršnakoli bodo gibanja cen metanola na svetovnem trgu, je pomembno to, da čim več te surovine porabimo doma in sekundarne, vzporedne procese razvijemo tako, da bo čim večja poraba metanola v lastni proizvo-

dnji. Kajti tudi če bo cena metanola nižja, ne bo šla pod ceno metanola na svetovnem trgu plus transport, saj je treba metanol pripeljati do Lendave.« (Andro Ocvirk)

Pojasnjevanje predsednika nadzornega sveta moremo razumeti kot prizadevanje vodstva Nafta, da zapira svoj krog proizvodnje, tako da postaja vse bolj samostojna, neodvisna od gibanja cen metanola na svetovnem trgu, ali da je slednje ne bo prizadevalo tako močno, da bi se zaradi tržnih nihanj majal del proizvodnje.

Za to neodvisnost od svetovnega trga metanola, tako da ga čim več porabijo v lastni proizvodnji, pa mora za Nafto nekaj stori še nekdo tretji.

»Pri tej ceni metanola bomo poskušali dobiti dogovor s Petrolom - Zemeljski plin, da je tudi nacionalno gospodarsko pozitivno, v kolikor ima Lendava posebno ceno za zemeljski plin.« (dr. A. Ocvirk) Gre torej za vprašanje pocenitve vhodne surovine. O ugodnosti ceni zemeljskega plina za Nafto se niso uspeli dogovoriti v zadnjih petnajstih letih. Raje so ustavili proizvodnjo metanola. V kolikor jim to ne bo uspelo tudi sedaj, bodo vse podatke, ki jih imajo, razgnili pred javnostjo, da bi se potem začeli pogovarjati o tem, kaj je gospodarsko bolj sprejemljivo: ali Nafti priznati ugodnejšo ceno ali pa pristati, da si stroške uvoza tistega, kar lahko proizvede Nafta, delijo drugi porabniki.

Nafta pripravlja tudi strategijo razvoja v vseh petih sektorjih, ki jih bodo predstavili v tem mesecu, ko bodo za vsako izmed njim predstavili ključne razvojne poti do leta dva tisoč.

MAJDA HORVAT

PREJELI SMO

Problematika izgradnje železniške proge Puconci-Zalalövö

Dne 27. 4. 1995 ste objavili v Vestniku del razgovora z vodjem projekta izgradnje železniške proge Puconci-Zalalövö g. M. Brezigarjem. Problematika izgradnje omenjenega žel. odseka je ob vsej njegovih pomembnosti za Slovenijo še bolj pomembna za pomursko regijo in rešitev cestno-prometnih zagat pomurske regije.

Nastanek novih vzhodnoevropskih držav s spremembami njihovega političnega sistema je za sabo potegnilo tudi spremembo smeri cestnih prometnih tokov, kateri so se preusmerili na relacijo JZ Evropa - JV Evropa, in dodatno obremenili najsevernejši jadranski luki Trst in Koper. Gre v prvi vrsti za enormno povečanje tovornega prometa in sorazmerno manjše povečanje prometa osebnih vozil. V rešitev nastalih prometnih zagat se je vključil tudi državni slovenski avtocestni projekt, ki predvideva tudi izgradnjo avtocestne povezave Maribora z madžarsko mejo. Mislim, da je ta avtocestni krak čista iluzija in ob prometni obremenitvi okrog 4000 vozil dnevno tudi nima nobene ekonomske upravičenosti. Tega se dobro zavedajo strokovnjaki DARS-a, manj pa pomurski poslanci in zato nas bodo še nekaj časa nategovali z izbiro različnih variant, ob koncu pa nas hladno postavili pred upravičeno dejstvo, da je projekt ekonomsko neupravičljiv. Prag upravičenosti avtocestne izgradnje je dosti višji, sega v prometne obremenitve nad 10.000 vozil dnevno. Vse to dobro pozna tudi madžarska stran in zato je z njo tudi težko doseči bilo kakšen dogovor o točki priključka našega avtocestnega kraka na madžarsko avtocestno omrežje. Prometni problem bi se dal rešiti z veliko manjšim vlaganjem, z ekološko upravičljivejšim projektom, z delovno intenzivnejšim projektom, to je železniško povezavo Slovenije in Madžarske.

To je tudi edina pravilna trditve g. Brezigarja v omenjenem članku. Železniška povezava da, trasa Puconci-Zalalövö pa ne, ker je edina pravilna povezava na relaciji Ljutomer-Lendava-Lenti. V maju 1991 so se v Szombathelyju srečali predstavniki madžarske železnice (vodil jih je g. Kapronczoi) in predstavniki jugoslovanskih železnic (vodil jih je g. Boh) in ugotovili za železniško povezavo Puconci-Zalalövö naslednje:

- stroški investiranja ob izgradnji proge s hitrostjo V = 100 km/h bi znašali na slovenski strani 36,3 mio US \$ in na madžarski strani 21,9 mio US \$,
- ob pričakovani donosnosti 10% bi moral biti letni promet 2,0 mio ton blaga,
- priključitev proge na glavno madžarsko omrežje je sila neugodno.

Sprašujem se, če so danes ti podatki bistveno drugačni, da lahko angleško podjetje GIBB govori o 12% donosnosti investicije. Je 12% donosnost investicije rezultat pogoja EBRD-ja, da financira prometne projekte z minimalnim pragom donosnosti 10%? Na ta način bi bila možna pridobitev posojila s strani EBRD-ja, madžarske strani pa ne bi prepričali, saj bi dobili že znani odgovor: »Proti progi nimamo nič, financirati pa jo morate Slovenci sami.«

Proga tudi v nobenem primeru ne bi dosegala potrebnega prometa v višini 2,0 mio ton letno in to zaradi:

- madžarski županij Vas in Zala nimata večjega gospodarskega sodelovanja s Slovenijo in ga tudi v bodoče ne bosta imeli,
- tranzitni tovor se bo tej povezavi izogibal, ker se bo proga na madžarski strani slabo vključevala v madžarski železniški sistem,
- na slovenski strani na relaciji Murska Sobota-madžarska meja ni nobenega potencialnega koristnika proge.

Od kod potem g. Brezigarju smela izjava, da ta povezava državi Sloveniji ustreza?

Vse to, kar ta železniški odsek nima, lahko najdemo na železniškem odseku Ljutomer-Lendava-Lenti. Če za osnovo vzamemo majsko poročilo omenjenega srečanja v Szombathelyju, lahko za odsek Ljutomer-Lendava-Lenti ugotovimo naslednje:

- stroški investiranja ob izgradnji proge s hitrostjo V = 100 km/h bi znašali na slovenski strani 47,8 mio US \$ in na madžarski strani 2,5 mio US \$,
- ob pričakovani donosnosti 10% bi moral biti letni promet 1,5 mio ton blaga.

Omenjeni železniški odsek ima že danes zagotovljenih več kot 100% potrebnih letnih tovornih kapacitet. Te kapacitete so vezane na dva bistvena uporabnika:

1. rafinerija Nafta - 150.000 ton nafte iz Kopra, 470.000 ton naftnih derivatov za slovensko tržišče, 90.000 ton primarnega bencina iz Madžarske,
2. preusmeritev vsaj 25% tovornjakov na železnico, kar znaša 160.000 x 0,25 x 20 ton = 800.000 ton/leto,
3. ostali danes znani tovor - 70.000 ton/leto.

Če posredovane podatke spravimo v tabelarični prikaz, dobimo naslednjo sliko:

	Puconci-Zalalövö	Ljutomer-Lendava-Lenti
1. Dolžina proge	43,2 km	33,7 km
2. Stroški izgradnje	58,2 mio US \$	50,3 mio US \$
3. Rentabilnost	2,0 mio ton blaga/leto	1,5 mio ton blaga/leto
4. Danes znani tovor	0	0,81-1,61 mio ton blaga/leto

Mislim, da komentar ni potreben. Sprašujem pa se naslednje: - Kdo v Sloveniji ima interes, da do železniške povezave z Madžarsko ne pride, saj študija GIBB-a za progo Puconci-Zalalövö lahko ugotovi samo njeno dvomljivo rentabilnost povezano z velikim rizikom investiranja?

- Kaj delajo lokalne oblasti (Lendava, Ljutomer, Murska Sobota), da problema do danes niso osvetlile in se ga lotile s prave strani?

- Kaj dela Petrol kot večinski lastnik lendavske Nafta, da ne rešuje transportne problematike lendavske rafinerije?

- Kaj dela Radenska, da ne razmišlja o temeljiti zaščiti lastnih mineralnih vrelcev pred morebitnimi ekološkimi katastrofami ob razlitju naftnih derivatov iz stalno se prevažajočih avtocestnih?

- Kje je občutljivost občanov za rešitev problema, ker grožnje in zapore cest problematike ne rešujejo?

Vem samo eno: g. Brezigar in njemu podobni tega problema gotovo ne bodo rešili.

STANKO POLANIČ, dipl. inž.

Tekstilci in usnjarji bijejo plat zvona!

Tako je osnovno sporočilo z nedavnega skupnega sestanka združenih sindikalnih predstavnikov podjetij tekstilne in usnjarstvo-predelovalne industrije z direktorji omenjenih panog. Pokazalo se je namreč, da so se tekstilci in usnjarji znašli v najhujši krizi v zadnjih dvajsetih letih. Ker podjetja, ki izvažajo več kot 80 odstotkov proizvodnje, ne morejo več sama pokrivati izgub, ki jim jih povzročata precejšnji tolar, so na robu preživetja.

Očitno se Zveza svobodnih sindikatov dobro zaveda težav, v katerih so se znašli tekstilci in usnjarji. Njihov ekonomski in socialni položaj je namreč vedno slabši, hitrega izhoda iz slepe ulice pa zaenkrat ne vidijo. Skoraj 50 tisoč delavcev, zaposlenih v tekstilni in usnjarji industriji, se je zaradi tečajne in makroekonomske politike države ter zma-

njšane konkurenčne sposobnosti na tujih trgih znašlo v težavah, zato upravičeno bijejo plat zvona. Izgub, ki se kopičijo tudi zaradi precejšnje tolarja, ne morejo več pokrivati sami, saj so notranje rezerve že skoraj povsem izčrpane.

V še posebno težavnem položaju so se znašli izvozniki. Zato kot eno izmed možnih rešitev

ponujajo, da vlada sprejme odlok o moratoriju na plačevanje davkov in prispevkov iz osebnih dohodkov, ki jih morajo podjetja s področja tekstilne in usnjarstvo industrije plačevati v šestih dneh. Podatki dokazujejo, da proizvodnja v teh podjetjih pada že od lani, likvidnost je čedalje slabša, zaloge pa nenehno naraščajo. Za ublažitev težav predlagajo tekstilci, da vlada zaustavi prelivanje zasluzkov od izvoznikov k uvoznikom. Podobno je stanje tudi v usnjarstvo-predelovalni industriji, ki je na robu preživetja, njihov izvoz pa ni ustrezno spodbujevan. Poleg tega opozarjajo na previsoke zamudne obresti, ki znašajo zdaj 25 odstotkov. Predlagajo, da bi jih znižali vsaj na 16 odstotkov.

MILAN JERŠE

O projektu Zdrav vrtec v enoti Turnišče

Tudi preproste igrače so zanimive

Otroci so se vedno radi igrali. Najprej z ročicami in nožicami, nato s kamenčki, želodi, koruznimi storži, listi ... torej z vsem, kar daje narava. Tudi današnji otrok ima potrebo po svobodni igri, v kateri sam raziskuje igralne možnosti raznih predmetov. S svojo domišljijo, razumom in čustvi daje svoji igralni domišljiji neizmerne možnosti ustvarjanja. Igra mu je predvsem v prvih letih življenja glavna dejavnost, nenadomestljiva potreba. Zanj potrebuje veliko možnosti za svobodno gibanje. Potrebuje tudi čas, prostor pa tudi spodbude, družbo, samostojnost ... V igri je otrok srečen. To se iskri v njegovih očeh, ko ga opazujemo med njegovimi igračami. Igra mu daje velike možnosti za kanejšje ustvarjalno delo.

Našega otroka resnično razveseli tudi preprosta igrača, ki jo pred njim in zanj izdelajo oče, mama, dedek, babica, bratec, sestra ali kdo drugi. To so priložnostne igrače. Narejene so lahko iz odpadnega industrijskega ali naravnega materiala. Pogosto si otrok, zlasti majhen, ne more sam narediti takšne igrače. Razveselimo pa ga že s tem, če nas opazuje pri izdelavi in ker ve, da jo delamo zanj. Tudi to je zanj igra, ki mu daje občutek domačnosti, zavest varnosti in brezskrbnosti. To pa je zelo pomembno za njegov čustven razvoj.

Tudi na prvem srečanju s starši jasličnih otrok, ki obiskujejo naš vrtec, smo se pogovarjali o igračah. Sklenili smo, da bomo skupaj izdelovali preproste igrače iz PVC-materiala, lesa, lepene in tekstilnih ostankov ter z njimi popestrili otrokovo igro. Že v tednu otroka, ki smo ga praznovali oktobra, so nekateri starši skupaj z otroki naredili marsikaj zanimivega (punčke iz cunj, hiše iz kartona, košare iz šibja idr.). Za naslednje srečanje smo se dogovorili - to je bila zlasti moja želja - da v decembru, mesecu pričakovanj in presenečenj, spet presenetimo otroke. In ta presenečenja so bili paketi - veliki, mali, oviti v raznobarni papirje z raznovrstnimi pentljami ... Tudi s paketi so se otroci igrali, preden so jih odprli. Prenašali so jih, tehtali, zlagali ... V njih pa so bile preproste igrače, kot so lesene ploščice, palčice, škatle, baloni, platenke idr. Za miklavža so nas starši presenetili z lepo belo nogavico, obrobjeno z rdečim trakom in iz volne narejenim cofom. Vanjo smo otrokom dali presenečenja - orehe, arašide, mandarine ... Tovarna Planika nam je odstopila material, iz katerega sva z varuhinjo izrezali šablone različnih živali in predmetov. Vanje so starši »iztisnili« luknje in prinesli vezalke, otroci pa sedaj »šivajo« in se igrajo. Starši so pomagali tudi pri postavitvi hišice v igralnici, v kateri so shranjene razne igrače. V tej hišici se otroci tudi radi skrivajo, dajejo vanjo spat punčke in postavljajo igrače na police. Naredili smo tudi lutke iz rokavic, piščalke iz vrbovega lubja ... Pri vsem tem starši zelo radi sodelujejo.

Ob koncu bi morda razmislili še o tem, da naj bo preprosta igrača tudi estetska. Res je, da se otrok zna igrati z vsem in da je za igračo v prvi vrsti pomemben igralni užitek. Vendar je pomembno tudi to, da otroka usmerjamo k estetskim materialom. Pazimo, da pri izdelavi ne mešamo dveh različnih materialov. Ob tem bomo ugotovili, da lahko vsako stvar, vsak predmet, tudi tistega, ki ga želimo zavreči, koristno uporabimo. Z zbiranjem in uporabo odpadnih industrijskih in naravnih materialov se bomo skupaj z otrokom navadili vsako stvar uporabiti do konca. Tako bo mnogo manj stvari prišlo med odpadke. Otroku bomo s tem privzgojili tudi varčnost in potrebo po ohranjanju čistega okolja. Vse to pa smo zasledovali v našem projektu ZDRAV VRTEC - najmlajši v jaslicah, njihovi starši, varuhinje in vzgojiteljice.

TREZIKA VIDOVIČ

Bolnišnični svet še vedno brez zunanega člana Zanj kličejo v Ljubljano

Svet javnega zavoda Splošne bolnišnice M. Sobota še vedno nima zunanega člana, ki ga mora imenovati vlada, pa čeprav nanj čakajo že dobre štiri mesece.

Prav zato Svet ne more sprejeti statuta zavoda, in vse dotlej, dokler le ta ne bo sprejet ne morejo razpisati direktorskega mesta bolnišnice. Sploh pa je to pravno rojevanje bolnišnic kot javnih zavodov birokratska maškerada največjega kova.

Takrat, ko bo statut bolnišnice ali javnega zavoda sprejel Svet, bo moral v odobritev še na ministrstvo za zdravstvo, potem v proučitev ministrstva za pravne zadeve in na koncu še v finančno ministrstvo. V tistih javnih zdravstvenih zavodih, kjer je ustanovitelj republika in ki so v ustanavljanju korak pred murskosoboško bolnišnico, vedo povedati, da postopki trajajo celo večnost ter da imajo pri tem kup problemov.

V Svet bolnišničnega zavoda, kot je znano, ni bil izvoljen noben zdravnik.

Zato so nekateri predlagali, da bi dva člana Sveta prostovoljno odstopila in bi na njuni mesti volili nova člana. Predlog sindikalna predstavnik v bolnišnici nista sprejela, zato bo članstvo Sveta ostalo nespremenjeno.

MH

Vestnik vsak četrtek z vami in za vas!

Zdravstveni minister o zdravstvu v novi lokalni razdelitvi

Če je občina, še ne pomeni, da je tam tudi zdravnik

Tudi nove občine in mesta imajo po zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter zdravstveni in lekarniški dejavnosti številne naloge, ne da bi natančno vedele, kako se jih lotiti. Minister za zdravstvo se je zato odločil za pisanja strokovnih navodil, kako naj se nove občine lotijo nalog, ki jim jih nalaga zakon.

Vsaka nova občina ne more imeti zdravnika

Do sprejetja Plana zdravstvenega varstva Republike Slovenije lahko deluje mreža zdravstvene službe največ v obstoječem obsegu, kar pomeni, da zaradi nove teritorialne ureditve ni dovoljeno povečevati obsega programa niti naložb v nove prostore javne zdravstvene službe. Minister občinam predlaga, da do razmejitve ustanoviteljskih pristojnosti med občini in do javnih zdravstvenih zavodov (zdravstveni domovi, zdravstvene postaje, lekarne) ne začnejo novih naložb niti ne povečujejo števila zaposlenih v teh zavodih. Sploh naj bi s tem počakali do sprejetja Plana zdravstvenega varstva v državnem zboru (pripravljajo ga za drugo obravnavo), ki bo vseboval tudi merila za določitev javne zdravstvene službe na primarni

ravni. Minister v strokovnih navodilih občinam pravi, da dosežanja mreža javne zdravstvene službe na primarni ravni zadošča in je usklajena z razpoložljivimi sredstvi za obvezno zdravstveno zavarovanje. Če bodo posamezne občine želele več ali presegle določene standarde, je to mogoče le, kot jim sporoča zdravstveni minister, na račun dodatnih sredstev občin ali občanov.

Sedanja mreža javne zdravstvene službe je bila pisana za območja starih občin, iz podatkov o novih občinah pa sledi, da kar štiri, ki imajo manj kot 2 tisoč prebivalcev, ne izpolnjujejo pogojev niti za eno zdravniško ekipo družinske in splošne medicine. Te občine se za zagotovitev osnovne zdravstvene dejavnosti občanov lahko povežejo z drugo občino oziroma zdravstvenim zavodom, saj je po ministrovih besedah bolj smotno organizirati prevoz občanov v ambulanto, kot načrtovati gradnjo lastne

ambulante. Nova teritorialna razdelitev Slovenije ne more in ne sme biti razlog za razmišljanje, da je v vsaki občini potrebno tudi lokacijsko zagotoviti zdravniško ekipo, trdi zdravstveni minister ter dodaja: »Spreminjanje mreže in razmestitev zmogljivosti je dopustno le ob sočasni uskladitvi mreže z drugimi občinami, in sicer najmanj s tistimi, ki so nastale na ozemlju nekdanje občine.«

Občinsko ustanoviteljstvo: pravice strižene, dolžnosti pa ostajajo

Tista občina, kjer je sedež zdravstvenega javnega zavoda, naj bi za določeni čas izvrševala tudi ustanoviteljske pravice. Za to naj bi dobila soglasje ostalih občin. Toko naj bi bilo dotlej, dokler se občine ne dogovorijo o izvrševanju ustanoviteljskih pravic. Zdravstveno ministrstvo ustanoviteljske pravice misli striči tudi v prihodnje. Občine ustanoviteljice lahko v obstoječih zdravstvenih zavodih spre-

najo, razširjajo ali ukinjajo določeno dejavnost le s soglasjem ministrstva. Soglasje je potrebno tudi ob ustanovitve novega javnega zavoda.

Tudi nove občine bodo podeljevale koncesijo, vendar s predhodnim mnenjem pristojne zbornice in Zavoda za zdravstveno zavarovanje ter s soglasjem ministrstva. Kaj jim potem sploh ostane? To, da plačujejo obvezno zdravstveno zavarovanje občanom, ki nimajo prejemkov, ter da take prijavitelj v obvezno zdravstveno zavarovanje. Občina mora plačevati tudi delo mrtiško-pregledne službe in delovanje le-te. S pristojnim javnim zavodom ali zdravnikom koncesionarjem mora skleniti pogodbo o opravljanju te dejavnosti, v nji pa mora biti poimensko imenovan zdravnik za opravljanje te službe, določena mora biti višina povračila zdravstvenemu zavodu ali koncesionarju, občina pa se mora zavestati, da bo plačala tudi obdukcijo in transportne stroške, če vzroka smrti ni mogoče zanesljivo ugotoviti ali če obdukcijo iz utemeljenih razlogov zahteva zdravnik, ki je bolnika zdravil.

MH

Preprečili usklajevanje pokojnin po socialnem sporazumu

Vlada sivi zaradi upokojujencev

Trditev, da so volitve pred vrati, je napačna. Volitve so že tukaj, saj si drugače ni mogoče razložiti velikega uspeha upokojujenskega lobija. S tem, ko je uspel to, da državni zbor ni obravnaval zakona o plačah ter so na socialno-ekonomskem svetu pristali v to, da se pokojnine ne bodo usklajevale po socialnem sporazumu, je vladi primazal zausnicio, kot ji že dolgo ni nihče. Takrat, ko so se socialni partnerji nešteto krat sestali na dogovoru o socialnem sporazumu, je upokojujenski lobi, vsaj v medijih, molčal. Ko pa je prišlo tako daleč, da so sporazum podpisali, pa so se le-ti oglasili in naznanili, da sporazuma ne priznavajo, ker vlada upokojujence ni vabila k pogajanjem. Vlada se je v vseh dosedanjih poizkusih reforme pokojninskega sistema opekla, toda izgleda, da ne dovolj. Lahko bi uvidela, da so upokojujenci izredno močna politična sila, taka, ki stopi na prizorišče vedno ob pravem trenutku in taka, da jolabko pritise ob zid. Uspeti to, da se pokojnine ne bodo usklajevale po socialnem sporazumu, trimesečno po enotni eskalacijski lestevici glede na rast cen, ampak da se bodo še nekaj časa usklajevale z rastjo povprečne plače na zaposlenega, pomeni, da upokojujenci, organizirani kot so, lahko zamajajo tudi vladne stolčke.

Pa tudi v tem zapisu načni-mo tolikokrat omenjano vprašanje razmerja med plačami in pokojninami. Povprečna starostna pokojnina za lansko leto je znašala 77,2 odstotka povprečne plače na zaposlenega, leto prej 74,5 in pred dvema letoma 78 odstotkov povprečne plače. Med vsemi starostnimi upokojujenci je le 32 odstotkov takih, ki so se upokojili s polno pokojninsko dobo. Po zadnji negativni uskladitvi pokojnin pa je najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo, za 35 ali 40 let dela, nekaj več kot 36 tisoč tolarjev. Najnižja zajamčena pokojnina za 15 let dela je nekaj več kot 15 tisočakov, zajamčena plača po socialnem sporazumu pa bo znašala bruto 45 tisočakov. Po teh podatkih ne bi mogli trditi, da so pokojnine pri nas v primerjavi s plačami visoke in previsoke. To pa, da upokojujencev dobi višjo pokojnino od zaposlenega, ki ga je nadomestil na delo-

vnem mestu, kaže na to, da je razmerje med plačami in pokojninami porušeno v določenih dejavnostih, najpogosteje tam, kjer so svoj čas imeli visoke plače, pa se je sedaj to spremenilo.

MH

DIJAŠKI DOM MURSKA SOBOTA

XXXIII. DOMLADA 12.-13. MAJ 1995

ŠPORTNO-KULTURNO SREČANJE DIJAŠKIH DOMOV SLOVENIJE

SLOVENSKA DOMIADA PRI NAS - To je prva stran povabila na 33. domiada Slovenije, ki bo od 12.-13. maja v Murski Soboti. Gre za tradicionalno športno in kulturno srečanje srednješolcev, ki med šolanjem prebivajo v enem od dijaških domov. Pomerili se bodo v različnih športnih disciplinah, imeli bodo šolske delavnice o lončarstvu, izdelkih iz slame, izdelovanju bidermajerskih šopkov ter drogah in njihovi prisotnosti med mladimi; na programu pa so še kviz na temo Kako poznaš Prekmurje, pester kulturni program in ples z ansamblom Royal Flash.

TRADICIONALNE IGRE ŠOLNIKOV - V petek popoldne so se v Puconcih zbrali učitelji in drugi delavci iz 15 šol bivše skupne soboške občine. Imeli so tradicionalne sindikalne športne igre, ki bi jim lahko rekli tudi igre brez meja. Svoje spretnosti je bilo namreč treba pokazati in dokazati pri iskanju zaklada, prenašanju (kremenčevega) peska in igranju hokeja na travi. Čeprav niso bili pomembni rezultati, so vseeno točkovali, najbolje pa so se odrezale ekipe OS Prosenjakovec in Bogojina ter Skupnosti zavodov. Pri izvedbi tekmovanja in družabnega srečanja so jim prisločili na pomoč tudi dokaj številni pokrovitelji.

Fotografija: J. ZAUNEK

Tuje izkušnje kmetovalcev

Na Nizozemskem obvladujejo proizvodnjo pridelovalci

Organiziranost pridelave sladkorne pese

V tranziciji oziroma prehodu iz enega političnega in gospodarskega sistema v drugega je dobro pogledati izkušnje drugih, predvsem tistih, ki so dolgo gradili in dograjevali svoj sistem. In prav v ta namen je vodstvo Tovarne sladkorja Ormož in Zadruga za pridelavo sladkorne pese Ormož organiziralo ogled Suiker unie na Nizozemskem.

Kdo in kaj je pravzaprav Suiker unie?

Na to vprašanje v tem trenutku nimam povsem jasnega odgovora. V dveh dneh bivanja na Nizozemskem smo videli toliko različnih podjetij in oblik združenja in delovanja ter imeli več uradnih in neuradnih razgovorov, da bo potrebno še nekaj časa, da si ustvarim celotno podoba tega »velikana«. Jasno pa je, da je Suiker unie zadruga organizacija, ki ima v svoji lasti 4 tovarne za pridelavo sladkorne pese. Sami pridelajo in predelajo nad 60% sladkorja na Nizozemskem. V to zadrugo organizacijo, oz. recimo kar zadrugo, se združuje okrog 17 tisoč kmetov pridelovalcev sladkorne pese. Na Nizozemskem poznajo zadrugo in podjetniško pridelavo kmetijskih pridelkov. Njihove kmetije so seveda 10- in večkrat večje od naših. Vsak pridelovalec sladkorne pese postane član zadruga, ko zaprosi za enega ali več deležev. Vsak član ima pri odločanju samo en glas, pa čeprav ima oz. mora vplačati več deležev (glede na površine in pričaškavani pridelek). En delež znaša 400 guldnov (okrog 360 DEM). Vsak član pa je dolžan dobaviti najmanj 20 in največ 35 ton sladkorne pese po enem deležu. Delež se ne vplača takoj,

ampak se obračuna s sladkorno peso. Prva tri leta se ne obračunava in se šele nato obračuna v petih letnih obrokih. Pridelovalci sladkorne pese - člani zadruga - so v celoti lastniki zadruga. Zaposleni v zadrugi ne morejo vplačati članskih deležev, saj je le-ta vezan strogo na proizvodnjo oz. pridelavo sladkorne pese. Delavci opravljajo svoje delo izključno iz delovnega, in ne članskega razmerja.

Zadruga lastnik podjetij

Zadruga je nastala v začetku tega stoletja in so jo v tem času samo nadgrajevali. Do sedaj je postala oz. je lastnik več podjetij oz. družb na Nizozemskem in po svetu; med drugim je 100% lastnik vodilnega Nizozemskega agrarnega podjetja Van der Have, katerega del smo si tudi ogledali. Predstavniki zadruga so povedali, da so pod določenimi pogoji pripravljeni tudi pri nas vlagati svoj kapital.

Okrog 17 tisoč kmetov - pridelovalcev sladkorne pese - se povezuje v zadrugo Suiker unie na dva načina. Deset tisoč jih je povezanih direktno v zadrugo, sedem tisoč pa preko drugih dveh zadrug, ki sta prav tako članici Suiker unie. Zadruga je razdeljena na 16 okrajev, v okviru katerih imajo svoje vodstvo in

volijo svoje predstavnike v svet članov zadruga, ki šteje okrog 100 članov. Ta svet članov se redno sestaja vsake tri tedne in vedno v torek. Je /svet članov/ najpomembnejši organ v zadrugi. Daje soglasje k vsem pomembnejšim odločitvam, voli vodstvo zadruga in nadzorni odbor zadruga. Člani sveta so voljeni za 5 let in ne morejo biti starejši od 65 let. Vsi člani zadruga - 16 okrajev - se sestanejo vsaj enkrat letno in na vsakem zboru mora biti prisoten generalni direktor zadruga, ki mora podati poročilo o zaključnem računu in drugih pomembnejših zadevah v zadrugi.

Delovanje zadruga Suiker unie ega še na druga področja, kot so proizvodnja semen, začimb, zelenjave, sadja, idr.

Prijaznost na vsakem koraku

Bili smo zelo spoštljivo in prijazno sprejeti. Na sedežu firme Van der Have so izobesili tudi slovenske zastavo.

Nizozemska se zaveda, da lahko uspeva samo s svojim strokovnim znanjem. Temu primerno ima organizirano celotno šolstvo. Del tega znanja smo lahko videli v firmi Van der Have. Njihovi laboratoriji so polni vrhunskega znanja. Biotehnologija je na pohodu in kaže neslutene razsežnosti. Ne samo nove sorte, tudi nove vrste že ustvarja. Se izvajajo takšni poskusi tudi na človeku? Morda v drugih laboratorijih?

Kadri in spet kadri. Povsem jasno smo lahko videli, in to so nam tudi povedali, da samo lastniki nameščajo poslovodstvo in da mnogokrat tudi zaradi »objektivnih okoliščin« zamenjajo morda dobro poslovodstvo, če ne dosega predvidenih rezultatov. Način in zahtevnost dela ter fizični napori zahtevajo zelo stroko-

vno usposobljene in fizično vzdržljive kadre. Vsak vodilni delavec govori najmanj dva svetovna jezika. »Starejši« kadri se pravočasno umikajo »mlajšim«. Mladi dobivajo pomembne funkcije, starejši /nad 60 let/ postajajo svetovalci ali gredo v penzijo.

So odprti in pripravljeni na sodelovanje. Svoje izkušnje in znanje so pripravljeno posredovati drugim. To so pred nami storili že več skupinam Slovencev - od politikov do gospodarstvenikov.

Poslovodstvo opravlja svojo funkcijo ciljem za čimvečji profita, seveda po zadrugnih principih za svoje člane, zato pri racionalizaciji stroškov tudi kadri niso problem, saj je za njih dolžna v primeru brezposelnosti poskrbeti država. Videli pa smo jasno, da za svoje zaposlene zelo dobro skrbijo.

Na posebno vprašanje nisem dobil povsem jasnega odgovora, zakaj so se Nizozemski kmetje odločili za pridelavo sladkorne pese v okviru zadruga in ne delniške družbe. Med eno in drugo obliko organiziranosti je po slovenskem zakonu o gospodarskih družbah precejšnja razlika. Z mojega vidika so se odločili pravilno, saj je poslovanje v zadrugi dosti bolj samostojno, oz. ne zahteva toliko formalnosti kot pri delniški družbi.

Slovenija vstopa v nove družbenogospodarske odnose, zato bo potrebno ustvariti ne samo dobre tehnične, ampak tudi ostale pogoje.

Pri tem nas ne smejo voditi samo proizvodni cilji. Potrebno je misliti tudi na politične, strateške in socialne razmere, v katerih bomo v prihodnje v Sloveniji živeli. Dobra Tovarna sladkorja Ormož s pravimi lastniki je gotovo Sloveniji nujno potrebna, pa ne samo zaradi pridelave sladkorne pese, ampak tudi zaradi strateške samostojnosti. Naloga pridelovalcev sladkorne pese je, da poiščejo ustrezno organizacijsko obliko za pridelavo in predelavo. Ali je to samo Zadruga za pridelavo sladkorne pese ali so to samo splošne kmetijske zadruga ali obe obliki organiziranosti ali pa samo ena od teh, bo pokazal čas. Novi svet /vstop v Evropsko zvezo/ ne bo prijateljski, zato je dobro imeti partnerja, ki ti v stiski pomore obvladovati novi in včasih nori svet. »Kadar angelčki potujejo, se nebo veseli,« so nam povedali svoj stari pregovor. Imeli smo res ves čas lepo vreme. Gotovo zato, ker smo šli vsi na ta ogled z dobrimi nameni in se je nebo tega veselilo.

Bo pri vzpostavljanju odnosov med kmeti (pridelovalci), delavci TSO (predelavo) in državo kot potrošniki tudi prisotno nebo?!

JOŽE TIVADAR

Južnoameriške činčile

Večkrat sem že doživel, da so to lepo živalico zamenjali z drugimi živalmi - včasih z nutrijo, največ pa s pri nas poznanim kuncom činčila, s katerim pa južnoameriška činčila nima nič skupnega.

Južnoameriška činčila daje krzno, ki spada k trem najkvalitetnejšim na svetu. To so sibirski lux, zobel in činčila. Od omenjenih ima činčila najbolj gosto in svileno krzno in je edina, ki jo lahko farmsko vzgajamo.

O činčilih

Pradomovina činčil so Krodiljeri v Peruju, Boliviji in Čile. Že inkovski vladarji so to dragoceno krzno uporabljali zase in za svoje spremstvo. Lov nanje je trajal vse do začetka tega stoletja, in to ne samo človeka, ki je spoznal enkratno lepoto tega krzna, ampak tudi drugih živali. Tik pred popolnim iztrebljanjem živali so po prvi svetovni vojni sprejeli strog zakon o zaščiti narave in prepovedali lov na činčile ter tudi na vrsto drugih živali, kot na primer na nekaj vrst mačk in ptičev, ki pa so naravni sovražniki činčil, tako da se je njihovo naravno iztrebljanje nadaljevalo. Leta 1923 je ameriški rudarski inženir Chapman dobil dovoljenje, da izsledil poslednje še prosto živeče činčile in jih poskusi umetno rediti. Chapmanu je uspelo ujeti 17 činčil, in te so predniki današnjih. In če je nekaj ljudi še tako proti farmski reji živali, jih v primeru činčil s takšno rejo tudi ščitimo pred iztrebljanjem, ker v naravi živijo danes posamezno samo še v rezervatih.

V Evropi so začeli činčile gojiti v začetku petdesetega leta. Ker niso zahtevne živali, je reja lepo napredovala, in ker je nekaj vrst živali z drugačnim krznom, katere v naravi živijo zaščitene pred lovom, se povpraševanje po krznu činčile stalno dviga.

Kupci tega krzna so ljudje z visokim standardom. To se je do sedaj pokazalo pri vsaki recesiji, ko so se druga krzna slabo ali pa se sploh niso prodala. Tako, če sedaj mislite, da se vse, kar se činčila imenuje, tudi proda, se hudo motite. Moram jasno poudariti: Govorim o kvalitetnem krznu, ki ga je možno dobiti samo od kvalitetnih živali, katerih pa v Sloveniji in tudi drugje primanjkuje. Razen nekaj malih izjem je kvaliteta činčil v Sloveniji zelo slaba. Veliki del jih vzgaja brez potrebnega znanja. Preprodajajo se kot zajci, nekateri celo na čeke ali obroke.

Interesenti obljublajo odkup krzna za vsako ceno, v resnici pa večina od njih še nikoli krzna ni prodala. Ljudje, ki so na ta način živali kupili, spoznajo njihovo vrednost šele, ko hočejo prodati krzno. Razočarani potem širijo slab imič za činčile. Pri njih ne smemo strmeti za kvantiteto, temveč za kvaliteto.

Dobro, če jih kdo hoče imeti za otroke kot hišne živalice, potem ni važna kvaliteta in cena, če pa hoče, da bo od njih korist, naj se prej dobro informira, da ne bo brez zveze razmetaval denarja. Verjetno poznate star pregovor: Poceni kupiti, drago plačati. Upam, da ljudje, ki to preberejo, spoznajo, kakšna živalica je činčila in da je v bodoče ne bodo več zamenjali. Vsem, ki te živalice že imajo, pa želim pri reji veliko uspeha!

RUDOLF KOVAČ

Poudarek biološki pridelavi hrane Za zdrav način življenja

Ustrezne spodbude za ta način pridelave

Pridelava biološke hrane dobiva v svetu vedno večji pomen, saj je ob sedanjih kmetijskih pridelavi, ki si je skorajda ne moremo zamisliti brez uporabe najrazličnejših zaščitnih in drugih kemičnih sredstev, vedno več takšnih, ki povprašujejo po biološko neoporečnih pridelkih. Na letošnjem sejmu LUGA '95 v švicarskem Luzernu so biokmetovanju namenili posebno pozornost, saj so kar dve razstavni dvorani ali več kot desetino razstavnega prostora posvetili tej dejavnosti. S prikazom biološkega kmetovanja so le-to želeli čim bolj predstaviti obiskovalcem, cilj organizatorjev tovrstne predstavitve pa je bil, da bi se povpraševanje po biohrani še povečalo, saj v veliki meri prispeva k bolj zdravemu življenju.

Na kmetiji, ki se odloči za biološko prirejo mleka, krave poleti pasejo in krmijo s senom, pozimi pa s senom in koruzno silažo, hrani pa ne dodajajo nobenih posebnih dodatkov. Odkupna cena litra tako namulzenega mleka je za 0,12 Sfr (okoli 12 SIT) višja od drugega mleka.

V razvitih državah se posamezne kmetije v celoti preusmerjajo v biološko pridelavo hrane in eno od takšnih kmetij smo imeli priložnost spoznati v Liechtensteinu. V bistvu je to družinska kmetija, na kateri sta se zakonca usmerila v govedorejo oziroma prirejo mleka. Na 23 hektarjih obdelovalne zemlje redi kmetija 32 krav in nekaj mlade živine, ob krmi za živino pa prideluje še pšenico. Poleti krave krmijo s senom in jih pasejo, pozimi pa jih hranijo s senom in koruzno silažo. Kljub temu da krmi ne dodajajo kakšnih posebnih dodatkov, namolzejo v povprečju 5.500 litrov mleka po kravi, letno pa kmetija lahko proda 143.000 litrov mleka. Zaradi presežkov mleka namreč količine oddanega mleka tudi tu omejujejo, če kmetija odda več mleka, kot znaša njen letni kontingent, pa je cena za presežek izredno nizka. Tako znaša redna odkupna cena 0,92 Sfr za liter, medtem ko za vsak liter nad kontingentom dobijo le 0,18 Sfr. Ob tem je zanimivo še to, da vsebnost maščobe in beljakovin pri ceni ne igra nobene vloge, je pa težnja po nadaljnjem zniževanju odkupne cene. Napovedujejo celo, da se bo že kmalu odkupna cena znižala na 0,70 Sfr za liter. Ker je biološka pridelava dražja, dobijo seveda rejci, ki se odločijo za ta način prireje mleka, poseben dodatek in ta znaša pri mleku 0,12 Sfr po litru.

LUDVIK KOVAČ

Čebelarjeva opravila v mesecu maju

V mesecu maju dosežejo čebele vrhunec razvoja.

Le-ta bo dosežen, v kolikor smo pričeli s pravočasnim državnim krmiljenjem, z vstavljanjem satnic ter če smo čebele zavarovali pred škodljivci in boleznimi.

V tem mesecu je aktivnost čebel v panju zelo velika, pri najmočnejših rojih pa lahko že navadno je to takrat, če jim zmanjka prostora v panju. Najučinkovitejše sredstvo proti rojenju je, če čebele zaposlimo z gradnjo satovja.

Pri graditeljih se razvijajo voskovne žleze, te pa izločajo vosčene lističe, včasih celo to-

liko, da nekateri padejo tudi na dno panja.

Če s spomladanskimi ukrepi zamudimo, imamo večkrat škodo, kajti manjša sta pridelek voska in obnova satja ter pridelek medu.

Prestavljanje ali povečevanje zalege je pri AŽ-panju ukrep za učinkovito razširitev delovnega prostora. S tem zaposlimo čebele in matico. Prestavljamo tako, da iz plodišča prestavimo dva do štiri sate pokrite zalege v sredino medišča. S tem ukrepom razdelimo družino na dva dela. Prazno mesto v plodišču zapolnimo z novimi satnicami, in sicer tako, da preostalo zalego str-

nemo v sredino, ob njo pa postavimo lepe nove satnice. Postopek naj bi ponavljali na vsakih deset dni. Pri tem pa moramo paziti, da matice ne prenesemo v medišče. Pri prestavljanju pazimo, da ne zmečkamo čebel in matice. Po nekaj dnevih moramo odpreti mediščna žrela, da izletijo troti.

V mesecu maju je torej glavna skrb pri čebelah, da preprečimo rojenje, nekateri čebelarji pa že sedaj točijo cvetlični in še mogoče kakšen med.

Kmetijska svetovalna služba za Pomurje mag. STANE KAPUN, dipl. inž. agr.

ŠKROPIVA ZA PESO SO NATRAVILA SVOJE, KJURDE PA NOČE PREVRETI NIHČE.

ČE ŽE NI PESE, VREJVA MOTIKE V GRMOVJE IN POČNIVA KAJ LEPŠEGA.

*GÖNTER

FRANCEKOVO PREMIŠLAVANJE

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med sredo, 26. 4., in ponedeljkom, 8. 5. Čeprav na videz dolgo obdobje, v resnici zajema le pet dni trgovanja, saj je bil 27. 4. praznik, prav tako tudi 1. in 2. maja, v petek, 28. 4., pa tudi ni bilo trgovanja, saj se je Ljubljanska borza odločila za prekinitve trgovanja zaradi prvomajskih praznikov od 27. aprila do 2. maja, in sicer v soglasju z Združenjem članov borze.

Borzna kotacija A - redne delnice

26. aprila se je enotni tečaj redne delnice Probanke zadržal na nivoju prejšnjega dne (12900), ko je bilo za 155 tisoč dolarjev prometa, v sredo (3. maja) pa je porasel na 12932 ob prometu 427 tisoč dolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 13094, ko je bilo za 1,1 mio dolarjev prometa, naslednjega dne padel na 13084 ob 1,2 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 13175 (1,4 mio dolarjev prometa).

Zadnjega dne trgovanja v aprilu (26. 4.) je enotni tečaj delnice Salus iz 20350 padel na 20100, ko je bilo za 2,6 mio dolarjev prometa, v sredo poskočil na 20614 ob 5,6 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 21024 (9,3 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 21167, ko je bilo za 5,7 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 21050 ob 40,2 mio dolarjev prometa.

V sredo, 26. 4., je enotni tečaj redne delnice SKB iz 31078 poskočil na 31800, ko je bilo za 954 tisoč dolarjev prometa, naslednje sredo porasel na 31984 ob 4,4 mio dolarjev prometa, v četrtek pa ostal tako rekoč na istem nivoju (31982 - 2,2 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 31991, ko je bilo za 1,5 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 31440 ob 3,7 mio dolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Enotni tečaj obveznice RSL 1 je v sredo, 26. 4., sicer rahlo padel iz 98,1 na 98,0, ko je bilo za 6 mio dolarjev prometa, vendar je naslednje sredo porasel na 98,2 ob 7,3 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 98,5 (4,7 mio dolarjev prometa). Tudi v petek je njen enotni tečaj porasel, in sicer na 98,6, ko je bilo za 5,5 mio dolarjev prometa ter se na tem nivoju zadržal tudi v ponedeljek ob 2,4 mio dolarjev prometa.

V sredo (26. aprila) se je enotni tečaj obveznice RSL 2 zadržal na torkovem nivoju 103,5, ko je bilo za 18,4 mio dolarjev prometa, naslednje sredo pa padel na 103,3 ob prometu 934 tisoč dolarjev. V četrtek se je njen enotni tečaj vrnil na 103,5, ko je bilo za 10,2 mio dolarjev prometa, v petek pora-

sel na 103,6 ob 5 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa se vrnil na 103,5 (nekaj manj kot 2 mio dolarjev prometa).

26. 4. je enotni tečaj obveznice RSL 8 iz 83,9 porasel na 84,0, ko je bilo za 8,6 mio dolarjev prometa, naslednje sredo pa zdrsnil na 82,6 ob 14 mio dolarjev prometa. V petek so bili v vrednosti 15,8 mio dolarjev prometa sklenjeni aplikacijski posli po tečaju 83,9, v ponedeljek pa je bilo za 11,3 mio dolarjev prometa po enakem tečaju.

V omenjenem obdobju se je z obveznico RSL 11 trgovalo šele 4. maja, njen enotni tečaj je iz 90,0 padel na 89,0 glede na tečaj 7. aprila, ko se je s to obveznico nazadnje trgovalo oziroma natančneje, ko je bil sklenjen aplikacijski posel. Naslednjega dne je njen enotni tečaj padel še za 1,0-odstotno točko na 88,0 ter se na tem nivoju zadržal tudi v ponedeljek, skupno pa je bilo za 8,8 mio dolarjev prometa.

Enotni tečaj obveznice RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo je 26. aprila iz 96,0 porasel na 96,1, ko je bilo za 1,6 mio dolarjev prometa, naslednje sredo pa na 96,5 ob skromnem prometu 43 tisoč dolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 96,6, ko je bilo za 624 tisoč dolarjev prometa, naslednjega dne pa so bili v vrednosti 227 tisoč dolarjev sklenjeni aplikacijski posli po tečaju 96,7.

26. aprila je enotni tečaj obveznice RSL 2 z izkoriščeno davčno olajšavo iz 101,5 padel na 101,3, ko je bilo za 831 tisoč dolarjev prometa, v četrtek, 4. maja, pa je poskočil na 101,8 ob prometu 84 tisoč dolarjev.

V sredo, 26. aprila, je enotni tečaj obveznice SKB 1 iz 95,3 padel na 95,0, ko je bilo za 2,6 mio dolarjev prometa, naslednje sredo poskočil na 95,7 ob 6,7 mio dolarjev prometa, v četrtek pa na 95,8 (2,7 mio dolarjev prometa). V petek je bil v skromni vrednosti 35 tisoč dolarjev sklenjen aplikacijski posel po nespremenjenem tečaju, v ponedeljek pa še v vrednosti 318 tisoč dolarjev.

Borzna kotacija B - redne delnice

Za 308 dolarjev je v sredo, 26. aprila, padel enotni tečaj delnice BTBR, in sicer iz 11397 na 11089, ko je bilo za 6,2 mio dolarjev prometa, naslednje sredo na 11010 ob prometu 95 tisoč dolarjev, v četrtek pa rahlo porasel na 11020 (88 tisoč dolarjev prometa). Za 10 dolarjev na 11030 je njen enotni tečaj porasel tudi v petek ob enakem prometu, v ponedeljek pa padel na 11000 ob prometu 44 tisoč dolarjev.

Enotni tečaj delnice Dadas je 26. aprila iz 107714 poskočil na 108783, ko je bilo za nekaj manj kot 2 mio dolarjev prometa, naslednje sredo na 115352 ob 7,4 mio dolarjev prometa, v četrtek pa nekoliko padel na 115124 (2,6 mio dolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 112925, ko je bilo za 4,5 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa na 110552 ob prometu 3,5 mio dolarjev.

V sredo, 3. maja, je enotni tečaj delnice Finmedia iz 13864 poskočil na 15149, ko je bilo za 1,1 mio dolarjev prometa, naslednjega dne pa na 16199 ob 6,2 mio dolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 16612, ko je bilo za 2,9 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 16104 ob 1,8 mio dolarjev prometa.

4. maja je lastnika zamenjala le ena delnica Hmezad banke, in sicer po tečaju 15450, kar predstavlja porast tečaja za 150 dolarjev glede na tečaj 14. aprila, ko se je nazadnje trgovalo z njo oziroma je bil prijavljen aplikacijski posel.

Enotni tečaj delnice MK Založba je v sredo, 26. aprila, iz 8950 zdrsnil na 8820, ko je bilo za 741 tisoč dolarjev prometa, naslednje sredo pa porasel na 8850 ob prometu 407 tisoč dolarjev.

V četrtek je njen enotni tečaj padel na 8833, ko je bilo za 1,4 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 8962 ob 1,3 mio dolarjev prometa.

26. aprila je enotni tečaj redne delnice NIKA iz 3431 porasel na 3573, ko je bilo za 2,4 mio dolarjev prometa, naslednje sredo na 3689 ob prometu 956 tisoč dolarjev, v četrtek pa na 3805 (864 tisoč dolarjev). V petek je njen enotni tečaj padel na 3719, ko je bilo za 6,6 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 3775 ob 1,6 mio dolarjev prometa.

V sredo (26. aprila) se je enotni tečaj delnice Term Čatež zadržal tako rekoč na istem nivoju, saj je padel le za 0,10 dolarja na 749,9, prometa pa je bilo za 3,1 mio dolarjev. Naslednje sredo je njen enotni tečaj porasel na 759,0, ko je bilo za 951 tisoč dolarjev prometa, v četrtek pa na 760,4 ob prometu 768 tisoč dolarjev. V petek je njen enotni tečaj zdrsnil na 746,3, ko je bilo za 1,4 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 756,2 ob prometu 605 tisoč dolarjev.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

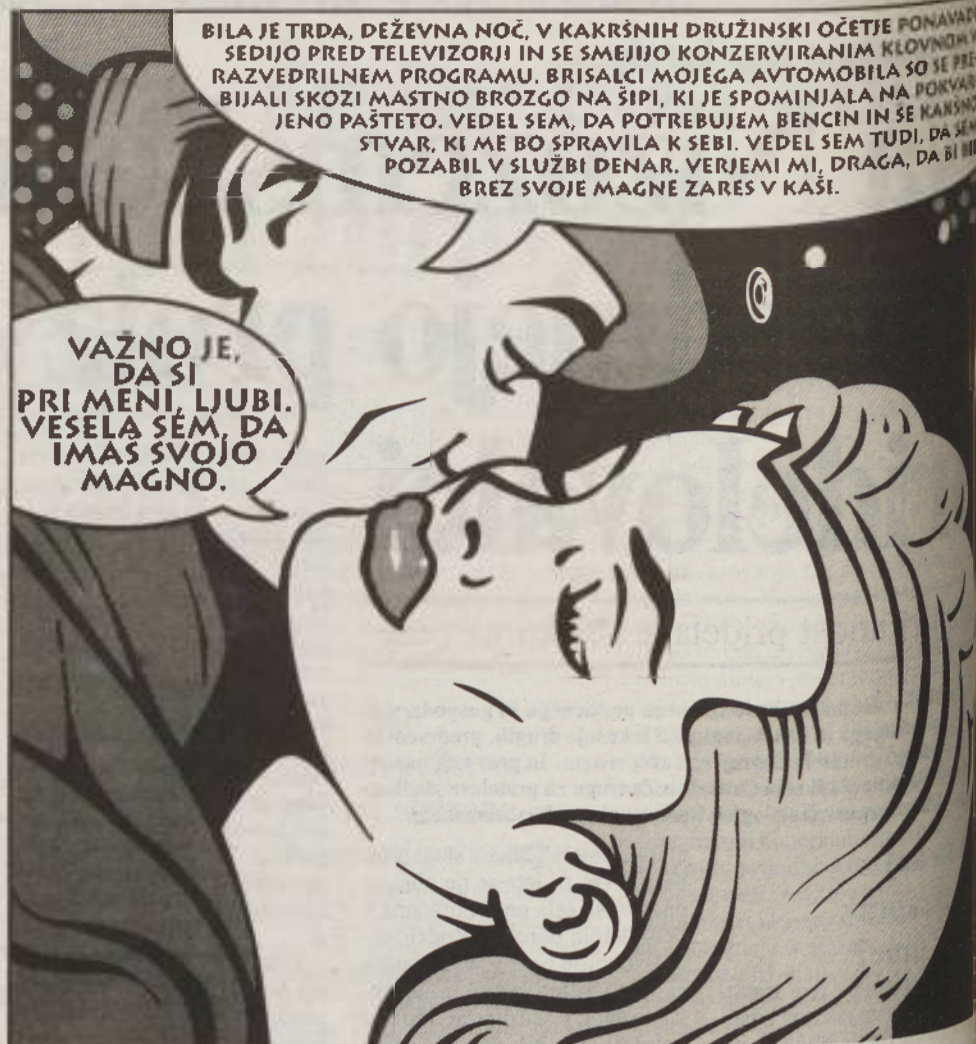
Za 250 dolarjev na 30060 je 26. aprila porasel enotni tečaj prednostne delnice KBTP, ko je bilo za 1,1 mio dolarjev prometa, naslednje sredo pa na 30419 ob prometu 852 tisoč dolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 31338, ko je bilo za 2,3 mio dolarjev prometa, naslednjega dne na 31883 ob 18,3 mio dolarjev prometa, v ponedeljek pa zdrsnil na 30065 (2,1 mio dolarjev prometa).

Enotni tečaj prednostne delnice Primofin je 26. aprila iz 30620 porasel na 31065, ko je bilo za 3,3 mio dolarjev prometa, v četrtek, 4. maja, pa na 31300 ob prometu 313 tisoč dolarjev. V ponedeljek je njen enotni tečaj padel na 3160, prometa pa je bilo za 187 tisoč dolarjev.

Ob prometu 344 tisoč dolarjev je enotni tečaj prednostne delnice Rogaška v sredo, 26. aprila, iz 487,3 porasel na 531,2, naslednje sredo pa nekoliko padel na 524,1, ko je bilo za 58 tisoč dolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj ponovno porasel, tokrat na 598,1 ob prometu 63 tisoč dolarjev, naslednjega dne pa na 622,8, ko je bilo za 227 tisoč dolarjev prometa. V ponedeljek je njen enotni tečaj zdrsnil za 16,56 odstotka na 519,7, prometa pa je bilo za 125 tisoč dolarjev.

3. maja se je enotni tečaj prednostne delnice UBK zadržal na nivoju prejšnjega torka (11300) ob skromnem prometu 34 tisoč dolarjev, v petek pa padel na 10200 ob še skromnejšem prometu 10 tisoč dolarjev - 1 lot.

1 lot prednostne delnice VIP je v sredo, 3. maja, zamenjal lastnika po nespremenjenem tečaju 41000, v ponedeljek pa je bil po enakem tečaju sklenjen aplikacijski posel v vrednosti 206 tisoč dolarjev.

MAGNA vas lahko potegne iz marsikatero godlje. Z njo lahko poravnate račune za gorivo in blago na vseh Petrolovih bencinskih servisih, poleg tega pa boste z njo plačevali tudi pri avtomobilih, v avtopralnicah, izposojevalnicah vozil, zavarovalnicah, potovalnih agencijah ter izbranih gostilnah in hotelih. Stroške, ki jih boste poravnali z MAGNO, vam bomo preprosto odtegnili z vašega tekočega računa. Priskrbite si jo čim prej!

Petrol Tipovna, Magna Center, Durajška 50, 6100 Ljubljana, tel. 061 13 34 000

EDINO PRAVO DODATNO PROSTOVOLJNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

A JE KAJ TRDEN MOST?

Most je čvrst. Saj je grajen z izkušnjo, znanjem in zanesljivostjo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Prostovoljno pokojninsko zavarovanje je pri nas novost, ki jo v deželah Evrope poznajo že dolgo. Tudi po upokojitvi zagotavlja ohranitev enake življenjske ravni kot v času zaposlitve. Skrb za svojo starost lahko prenesete na zavarovanje, ki ga z ugodnimi in preverjenimi pogoji zagotavlja moder in skrben gospodar.

POT V VARNO IN BOGATEJŠO JESEN

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 15, tel. 061 13-24-122
CELJE, Gregorčičeva ulica 5a, tel. 063 25-531
KOPER, Pristaniška ulica 12, tel. 066 37-953
KRANJ, Stara cesta 11, tel. 064 215-162
MARIBOR, Sodna ulica 15, tel. 062 223-421
MURSKA SOBOTA, Kocljeva 12d, tel. 069 32-550
NOVO MESTO, Prešernov trg 6, tel. 068 321-412
NOVA GORICA, Kidričeva 13, tel. 065 28-080
RAVNE NA KOROŠKEM, Ob Suhi 11b, tel. 0602 23-921
JESENICE, Cesta Maršala Tita 73, tel. 064 82-665
VELENJE, Prešernova 7, tel. 063 855-351
TRBOVLJE, Sallaumines 2, tel. 0601 22-476

zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje slovenije
SKLAD DODATNEGA ZAVAROVANJA

Cesta prvih borcev 8, Brežice 82500
☎ 0608 62-236, Telefaks: 0608 62-482

POSLOVALNICA LJUBLJANA

Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
☎ 01 25-825, Telefaks: 01 25-347

POSLOVALNICA MARIBOR

Partizanska cesta 3-5, 82000 Maribor
☎ 062 23-460, Telefaks: 062 23-460

Prokrustova postelja

Theodor W. Adorno je govoril o Auschwitzu kot o kolektivni industriji smrti, ki se je zgodila vsej bogati tradiciji filozofije, umetnosti in razsvetljenih znanosti navkljub. V zadnjih konsekvencah je to razmišljanje pripeljalo Adorna do točke, kjer razmišlja o Auschwitzu kot o zgodovinskem znaku, ki nam narekuje nov kategorični imperativ: »Nikdar več!«

Dejstvo je, da obstajajo še drugi zgodovinski znaki, kot so: usmrtni Sokrat, smrt na pol-paraliziranega Leonarda v tuji deželi, sežigi krivovercev, Salon odklonjenih in razstava del v nacistični Nemčiji, ki jih še danes imajo za vrhunska, po nacističnem diktatu pa so jih takrat razstavljali pod skupnim imenom *izrojena umetnost*. Tudi ti zgodovinski znaki so kot sramotni pečati omadeževali kolektivno zavest in naš zgodovinski spomin. Tudi sedaj ta neka zavest spriči teh stvari prav: »Nikdar več!« Le da ta zavest v bistvu postvarala imperativ ne služi drugemu kot preživetju lastne omike. Ta »Nikdar več!« dostikrat pomeni postavljanje enačev med umetniškimi deli in mirne duše trdi, da slabih del sploh ni; to izreče potem ko je poprej že vsa dela zniževala. Ni nam pa potrebno biti posebno bister, da bi dojeli, kako se dela že po svojem bistvu delijo na dobra, osrednja in slaba, vključno z vsemi stopnjevanji znotraj teh treh kategorij. Smešno in hkrati žalostno je to, da si postvarala zavest pri tem domišlja, da je na ravni znanstveno preveljive objektivnosti, medtem ko je ta objektivnost nasilna nivelizacija enaka Prokrustovi postelji. Kar sega čez njeno šablono, odreže, kar ne dosegga skrajnih robov te šablone, pa raztegne. Nad tem početjem bi človek osupnil, četudi bi na vso stvar gledal s stališča botanika ali

biologa. Niti v naravi namreč ni dveh istih trav, ne dveh istih jajc. V lepih umetnostih, če niso rezultat industrije, pa je to povsem nemogoče. Koga sploh zanima, če potekajo črte na sliki od leve proti desni ali pa obratno, če iz tega ne izpeljemo nekega sklepa? Koga sploh zanima, če se taka črta označi z nesrečnim terminom »ekspresivno« brez kakršnegakoli koncepta? Človek se vpraša, katera črta pa ni ekspresivna, razen če ni potegnjena z ravnilom, pa še tedaj bi se o tem dalo razpravljati. S to, tako imenovano objektivnostjo, pa se jemale umetnosti vso dostojanstvo, negira se ves trud, ki je v delo vložen. Trud pa ni vložen samo v vrhunska dela, prav tako kakor zgolj trud delo ne naredi za vrhunsko.

Umetnik in njegovo delo sta dobila svetniški sij, s katerim izražata svetost in nedotakljivost. Temu pa ni tako, ampak ravno obratno. Ravno ta svetniški sij razvrednoti in spusti umetnika na raven kure, od katere se ne čaka nič drugega, kot da vliči zlata jajca. Človeku kot gledalcu pa ne ostane drugega kot to, da pristane na predpostavko, da »tega ne more razumeti« in da so mu presvetle dveri umetnosti in vsega tistega kar se pod tem imenom predstavlja, za vedno zaprta. Človek tudi na to predpostavko lahko nekajkrat pristane, da pa bi to počel vedno, pa bi pa res bil tepček »za vedno«. Včasih je tisto edino, kar se pri nekem delu da

razumeti, ravno to, da v njem ni kaj za razumeti. Tako da nima nobenega smisla vsiljevati lepoto nečemu, kar tega nima. Človeku nazadnje ne bo ostalo drugega, kot da ustanovi društvo za zaščito gledalcev pred umetniškimi deli. Kaj pa je namen postvarale zavesti, da vsa dela daje na Prokrustovo posteljo? Neka gospa je v knjigo vtisov o nekem slikarju hotela zapisati nekaj, kar bi bilo že na prvi pogled pohvalno in je zato uporabila prisposodbo, po kateri je slikarstvo šahovnica, na kateri je ta slikar kralj. Gospa je hotela dobro, a je izpadlo slabo. Kralj sveta, Kralj Francije ali (kot metafora) kralj slikarstva imajo povsem drug pomen, kakor kralj

kot šahovska figura. Kralj je pri šahu najbolj pasivna figura, ki komajdakaj, v ugodni razporeditvi z drugimi figurami, prinese zmago. Poraz pa kralj kot šahovska figura prinese skorajda vedno. Zato ta prisposoba, ki si jo je gospa izbrala pomeni vse kaj drugega, kot pa je hotela povedati. Je torej tudi postvarala zavest hotela dobro, a je izpadlo slabo? Nikakor, prejkone je to strategija kulturne industrije ali še bolje industrije kulture, katere dolgoročna posledica in namen je brezbriznost, slika pa zgolj kupoprodajni predmet, ki nam okraši steno in se pri izboru slike ne odločamo več glede kvalitete, ampak glede barve pohištva in cvetličnega aranžmana, ki jim je usojeno, da bodo nek prostor delile s sliko. Umetniška dela so blago, in prav je tako. Vendar pa niso zgolj blago, torej niso na isti ravni, kot so to jabolka na tržnici, ki bi jim s tovrstno objektivnostjo polakirali lupino, da bi tako dobila pridih svežine. Zato povsem mirnega srca lahko pravimo: K vragu s Prokrustovo posteljo!

ROBERT INHOF

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane razstavlja Ernest Bransberger. Razstava njegovih likovnih del bo doprta do 16. junija.

LENDAVA: V gradu je razstava starih knjig in raritet iz zbirke županijske knjižnice Deak Ferencz iz Zalaegerszega.

GORNJA RADGONA: V muzeju razstavlja slikar samouk Branko Borko.

MORAVSKE TOPLICE: V galeriji hotela Ajda si lahko ogledate samostojno razstavo likovnih del Nade Kobentar.

LENDAVA: V hotelu Elizabeta razstavlja svoje tapiserije Marika Danč - Roth.

VERŽEJ: V avli osnovne šole razstavlajo domači slikarji amaterji.

MURSKA SOBOTA: V petek, 12. maja, bo v galeriji otvoritev razstave skupine MI. Razstavljajo Irena Čuk, Darko Golija, Samuel Grajfoner, Zdravko Jerkovič, Samo Pajek in Oto Rimele. Razstava bo odprta do 1. junija.

LJUTOMER: V galeriji Antea Trstenjaka bodo v petek odprli razstavo akademskega slikarja Dušana Fišerja iz Ljubljane.

Milan Vincetič

Dolga plovba

Dobre pol ure po tistem, ko mu je že še vsa razgreta obrnila hrbet, ji je z levico skušal znova zašariti pod kombinezo.

Kajti Ana je sovražila spalne, tiste čudne frotiraste pajace, v katerih jo je greblo po koži, zato pa si je vsakih štirinajst dni privoščila novo kombinezo in ko jo je njen Fredi predvčeraj razveselil s celim paketom le-teh, jih je kar gola začela pomejrti pred njim. Vedela je, da jo bo Fredi po dolgih mesecih plovbe požrešno lačen, zato pa mu je mikavno in hkrati porogljivo nastavljala zdaj bok zdaj stegno in slednjič temne kolarje okoli bradavic, ki so storžkale iz zajetnih hribovk.

- Tri dni si se izgovarjal Fredi, je začela, tri dolge dneve, skušala sem te razumeti, odtujila sva se že po tolikem času, moral bi zbežljati kot bikec, ti pa nič ... Samo izgovarjaš se ...

- Samo še malce potrpi, Ana, samo še dan ali dva ...

- Da jo pozabiš, kajne?

- Ne začenjaj znova, Ana, lepo te prosim! Koga za vruga naj pozabim: tisto kripo, ki je ob najmanjšem viharju hreščala kot podirajoče drevo? Tiste svoje zanikrne kamerade, ki so cele dneve bulili v tiste porno svinjarije, ponoči pa hropili kot pujsi, ha?

- Pa pristanišča, Fredi?

Najraje bi si bil prižgal cigareto, pa je le požrl slino. In pogrknil njeno vprašanje.

- Pusta noč je, Ana, je čez čas stihoma izkašljaj.

- Duši me od pričakovanja, Fredi, se je obrnila k njemu in zatipala pod njegov popek.

- To ni nič, Ana. Pozdravilo se bo čez noč. Triperček, malce je sijnav, kaj pa je to danes, Ana?

Zabubila se je skozi okno: kaj pa je to danes? Luna se je petelinila v marelici pod oknom, mačka je praskala nekje v podstrešju, pohištvo je nenadoma dobilo jasne, ostre robove, zdelo se ji je, da se je premaknilo, da je zatacalo po njuni sobi in da bo preproga, ki jo je bil predlani privlekel iz Maroka, poletela, ona, vzdražena in voljna, pa se bo na njej okobalila na hrbet in spotoma nagajivo pobrcala v zvezde.

- Tega si ne bi smel privoščiti, Fredi. Življenje naju odžira, dnevi se nabirajo, nisva več rosno mlada...

Pobožal jo je po laseh.

- Nisem kriv, Ana. Naneslo je pač. Vso pot je bila z nami.

- Torej slepi potnik, ha? In vi ste molčali, tudi če bi vam koleni vrtali? Skrivali ste to babše nekje med oljem v strojnici ali med vrečami krompirja in komur se je zahotelo, je radovoljno razširila noge?

- Ne bodi prostaška, Ana.

- Prostaška, kajne? A vi niste bili prostaki, ha? Niste bili neki zamorski divjaki, ki se drenjajo v redaljški, ha? Če dobro premislim, je okužila vso posadko, kajne?

- Na žalost, Ana.

Nekaj vej je popraskalo po šipi. Gledal jo je: še zmeraj privlačna, koža ne več mlada in mlečna, prsi pa še jedre, pa tudi okoli bokov se še ni preveč nabralo.

- Praviš, Tajvanka, Fredi?

- Ja, naša Wu, Ana ...

- In komu izmed vas, morskih volkov, se je obljubila, Fredi?

- Kapitanu, Ana. On jo je imel v lasti. Pri njem je spala, mi pa smo mu jo kradli ...

- Tičica in pol, ta vaša Wu! Ker je bila nenasitna prašička, ha?

Fredi se je zdrnil. Bil je še zmeraj zagorel, pravzaprav počrnel, plešica ga je v mraku delala še bolj čokatega in moškega, dvignil se je na komošice in se začel igrati z njenimi kodri, a ko ga je nasršeno odvrnila, je hlastno segel po cigareti.

- Kaj kmalu boš lahko mirne duše vlačil to svojo smrduho, Fredi, je začela, ne da bi zvišala glas. Ne mislim več živeti z moškim, ki si deli neko tajvansko vlačugico, pa še mladoletna je morala biti, s tridesetimi žrebci ... Kdo ve, kaj si še staknil ...

Nič ni pomagalo. Naj jo je še tako rotill, se zaklinjal in jo prosil celo na kolenih, že čez dobro uro se je stegovala na kavču v dnevni sobi in skušala zatisniti ... Zjutraj ga je na mizi čakalo pričakovano sporočilo, da je pač na hitro odpotovala in da ona že ve kam in kako, naj ne bo v skrbeh zanjo in naj je, bogndej, ne išče.

Čez dober teden so ga zadnjič videli. Iz kovčka je potegnil žensko lutko, jo napihnil in dolgo, dolgo zrl v njeno suho, osladno kosmuljo.

- Zdaj mi priznaj, Wu, zdaj mi reci, moja Wu, kateri pesjan te je s slinastim, je mrmral pod brado. Kapitan, ha? Ali tisti njegov Dan, ki je imel ključ njegove omare, pa te je dobrodušno posojal za poldrug dolar? O, moj bog, kako si nagravžna in rumena, kako sem te je mogel ...

Posadil jo je na stol, jo pogladil po bakrenastih ščetinah, ki naj bi bili lasje, in navlekel nanjo še povaljano Anino kombinezo.

- Slejkoprej te bom zadavil, ljubica, je izpljunil med vrati in šele čez dobra dva meseca, ko je Wu že postala ogabno ohlapna cunjica, je prispela iz Gaoshionga kartica, nakracana s kitajskimi pismenkami.

Š. SMEJ

Otvoritev ljubke razstave

Prvega maja letos sta na otvoritvi babičine razstave v moravskem hotelu Ajda igrali mladi kitaristi Katja in Eva Perkič, nastopila je tudi, kot vokalna solistka, Lidija Vugrinec. Vzdušje je bilo, skorajda bi lahko rekli, napeto od ljubeznivosti in ginjenosti. Pogledi udeležencev otvoritve so se lovili v tistem značilnem pričarjanju, da se prepoznajo, za skrajnim srečanjem oči je sledil nasmešek, ki je govoril: Da, prav se spomnš, jaz sem tisti. In potem pelkimanje, ki je sporočalo, da se pozdravita po ceremonialu.

Svoje slike je postavljala na ogled gospa Nada Kobentar, članica likovne sekcije Vir pri radovnjakem kudu. Za šolarje tako imenovane nižje stopnje iz belokranjskega šolskega okoliša v šedesetih in sedemdesetih letih je gospa Kobenterjeva znana kot »ovarisica Perkičeva«. Zdaj je upokojenka, ki je pred leti pristopila k omenjeni likovni sekciji. Sekcijo vodi prof. Rudi Gaberc. Skupajmo oživljajoče načelo slikanja gospe Kobenterjeve opremljenim v kontekstu odnosa med umetnikom in učiteljem, ker se nam zdi, da primernejšega načina ni. Z. mojo nekdanjo učiteljico v drugem razredu osnovne šole sva z njo pred njeno sliko, ki prikazuje premurski motiv: žensko, ki s košaro na glavi in pútro v roki odhaja med zoreča žitna polja. Glej, tako kot ste mi sugerirali, sem skušala narisati. Največ se mi sicer ni posrečilo, da bi vam, ki ste med žetvijo pili vodo iz púter, ob pogledu na to podo-

bo prišel v usta okus po rahlo mlačni vodi in listjem trte, s katero je bila pútra zataknjena, skušala pa sem prikazati prizor. Pripovedovali ste mi, da je bila košara, v kateri so nosili jestvine na njivo, prekrita z belim prtom in sem tako narisala, pa mi je profesor Gaberc rekel: Kaj pa nosi tale na glavi, perje? Zato sem košaro odgnila in se zdajle v njej vidijo kruh in druge jedi ... Ljubko poslušanje avtoritete, kakršnega je bil gospa Kobenterjeva sama deležna, dokler je bila učiteljica. Postopku, ki tako verno sledi nasvetom in formam sveta objektov, se v slikarstvu reče realistični. »V takih primerih, ko gre za določne segment naše kulturne dediščine,« piše o slikarstvu Nade Kobenter Cene Avguštin, »želi avtorica gledalcu prikazati povsem oprijemljivo podobo objekta, tako, ki bi kdaj v bodoče lahko služila kot dokument, če spomenika morda ne bo več.« Vendar je potrebno reči, da je avtorica več kot dokumentaristka, tudi takrat, ko se odloča, da

bo tako rekoč etnografirala, kajti ne riše, temveč slika, poteze čopiča ne sledijo mejam predmetov, marveč to mejo strukturirajo z njenim prestopanjem, robovi stvarnega sveta nastajajo iz odnosa med svetlobo in senco, med prostorom in barvo.

Na večini slik so prizori gorskega sveta, iz okolja, kjer ta čas živi, v zadnjem času pa je, prav za razstavo tukaj, naslikala tudi nekaj panonskih motivov.

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Poskusi razmisliti čimbolj nepristransko in mogoče boš končno spregledala, da je on popolnoma drugačen, kot pa si si ga zamišljala. Zato nikar ne rini z glavo naravnost v zid, saj se lahko zid podre...

On: Poskusil boš tudi tam, kjer sicer ne pričakuješ kdo ve kakšnega uspeha. Toda izkazalo se bo, da imajo norci srečo. Nikar se ne obotavljaj in ne čakaj na prihodnji maj, saj je ta še zelo daleč.

BIK

Ona: Nikar ne skrbi za partnerjeve težave, saj ti lahko to še pošteno zameri. Bolje mu boš pomagala s svojo ljubeznijo. Srečanje s starim prijateljem te bo spomnilo na pretekle čase, ki mogoče le niso povsem mimo.

On: Še vedno se ne boš uspel pomiriti z nastalo situacijo, toda vsa tvoja naprežanja bodo le boj z mlino na veter. Še najbolje bo, da si vzameš nekaj dni odmora in si poskušaš urediti svoje misli.

DVOJKA

Ona: Neprijetne zadeve ne boš mogla odlagati v nedogled, zato se raje čimprej spoprimi z njo. Ko pa bo nevihta mimo, pazi, da ne boš ponovila napake, ki te je spravila v takšen položaj. In nikar se ne zanašaj na pomoč drugih!

On: To, da si nekaj želiš, še ni dovolj, potrebno se bo tudi angažirati in storiti potrebne korake. Predvsem pa se ne podcenjuj, saj si sposoben tudi takšnih reči, ki so bile nekoč tudi resnično nedosegljive.

RAK

Ona: Če boš predolgo odlašala, ti bo nekdo hudo zameril, zato se raje odloči in si vzemi tisto, kar ti tako ali tako pripada. Ne pričakuj preveč od prehitro dane obljube, ampak pogledj na vse skupaj malo bolj realno...

On: Hazardiranje se ti ne bo ravno najbolje obneslo, pa tudi pretiranih izgub se ti ni treba bati. Prišlo bo novo obdobje, ki ti bo prineslo veliko več odgovornosti, zato je najbolje, da se na to tudi pošteno pripraviš.

LEV

Ona: Zaradi nepričakovane ljubezenske izjave boš sprva ogorčena, nato pa ti bo vse skupaj začelo ugajati. Prijatelji bodo sicer začudeni, vendar pa si bodo kar hitro uspeli razjasniti novonastalo situacijo.

On: Prebroditi boš moral določene težave, ki ti lahko še dodobra spremenijo tvoje poslovne načrte. Poslovni partner ti bo predlagal konkretno ponudbo, ti pa se boš vse preveč obotavljaj. Raje pohiti!

DEVICA

Ona: Trenutek je zelo resen, zato ti nikakor ne bo škodilo, če bi se poskusila zbrati in se vključiti v igro. V nasprotnem primeru se ti lahko kaj hitro zgodi, da te bodo dogodki okoli tebe enostavno prehiteli.

On: Še vedno se nisi popolnoma izvlekel iz kritičnega poslovnega položaja, zato je potrebno paziti na sleherni korak konkurence. Naložba se bo povrnila šele sčasoma, zato samo brez panike.

TEHNIKA

Ona: Pred očmi imaš en sam cilj, zato pa ne vidiš priložnosti, ki se ti kar ponujajo. S silovitim rezom boš prekinila trenutno zvezo, ki ti greni življenje, nato pa se boš posvetila tudi lepšim in prijetnejšim stvarim.

On: Sicer boš poskušal poslušati dobronamerne nasvete, vendar pa ti tvoja trma ponovno ne bo pustila ukloniti se. Proti koncu tedna se ti bo odprla nepričakovana poslovna alternativa, ki je doslej sploh nisi opazil.

ŠKORPIJON

Ona: Prišel je čas, ko se boš morala dokončno odločiti, komu posvetiti svoja čustva. Vendar se bo pojavil nekdo povsem tretji, ki bo uspel še dodobra prekriti tvoje načrte. Ob koncu tedna se ti obeta prijeten obisk.

On: Namesto da bi pametno molčal, se boš na vse kriplje širokoustil, kar ti bo nakopalo obilico težav na poslovnem področju. Pa tudi v ljubezni se ti ne obeta nič kaj dobrega. Drži se raje tistega, kar že imaš!

STRELEC

Ona: Preveč si obljubila, sedaj pa ti zmanjkuje čas in še česa drugega. Ob koncu tedna bo v tvoje življenje prišel nekdo, ki bo v njem zapolnil doseganje praznino, vendar pa je vprašanje, ali je ta tisti pravi.

On: Poslovni partner ti bo omogočil ponovno afirmacijo tam, kjer si jo zaradi svojih nespretnih potez izgubil. Pazi se prehitro izgovorjenih besed, ki te lahko ponovno pripeljejo tja, kjer ti ni bilo prav nič všeč.

KOZOROG

Ona: Izlet v neznano ti bo odprl neslutene možnosti v ljubezenskem življenju. Obeta se ti teden poln neobičajnih, toda prijetnih presenečenj. Nasploh bo vse skupaj na prvi pogled povsem nora zadeva, toda glavno je uživati.

On: Imaš odlične možnosti, da uspeš na področju, kjer si to že dalj časa prizadevaš. Vendar pa možnosti same niso dovolj - za uspeh se je potrebno tudi pošteno truditi, prav pa bo prišel tudi kanček sreče.

VODNAR

Ona: Neko povabilo bo sicer zanimivo in obetavno, a vendar to ni edina pot, da si zagotoviš njegovo prijateljstvo. Sprejmi povabilo, pa četudi boš v začetku nekoliko zmedena, predvsem zaradi nekega iz preteklosti.

On: Precej se boš moral potruditi, da ti bo uspelo pridobiti osebo, ki ti že dalj časa ne da miru. Toda pozor: vsaka medalja ima dve plati, zato nikar ne dovoli, da bi zaradi ljubezni trpelo tvoje poslovno življenje.

RIBI

Ona: Bolje, da ne obešaš na veliki klin svojih preteklih podvigov, saj lahko pridejo novice na povsem napačna ušesa. S partnerjem se bosta sicer sprla, a bo vendarle vse skupaj ostalo v bolj mirnih vodah.

On: Pazi se predvsem zadev, povezanih z neznanim, saj se lahko pošteno opečeš. V ljubezni se lahko pripraviš na precejšnje pozitivne spremembe, ki pa bodo prav prijetno pozitivno v tvojem vsakdanjku.

O našem koledarju

Že od nekdaj si ljudje prizadevamo v čas vpeljati red. Pri tem so upoštevali različna pomagala, zvečine pa so bili osnovno ponavljajoči se naravni pojavi. Drugje so se ozirali v nebo. Tam so merjenje časa določale lunine faze. Naš koledar sega v 8. stoletje pred našim časom. Tedanje leto Rimljanov je štel vsega deset mesecev in se je končalo z decembrom, po latinsko »deseti«. Januar in februar so dodali šele 650 let kasneje. Julij Cezar je hotel zadevo še bolj precizirati: število dni v letu je s 354 povečal na 365, vsaka štiri leta je uvedel prestopno leto in je koledar uskladil z navideznim gibanjem sonca.

V 16. stoletju pa so ugotovili, da koledar zamuja za dejanskim sončnim utripom že najmanj za deset dni. Zato je papež Gregor XIII. enostavno odločil, da bo po 4. oktobru 1582 takoj sledil 15. Problem pa ostaja: po 3333 letih bo naš koledar spet zaostal za en dan. Od pomembnejših koledarjev, s katerimi so merili čas v preteklosti, so: egiptovski sistem, sistem Majev, kitajski sistem, židovski koledar, perzijski koledar in islamski koledar. Novega leta dan ne proslavljajo povsod kot mi. Na Tajskem se začne 13. aprila, v Tibetu 2. marca, v Izraelu začnajo novo leto 25. septembra.

Tudi za moške!

Kdor je mislil, da so se v kozmetiki domislili že vsega, kar je mogoče, se je zmotil. Pleskanje z bojnimi barvami, kot temu pravijo nekateri zlobneži, se z obraza širi po vsem telesu. Na svetovnih sejmih kozmetike je slikanje na telo v središču pozornosti tako obiskovalcev kot strokovnjakov. Pri tovrstnem ličenju pa moški nič ne zaostajajo za ženskami.

Smeh je lahko zdravilo

Vrlne smejanja je raziskal britanski psihoterapevt Robert Holman. Smeh utruje zgornje telo: 100-kratni smeh je enako vreden kot minut teka. Premika vse pomembne telesne organe, jih krepi. Izgine napetost mišic, živci se pomirijo. Minuta smeja obremenjuje 45 minut duhovnih vaj proti stresu. Smeh znižuje krvni tlak, buja globoko dihanje in povečuje prekrvavitev. Razgrajuje stresne hormone. Sproža tudi izločanje endorfinov (naravnih ubijakov bolečin). Krepi imunski sistem.

Pijavke, kirurški asistenti

Ameriški zdravniki so spet odkrili pijavke. Tamkajšnji mikrobiologi so jih lani uporabili 65.000, izsesele pa so odvečno kri v primerih posežejo po pijavkah, za eno pa je treba plačati 10 minut.

Najbolje pa Beleka svadi, ka njemi v vodi kažejo pri penzijaj. Idnook ji za 0.2% zdignejo, drgouč za 0.3% znižajo, prej ka je vse odvisno od toga, keiko v ton časi z gospodarstva pojne prijde. Un pa zna, ka je velki kúp pejnež šteroga so penzionisti v prejšnji lejtaž ikúp spravili država potrošila, zdaj njn ga pa nešče gverati. Tou je blágo povejdano nej pošteno. Gda se pa spouti, kakše mlade lidij administrativno v penzijo spravljajo, te ga pa, poštenjá ste vrejndi, na vido potrebo stisne. Eto je stau v vrsti pred blaga, ka bi kújpo karto za fuzbalsko tekmo. Pred njn je stau administrativno upokojeni penzionist, šteroga gvúšno zna, ka ma prejk stou júrj penzije. Star je 40 lejt, zdraf, za delo najbolje sposoben, pa je proso karto za tekmo, penzionist štera je odprilike 40% falejša. Un, Bela, ka ma júrja penzije, pa sigdar cejlo karto za tekmo kújpi, ka s ten fuzbali malo prpomore. Gda je primer pred sebof vido, si je že pá zaželo, ka bdu šankrejt v bližini, ne bodi Bougi sponošeno. Belekof sousid se njemi je pa eto potoušo, ka užaljeni. Proglasili so ga za kurvejša. Prej ka elektro Maribor terja, ka more elektriko vsaprej plačuvati. Un pa dobro zna, ka se kurvan vsaprej plačuvle, zatou je po takšon un kurvejš. Ja pa kon tou lejko praviš? Spitavle Bela. Po ton, ka dobo aprila račun za plačilo obroka električne energije za MAJ, na šteron je pisalo, ka je zapadlost 18. maja 95. Mislin, ka je s ten povejdano. Niti ne ven, či mo po 18. maja ka elektrike trošo, pa či tou ka nemo trošo ne plačati do konca mejseca do mi zaračunavali obresti ali pa odklopijo za kazen elektriko. Aprila san pa naj nej znau, či mo maja ešče živo.

Brat Džouži

Sadam Husein si je vtepel v glavo, da bo s svojimi palačami prekosil faraone in francoske kralje. Omislil si je cesarska poslopja s številnimi vrtovi, marmornatimi stopnicami, fontanami in vodometi. Ob koncu vojne v Zalivu je za megalomanske arhitektonske projekte zapravil 1,2 milijarde dolarjev. V treh letih je zgradil 39 palač, samo 13 na območju glavnega mesta, nekaj pa še v svojem rojstnem kraju Tikrit. Največja je predsedniška palača v Bagdadu, ki ima površino večjo površino kot Bela hiša. V Bassori je zgradil posestvo, presega Versailles in ima štiri umetna jezera. Američani so odkrili Sadamove načrte. Na ZN prihajajo številni iraki vki za oprostitev embarga na uvoz marmorja, alabastera in drugega dragocenega materiala, ki bo krasil irške palače.

za vsakogar nekaj

Ko te zadene kap

V članku, ki je bil pod navedenim naslovom objavljen 16. 2. 1995, je gospod Karel Franko postavil več pomembnih vprašanj o aktualnosti kapi. Bilo bi zelo ključno z medicinske strani, če ne bi dobil odgovora oziroma navodil, kako ravnati v takšnih primerih.

Lotil se bom sleh pristopa k možganski kapi; kot nevrospihiatra se namreč na tem področju čutim zadovoljivo kompetentnega. Upam, da se bo glede srčne kapi oglašil kardiolog.

Gospod Franko pravilno ugotavlja (v smislu), da je vse preveč žalostnih usod, ki jih zaznamuje bolezen našega časa, možganska žilna bolezen, zlasti pa še njena končna faza - možganska kap. Samo z dobrim poznavanjem te bolezni ji lahko utečemo ali pa, v kolikor nas je zadela, prebolimo. Marikaj lahko naredi vsak zase, za svoje zdravje in se s tem izogne možganski kapi. Z dobrim poznavanjem pa bo posameznik vedel, kako in kaj početi, da bi zmanjšal njeno pogubno moč, njene pogoste hude posledice in se vrnil v okolje kot enakopraven član. Možganska žilna bolezen je eden izmed prioritarnih zdravstvenih problemov. Na žalost so boleznijo žilja v stalnem porastu, kot posledica civilizacije in izboljšanja življenjskega standarda. Možganska žilna bolezen je poleg srčne žilne bolezni druga velika nevarnost, ki grozi sodobnemu človeku. Bolezen se pretežno kaže z znamenji manj opazne vsesplošne arterio-

skleroze ali pa z vidno sliko možganske kapi. Med navedenima skrajnostima je niz kliničnih slik motene možganske cirkulacije. Možganska kap je najtežja in kronična faza v razvoju možganske žilne bolezni. Možganska kap ima lahko izrazite negativne posledice za zdravje, saj uničuje osebnostno celovitost, telesno in duševno zdravje, komuniciranje in neodvisnost. Za možgansko kapjo zbolijo na leto okrog milijon ljudi. Starostna meja se je bistveno pomaknila v obdobje srednjih in celo mlajših let. Okoli 45 % bolnikov z možgansko kapjo zbolijo v obdobju 40 do 50 let. Med spoloma ni bistvenih razlik. V enaki meri so prizadeti revni, nerazviti in bogati narodi. Zakonsko stanje pa vpliva na bolezen: pogosteje zbolijo poročeni moški in neporočene ženske. (Podatek je iz knjige Obvarujmo se možganske kapi, dr. Erih Tetičkovič.) Število kapi raste z naraščanjem vplave v zraku, največ jih je pri temperaturi 0-5°C in v ugodnih toplotnih razmerah pri 15-20°C, najmanj pri ekstremnih temperaturah. Tako se pojavlja možganska kap najpogosteje v januarju, juliju in decembru. Maloštevilne možganske in srčne bolezni med

Eskimi so verjetno posledica skoraj izključno ribje prehrane. V Ameriki se možganska kap javlja pogosteje med črnici kot med belci. Kot posledica preventivnih ukrepov, torej urejanje krvnega pritiska, manj kajenja, zdrava prehrana, upadajo žilne bolezni v razvitih deželah za okoli 5 % letno. V Sloveniji je število možganskih žilnih bolezni konstantno. Umrljivost obolelih v prvih treh tednih znaša 25-35 %. Prognoza je odvisna od vrste možganskih kapi in je slabša pri krvavitvah kot pri zoženju ali popolnem zaprtju možganske žile. Slaba znamenja so motnje zavesti, motnje dihanja in sprememba zenice.

Invalidnost, ki jo povzroči možgansko-žilna bolezen, ostane v 20-30 % trajna, huda, 50-75 % pa ostane samostojno pokretnih, vendar bistveno omejenih v vsakdanjem življenju. Med mlajšimi obolelimi, do 55 let, so statistično pomembno prevladovali moški. 60 % so kapi v smislu zoženja ali zapore možganskih žil, 40 % pa so

krvavitve, torej poči žila. Velike težave dela možganski otok po kapi, ki še dodatno vodi do zmanjšanja možganskega pretoka, torej manj kisika in posledično še dodatne možganske okvare.

Vzroki za možgansko kap so: dogajanja na srcu - slabitev srčne moči iz raznih vzrokov; možganska embolija - po žilah potuje v možgane krvni strdek ali zrak, mast recimo pri poškodbah; tromboza - nastajanje strdkov v možganskih žilah; krvavitve možganskih žil. Daleč na prvem mestu je arterioskleroza - ožjenje žilne stene - upočasnitev krvnega obtoka in tromboza, torej nastajanje krvnega strdka. S staranjem zgubijo arterije svojo elastičnost, njihova notranja plast zadebeli, narašča količina kalcija; govorimo o arteriosklerozi. Vzroki za takšen neugoden potek so seveda zvišanje holesterola v krvi, kajenje, zvišan krvni pritisk. Najpogostejši vzrok za krvavitve možganskih žil je zvišan krvni pritisk.

(nadaljevanje prihodnjič)

Majska ljubezen do cvetja

Cvetje ima v življenju mnogo večji pomen, kot mu ga je dala s svojimi zakoni narava. V posameznih deželah in različnih dobah je človek razvijal različne odnos do cvetja. Eno velja za vse - cvetje je vedno bilo in je znamenje ljubezni, spoštovanja, prijateljstva in pozornosti. Človek je spoznal tako v domu kot v naravi njihovo notranjo bit, kajti videz urejanja cvetja je odvisna od vrste cvetja, njegovih lastnosti in načina, kako ga razporejamo v šopek ali aranžma.

Oblikovanje cvetja v cvetlični aranžma se sprva zdi preprosto, vendar ko se lotimo razporejanja cvetja v celoto, ni tako. Ni vseeno, katero cvetje izberemo - ali bomo imeli srečno roko pri barvnih uskladih, kajti videz končnega cvetličnega aranžmaja mora ustrezati namenu. Cvetlični aran-

žmaji, ki prihajajo iz rok izkušenih floristov, so nemalokrat prava umetnija.

Uporabljamo različne načine urejanja cvetja:

- moderni slog - aranžiranje nam dopušča manj cvetja in veliko zelenja,
- klasični aranžma - je za razliko od modernega bogatejši; v njem je mnogo cvetja, veliko barvnih kombinacij in oblik.

Pri aranžiranju moramo upoštevati ne samo barvno kombinacijo, ampak tudi optično ravnovesje; spoštovati moramo naravne lastnosti cvetja. Oblikovanje šopka oziroma cvetličnega aranžmaja, bodisi kombiniranega s sadjem ali zelenjavo, je umetnost, vendar vsaka umetnost ima v sebi kanček ustvarjalnosti.

Olga Varga

Kuhajte z nami

Zelenjavne tržnice so vsak dan bolj založene s svežo zelenjavo. Za zdravo prehranjevanje podeželskih ljudi so neprecenljive vrednosti domači zelenjavni vrtovi. Ob prizadevnem delu sodobnih gospodinj je domači vrt od pomladi do pozne jeseni bogata »shramba« dneвно različne zelenjave in delno tudi jagodičevja. Poseben užitek in zadovoljstvo je prinašanje sveže, neuvele zelenjave dan za dnem v kuhinjo in pripravljene na različne načine na jedilno mizo. Skrbna in razgledana gospodinja lahko ob količjak ugodnih pridelovalnih pogojih izbira med različnimi vrstami.

Ugotovitve prehrabnih strokovnjakov kažejo, da je zelenjava vsebinsko in količinsko pomemben del naše prehrane, zato jo uvrščajo na prvo mesto za mesom. Res je, da se mnogo ljudi (npr. Eskimi) še vedno hrani pretežno z mesom, nekatera ljudstva (npr. Hindujski) pa uživajo samo hrano rastlinskega izvora. Fiziološke potrebe pri tako različnih ljudeh uravnava podnebje, okolje in prehrabne navade.

V našem okolju in razmerah je najboljša mešana prehrana. Iz zelenjave dobivamo potrebne količine vitaminov in mineralov. Predvsem listnata zelenjava pripravljena na ustrezen način je nosilec zgoraj navedenih snovi. Kaj je pomembno pripraviti? Da je vsaka zelenjava pobrana ob pravem času (ne prestara), da je skrbno očiščena in oprana, da je v vodi ne namakamo dalj časa brez potrebe, ker voda izluži snovi, ki jih potrebuje človeški organizem. Najboljša in največ vredna je dušena zelenjava. Kuhano pripravljamo v nujno potrebni količini vode v posodi s tesno prilegajočim pokrovom. Rastlinska hrana vsebuje mnogo celuloznih vlaken, ki dajo občutek sitosti in naredijo hrano voluminozno.

Cilka Sukič

JEKLO TEHNA d.d. MARIBOR **PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA**

PONUDBA MESECA

5% POPUST V MAJU!

Vrtna motorna kosilnica s štiritaktnim motorjem BRIGGS 29.900 SIT in še darilo: 1litr motornega olja.

S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5% popust.

Veselimo se vašega obiska!

Cvetkova 2a
tel.: 31 760

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUIH SKLADE NA MURSKEM VALU 94,6 Mhz N5T5NMY

- SCATMAN - John Scatman
- BELIEVE - Elton John
- NO MORE I LOVE YOU'S - Annie Lennox
- CAN'T STOP LOVING YOU - Van Halen
- '74 - '75 - The Connells
- WHEN I COME AROUND - Green Day
- SECRET GARDEN - Bruce Springsteen

PREDLOGI:
THINK TWICE - Celine Dion
EVERY BREATH YOU TAKE - Tammy Wynette & Sting
ONE DAY - Gary Moore

MURSKI VAL LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

- VZEMI ME - Panda
- VSAJ ŠE TRENUTEK - Avia band
- LUNA - Be Radio
- POČIVA JEZERO V TIHOTI - Lačni Franz
- NOCJO BILA BI S TEBOJ - Strmina
- UKAL BI - Victory
- POZABIL SI NA VSE - Marta Zore

PREDLOGI:
EDINA TI - After Aight
SPOMINI - Meame
LAZNI VE OČI - Viba

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE NA MURSKEM VALU S KRŠČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

- OBLETNICA - Fantje izpod Vurberka
- ZALJUBLJEN SI - Sturje Kovači
- UTRINEK - Alpeki kvintet
- GASILEC MOJ - Igor in Zlati zvoki
- IZ DOBRNE V ŽIVLJENJE - Štajerskih 7
- ABRAHAM JE ODŠEL - Ans. Nika Zajca
- DOBRODOŠLI DOMA - Nagelj

PREDLOGI:
ČESTITKA - Šaleški fantje
ZAPELJIVA NATAKARICA - Zavrati
NEMIRNO DEKLE - Ans. Tonija Verderberja

Izpolnjene kupone pošljite do četrtka, 18. maja 1995, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 18

Glasujem za skladbo:

*tvoja

*domača

*narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov:

RADIO MV - MURSKI VAL - URV
94,6 MHz (dopokline tudi SV 648 kHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Zamurjenci (kabaret) - 10.30 Kino ventilator - 10.00 Poročila - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.30 Romska oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 »Sipli mi« - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.50 Tržnica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila na MV - 14.30 Evropa v enem tednu - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Astro sobota - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.05 Horoskop - 8.15 Panonski odmevi - 8.50 Zamurjenci (kabaret) - 9.15 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 nedeljsko premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 Tema dneva - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 17.00 Šport - 17.30 S krščakom, cekron pa z marelof - 18.15 Bilo je nekoč - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Dober večer. Beno - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.00 Subjektivno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Večer s Smiljo in Milanom - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Išemo za vas - 10.00 Poročila - 10.15 N5T5NMY - 11.15 V živo... - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V tiskih - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Pika na I - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Mali radio - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija.

SESTAVIL MARKO NARPAŠT	DREISERJEV ROMAN	NEVŠKI FILOZOF (GEORG)	PRESKOK TELOVADNEGA ORODLJA	PRITOK MOZELE KI IZVIRA V VOGEZIH	FR. DRAMATIK SPANJSKEGA RODU (FERNANDO)	VELIKI GORSKI VRH	RAJNO AKTIVEN IZSTOP TORIJA (O)
MESTO NA SARDINIJU							
VRSTA TRAVE ZA PLETENJE							
SNOV ZA SVEČE							
ZNAK ZA SAHOVSKO TROKLAJVO		IT. LUKA KOCOR OD DVAJLA DELO NA AKORD					
VODNA ZNAL			BOLGARSKO LITERARNO LUK GAŠUJU				
JORDANSKA LUKA						NEKDANJA BOJNA LADJA NA VESLA	VEŠTINA JORIC S KAPUČO
KOBALT			VODNA RASTLINA AVTOR ROBINZONA				
KRATICA NEMŠKE TELEVIZIJE				STOPNJA V VOJSKI, SARZA	ANGONIA	INSKO MESTO (TUJI ENNIS)	
RDEČA ŠMANKA							
DELAVEC V RAFINERIJU							
PESNIŠKA ZBERKA JESENINA							
FIGURA PRI ČETVORKI						RIBIŠKA MREZA	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - Vodoravno: askoruš, barbera; rotator., at. Rila, zima, ID, lai, Ota, oglas, žoltica, I, Aaron, trim, HI, eksamen, VD, Nana.

Opis sveta na pragu tretjega tisočletja

Osem pogledov

Jerneja Katona
Drago Pintarič

Ob koncu drugega tisočletja nam svet ponuja raznoliko podobo. Teško si je zamisliti perspektivo, s katere bi jo mogli uzreti v celoti. Obstaja namreč prepričanje, da se nam je prava podoba sveta razkrila šele pred nedavnim, zato njenega pomena še niti nismo v celoti doumeli: gre za pogled iz vesolja. Slika planeta - lepega, drugačnega od vseh ostalih, a ranljivega - je nov duhovni simbol časa in naša popotnica na bodočih poteh. Vendar o tem pozneje, morda celo veliko pozneje. Zakaj?

Za evropskega sodobnika je namreč že zamisel iz leta 1966, ko se je prva trinajsterica pobudnikov izrekla za državljane sveta, nekaj precej skreganega z realnostjo, kateri je priča; v resnici namreč ne moremo ugotoviti niti, ali se Evropa res združuje v tisto povezano celoto z globalno vizijo lastne usode, kakršno si je bila sama zamislila zase, ali pa se nasprotno vse bolj razdružuje na zmeraj več majhnih držav in regij s svojimi parcialnimi interesi. Razmišljanje o planetu kot celoti pa nas spravlja v še večjo zadrego. Svet, kakršnega vidi današnji Zemljan - to je tisti slehernik, ki je za njegovo seznanjenost z lastnim planetom sicer relativno dobro poskrbela ekranska slika njegovega »okna v svet«, žal pa mu ta ni dala hkrati tudi zmožnosti za kompleksnejše razumevanje pestrih in celo fascinantnih informacij, ki mu jih posreduje - svet, ki mu ga kaže, je torej pisana združba raznih (pravzaprav vseh) oblik in stopenj življenja človeške družbe. Razpon sega od življenja po stopnji kamene dobe ljudstev Polinezijskega otočja do visokotehnološkega sveta zahodne družbe, ki se v resnici razgleduje tudi že po vesolju.

Ljudje se bomo morali odločiti, kateri sliki bolj verjamejo; tisti, ki nam kaže skoraj božanski (bogokletni?) pogled na nedoumljivo podobo celote ali pa bolj zaupamo priletnemu pogledu lastnega očesa, ki začudeno od-

kriva raznolikost v enem. Najverjetneje nam prihodnost namena prav združbo obeh pogledov, ki nas bo učila, kar po malem že slutimo, da namreč resnica ni izločanje in selekcija, ampak hkratnost in sinteza, ki pa za svojo uresničitev potrebuje poglobljeno zavest in sodelujočega duha.

Ob koncu tisočletja je naša naloga najbrž tudi v tem, da pretehtamo, kolikšen delež poti do omenjenega cilja smo že opravili. Ko pa si zastavimo takšno vprašanje, smo že v težavah, saj v resnici ne vemo zares natanko, kako naj se ga polotimo. Četudi ljudje kaj hitro sprevidimo, da je za nas »vesoljska perspektiva« še prezahtevna in nedoumljiva, saj njenega sporočila v tem trenutku ne moremo dojeti v celoti, pa tudi za »zemeljsko perspektivo« ni mogoče reči, da je jasna in pregledna. Nasprotno: prav tu je pogovorni vir težav. Ljudje smo naučeni svoje okolje, prostor, čas, same sebe, svoje delo in početje ter vse svetovne fenomene razumevati in doživljati s pomočjo različnih ved in znanosti. Te so v tisočletnem procesu nastajanja razkalele starogrško nedeljivo in metafizično-absolutno totaliteto sveta na premgono posamičnih pojavnih oblik, ki so v dvajsetem stoletju postale predmet znanstveno-filozofskega mišljenja moderne dobe. Le-to je dodelilo vsaki izmed soobstoječih strok pripadajoč ji delež resnice v posest, te pa zdaj včasih skoraj ljubosumno čuvajo vsaka svoje bogastvo. In tako si najbrž zaman zastavljamo vprašanje, katera izmed znanosti ve o človeku in njegovem svetu več: psihologija, filozofija, fizika, sociologija, zgodovina, biologija ali nemara socialna psihologija, genetika ali celo kakšna še bolj (ozko) osredotočena šola, ob vsem tem pa obstaja še precej specializiranih metod, ki veljajo vsaka zase za najustreznejšo pri človekovem prizadevanju za spoznanjem in resnico.

Vzporedno z drobljenjem naše vednosti na zmeraj manjše in v sebi zaokrožene kvaziresnice je tudi podoba sveta na mrežnici našega očesa razpadla na neskladen mozaik, ki ga ne moremo in ne moremo pravilno sestaviti. Na nek iracionalni način smo bili kar nekam začudeni, ko smo pred 25 leti na vesoljskih posnetkih planeta videli, da se delčki izvrstno prilegajo drug drugemu, da je Zemlja še zmeraj vsa celovita in zaokrožena; in naučeni, kot smo, smo kar iskali razne razpoke, meje, pregrade in druge razdelitve, kakršne smo sami začrtali, najsi bodo duhovne ali na zemljevidu - k sreči zaman.

Vendar pa osnovna človekova težnja k doživljanju enosti s totaliteto sveta ni mogla ostati docela nepotešena, saj to ne bi bilo v skladu z njegovo najglobljo potrebo po notranji osmišljenosti in ravnotežju. Za slehernika, o katerem je že bilo govora, je resnica znanosti ali filozofije vse preveč strokovno specializirana, nerazumljiva v svoji govorici, zaprta v laboratorijih ali akademskih kabinetih, resnica umetnosti pa za prašena, predraga, zaprta v slonokoščenih stolpih težko doumljivih estetik. Človek dvajsetega stoletja potrebuje bolj očitno resnico. Najbolj intenziven dialog in identifikacijo s svetom (ter s samim seboj) mu je zato uspelo vzpostaviti predvsem prek medijev.

Ti mu ponujajo resnico v tisti univerzalni govorici, kakršna je blizu vsakodnevni rabi in podpira njegovo držo; ta govorica je enaka jeziku njegovega socialnega položaja in ga zmeraj na novo potrjuje, je jezik njegove stopnje družbene (politične) osveščenosti in etosa in ju sproti artikularja, je priznanje posameznikove lastne vloge v svetu, kateremu daje prav toliko širok okvir, kolikšnega prenese njegova šibka individualnost.

Je jezik ideologije.

(Nadaljevanje prihodnjic)

6. POTOVANJE PREK OCEANA

Ko se je večer nagibal v noč, smo končno prišli do spoznanja, da nas čas priganja in da ne moremo ostati še eno noč. Li se je moral naslednji dan vrniti v Kanado, Neubert pa v dveh dneh doseči San Francisco in odpotovati v Nemčijo. Posloviti smo se morali od nacionalnega parka, ne da bi okušali ribe iz reke Colorado ali kampilrali ob njej, tudi ježa z mulami ni prišla več v poštev.

Nalednja postaja našega potovanja je bil Flagstaff, mesto 112 km jugozahodno od kanjona. Leži ob glavni prometnici I-40, ki povezuje Navado, Arizono in ki vodi naprej v New Mexico, predstavlja pa tudi odskočno desko za turistični obisk nacionalnega parka.

Vrsta za vožnjo avtomobila je tokrat padla name. Rokovanje z avtomatsko prestavo avtomobila je bilo v začetku kar težko, vendar sem kar hitro ugotovila tudi prednosti, in to da motor ne ugasne, tudi če speljem s tretjo prestavo. Hitrost sem lahko nastavila na avtomatski merilnik in tako mi ni bilo potrebno paziti na prekoračitev dovoljenih 65 milj na uro, sicer pa policije, ki bi kontrolirala promet zunaj mest, nisem srečala.

Nalednji dan, natančneje 16.9.1994, se je končalo potovanje tripreesne detelje. Neubert in Li sta odpotovala nazaj v Nevado, še prej pa sta mi dala nekaj nasvetov za iskanje prenočišč v San Diegu in San Franciscu. Sama sem nadaljevala pot z avtobusom v Santa Fe v državi New Mexico. Kjer me je čakala prijateljica Kerry. Do odhoda avtobusa je bilo treba čakati kar 4 ure. Mesto samo po sebi ni bilo zanimivo, zato sem si krabala čas s sončenjem pred avtobusno postajo, vendar mi je kar kmalu postalo prevročje od sončnih žarkov in ponudb za delo v dopoldanskem času, tako da sem poiskala zavetje pred obema nadlogama v zgradbi.

Pot do Albuquerquea v novi državi je trajala 7 ur in 40 minut. Šofer, ki je bil tudi sprevoznik, je med vožnjo povedal mnogo zanimivih stvari, pozabil pa je opomniti, da ob prestopu v New Mexico,

San Diego - Sea World

znanem po čilju, velja drugačen čas. To pa je pomenilo zame pravo katastrofo.

Na ta način sem zamudila avtobus proti Santa Feju, katastrofa pa je bila še večja, ker sem telefonsko obvestila Kerrijino mamo, naj me pride iskat na avtobusno postajo. Ko sem spoznala svojo zmotno, in to od besa zaradi nevednosti oziroma površnosti. Dolgočasje sem si preganjala z branjem knjige in mislilo, da spremenim načrt potovanja v smeri proti San Diegu ter se odpovem obisku indijanskih rezervatov v državi New Mexico. Ker je bil čas dolgočasnja okrog polnoči, se za pohajkovanje po mestu na nasvet okolice in kljub

moški družbi nisem upala oditi, ti, ker sem se bala, da bi se mo potovanje nepričakovano končalo na neznanem kraju in daleč od doma. Tudi misel na pot proti Mehiki je odplavala po reki Rio Grande, ker potovalna agencija, ki ima v lasti avtobuse Grayhound, katerimi sem potovala, ni razveljavila na moje obiranje pri prestopu ene linije na drugo in je mojemu tujcu že poslala na končno postajo Santa Fe. Tako kot je vsaj splavalo po vodi, je tudi moj zunanji razum. Kljub obilici časa namreč nisem obvestila prijateljev, da imam zamudo in naj ne skrbyu, se potikam, s tem bi namreč prečila veliko iskanje in skrb moje življenje.

(Nadaljevanje prihodnjic)

NADA,

Ferdo
Godina

VRNI SE

54

Tomc je bil seveda daleč stran od podobnega doživljanja. Nič privlačnega ni videl v Borisovem ravnanju. Zdaj čaka srnjak na svojo smrt, po kateri hlepi ne samo ta divjak spredaj, ampak tudi pametni, dobri Danijel. Želel si je, da se žival medtem reši kam daleč stran.

Med hojo niso govorili. Danijel je pazil na vsak Borisov gib. Kar je Tomca pri tem divjaku motilo, je Danijela sproščalo. Če je Boris obstal in prisluhnil, je v hipu obstal tudi Danijel, če je Boris oprezal po gozdu, je tako storil Danijel. Tomc pa je samo pazil, da jima s kakšno kretnjo ne bi kaj pokvaril in ju za kaj prikrajšal. Najrajši bi se obrnil in se vrnil k Dominkovim, pa tega seveda ni več smel.

»No, prišli so do kraja, kjer je Boris začel hoditi še bolj počasi, Danijel pa ga je takoj posnel. Nato se je počasi spuščal z nasipa in stopil za hrast. Ozrl se je nazaj. Dogovor med Danijelom in Borisom je potekal, kakor če bi bila mutca: kazala sta si z rokama, kaj bi rada, in pri tem premikala ustnice, ne da bi govorila. Tudi Danijel se je spustil z nasipa, seveda v strahu, da mu ne bi v okornih škornjih spodrsnilo.

Boris je svojo puško prislonil na hrast, pokleknil in se nato prilepil k zemlji. Lezel je po trebuhu med grmovje. Za grmovjem se je začela jaska, obdana krog in krog z gozdom. Dvigal je glavo silno počasi. Čez nekaj trenutkov je obstal, kakor da bi okamenel. Spustil je spet glavo v travo in jo prilepil k zemlji, pomignil z njo, naj mu Danijel sledi. Tomcu se je zdelo, da je Boris napol žival. Narava ga je sprejela za svojega. Živi neločljivo s pticami in z divjadjo. Tuj se mu je zdel ta človek, ki je znal tako premeteno streči po življenju.

Danijel se je spustil na kolena, puško položil ob sebi v travo in se skušal plaziti za Borisom. Tomc je oprezal izza hrasta, kje naj bi bila nesrečna žival. Zagledal jo je. Srnjak se je pasel. Od časa do časa je dvignil glavo. Ker ni slutil nevarnosti, jo je sklonil in spet trgal travo.

Boris in Danijel sta žival skušala prehiteti, da bi jo zadela, preden bi jo kaj splašilo. Tomc je trzil, ko je pok stresel ozračje.

A videl je, da je srnjak dvignil glavo in jo obračal na vse strani. Ni dojel, kaj se dogaja. Krogla ga ni zadela. Pok je odmeval od vseh strani. Nesrečnik je stal in čakal.

Nato je stresel ozračje drugi strel, tudi tega je oddal Danijel. Boris in Danijel sta morala hiteti, kajti srnjak lahko vsak čas zazna, kaj se dogaja. Vendar je tudi po drugem strelu še vedno stal in se oziral okrog. Danijel je z dvema streloma puško izpraznil, napolniti pa je ni mogel, ker bi ga srnjak pri polnjenju opazil. Zato sta se oba, Danijel in Boris, ozrla na Tomca pri hrastu, h kateremu je bila naslonjena Borisova puška.

»Streljajte?« je Danijel skušal potihem dopovedati Tomcu.

»Ne bom,« je šepetal Tomc nazaj in se pri tem zgnil, da bi prijel puško.

Boris je komaj skrtil bes na Tomca, saj je šlo za sekunde. Čeprav srnjak še vedno ne slut, kaj se dogaja, večno to ne bo trajalo. Boris, prilepljen k zemlji, je s strahotno jezo zrl v nesrečnega Tomca in ga potihem pošiljal k vragu. Premislil je in se začel plaziti k puški pri hrastu. Mogoče ga je žival opazila, mogoče se je premaknil Danijel. Nekaj se je moralo zgoditi, kajti srnjak se je počasi obrnil, potem pa v velikem loku skočil v grmovje, da se je zasvetila bela lisa na njegovem zadku in nato so ga veje zagrnile. Jaska je ostala prazna.

Napolžival je komaj krotli srd. Vstal je počasi, kakor pretepen pes. Oči je povesil, da bi se laže premagal. Tudi Danijel je vstal, si otresel hlače na kolenih, na katerih je klečal, ko je streljal. Danijel se je čutil glavnega krivca, prisiljeno je skušal napetost premagati s šalo:

»Ta srnjak naj ostane za pleme!«

Tomc je vedel, da je padel v njuno igro in se juma je zameril. Napolžival je gledal s prezirom. Pred Danijelom se je Tomc skušal opravičiti:

»Jaz ne bom več ubijal. To sem zadosti počel med vojno.«

Danijel je čutil, da skuša Tomc s tem svoji neodločnosti in strahu dati nekakšen filozofski izgovor. Kakor da Tomčevega odgovora ne bi slišal, se je obrnil k Borisu:

»Sem ti že rekel, da moja puška nosi v desno. Srnjak bi moral pasti.«

»Ko prideš drugič domov, jo morava preizkusiti,« se je Boris skušal umiriti. Plen, ki se je ponujal, je propadel, kar se mu je zdelo nezasišano. Vzel je pri hrastu puško in potem so se vračali na kraj, kjer so jih čakali dečkeci z jazbečarjem. Danijela pa je dogodek, kakršnega še ni doživel, začel zabavati. Razočaranje in jeza na samega sebe je uplahnila. Borisa, ki je komaj potlačil jezo, je skušal spraviti v boljše voljo. Rekel mu je:

»Veš, Boris, kaj si je srnjak mislil, ko nas je gledal: vi samo streljajte, posranci, jaz sem se napasel in zdaj grem.«

Boris se je živčno zakrohotal, Tomc pa v tej šali ni videl nič zabavnega.

Sramoto okrog srnjaka so potisnile ob stran lisice. Boris je preurejal svoje moštvo. Postavil se je pred vso četico z lopatama in pohod takole uredil: Boris bo šel prvi, to je jasno; za njim vsi trije dečkeci, ki bodo med grmovjem gazili koprive in s tem napravili pot Danijelu in Tomcu.

Potem so odrinili. Ko so se borili s koprivami, s kupinoviščem in

z visokimi rožami z blede rdečimi cvetovi, polnimi čebel (ljudje roži pravijo »nedotakniseme«), se je Tomcu zdelo primerno, da bi se pogovarjal z Danijelom. Zato je prišel in zato tava po tej preleteti zaraščeni džungli.

»Napisati bi morali knjigo o tem življenju.«

Danijelu je polaskal, saj je vedel že od Požganih vasi, da ga radi bere. A Tomc je imel ob tem poseben namen, s katerim je odlašal. V tem okolju, ko sta se prebijala skozi goščo in so ju žgale koprive, je jmu je lovilo za obleko kupinovišče, ko je Boris vzpodbujal svoje dečkece, da bodo kopali v zemljo in prišli do mladih lisic, če jmu ne bo celo padla v roke stara lisica, se je Tomcu zdelo ugodna priložnost. Tu ne bo čutil take stiske.

»Napišite knjigo o meni,« je komaj spravil iz sebe.

Danijela je približila neprijetna misel. Mnogo ljudi je, ki bi radi pustili za seboj knjigo o svojem življenju, kar se jim zdi na svetu najpomembnejše. Posebno stari partizanski bojevniki so ob koncu vojne s tako željo, še najbolj pa povojni arestanti, ki bi radi s knjigo do kraja dokazali svojo nedolžnost in obsodili krivce, svoje nekdanje bojne tovariše, ki imajo od 1945, od vojne naprej v rokah neomejene oblasti in ki so takim, pozneje »rehabilitiranim« Tomcem, povzročili neizmerno krivico, trpljenje in sramoto, na tisoče pa so jih poslali v smrt. Pri svojem časnikarskem delu je Danijel imel več podobnih ponudb teh brodolomcev. Kar mnogi izmed teh so se mu že pomnilo. Po Požganih vaseh je res mislil na knjigo o teh poraženih, ki pa je pozneje premislil. Priskutilo se mu je tako delo in tudi bal se je. Mogoče je Tomc podzavestno čutil, ko je bral Danijelove vrstne reportaže, da bi bil zanj primeren. Sploh pa je Danijel Tomčev primer kar dobro poznal po Sonjinem pripovedovanju. Vedel je, da so mu v usta pljuvali, da je svojo pokojno ženo neizmerno ljubil in zdaj častni njen grob. Že to, kar je slišal, mu je bilo dovolj, da o Tomcu ne bi ničesar pisal. Ve, da bo prizadet, ko se bo skušal njegovi želji odtegniti, sklenil pa je, da se pred uglednim in izobraženim Tomcem ne bo pretvarjal. Najbolje bo, če bo odtrgal. Čutil je, da je Tomc vreden odkrite in poštene besede in da ne bi bil s človeške strani prav, če bi z njim slepomislil.

Prišla sta do Borisa in do njegove lovske vojske. Stali so kupa sveže izkopane peščene zemlje, ob katerem je zevala luknja, ki je že požrla Borisovega psa jazbečarja. Boris je zemlji v smeri, kamor je sklepal, da vodi luknja. Pritiskal je travo, če bi slišal v zemlji lajanje. Obraz se mu je razjasnil, zmagoslavno je dejal:

»Pes laja. Notri so mladiči.«

Tomcu je udaril v nos neznošen smrad. Zagledal je po izkopane peska razmetane oglodane perutnice fazančkov, pičmovke, kljun divje rabe.

»Dečki, kopljite!« je vzkliknil Boris.

In dečki so začeli kopati.

»Sama morija,« je dejal Tomc bolj sebi kot Danijelu. »Pa si včasih predstavlja, koliko lepote in miru je v naravi. Težko pravišam kaj takega.« Obrnil se je k Danijelu. »Mogoče zato, ker sem vojno videl toliko smrti. Človek je v tem oziru še hujski od živali.«

Ker je Danijel vedel, kam meri, je bilo jasno, da se temu ne bo mogel izogniti. Dečki so kopali, on je stal, kakor je odločil. Bilo je nekoliko stran in je imel puško pripravljeno, če bo pritekla iz luknje stara lisica. Bila je priložnost, da se pogovorita.

Neki nepremišljenosti ob rob

Zakaj so preorali cesto Križevci-Grlava?

Nekaj let je že minilo, odkar je tedanja Skupščina občine Ljutomer vedla komasacijski postopek na območju Kozarice in Virja. Iz nerazumljivih razlogov je v komasacijo vključila tudi parcelno številko 653/1 k. o. Boreci, ki pa ni bila ne njiva ne travnik ali gozd, temveč stara medkrajevna cesta Križevci-Grlava. Z novim cestiščem ob melioracijskem kanalu so takrat z enim strelom pogodili dva kozla hkrati: podaljšali ljudem pot do cilja in s tem obremenili že tako preobremenjeno regionalno cesto.

Že v samem komasacijskem postopku so prizadeti vaščani iz Borejec, ki imajo ob tej cesti večino svoje obdelovalne zemlje, kakor tudi ljudje iz Grlave, Križanec in vsaj delno iz Šalincev, ki jim je ta manj prometna cesta bližnjica v Križevce (šola, fara, pokopališče, banka, ambulanta, trgovine), protestirali proti takemu početju oblasti in s pritožbo na Vrhovno sodišče dosegli razsodbo, v kateri je rečeno, da se tisti del odločbe SO Ljutomer o

komasaciji, ki govori o cesti, odpravi oziroma izvzame iz komasacijskega postopka.

Krajevni skupnosti Križevci in Veržej, kamor spadajo omenjene vasi, sta na pritisk občanov od občine zahtevali, naj spoštuje sodbo vrhovnega sodišča in naj ponovno vzpostavi prejšnje stanje.

Na to je bilo veliko izmikanja, zavajanja in govora o velikih stroških v zvezi s cesto in mostom, kar vse skupaj ni res.

Že tako povečani promet na cesti med Križevci in M. Soboto, kamor so z razritjem stare ceste, ki je postala predmet spora, preusmerili vso kmetijsko mehanizacijo, kakor tudi kolesarje in pešce, ki so uporabljali to edino cestno povezavo med prizadetimi kraji, je s tem dejanjem cesto še bolj obremenil.

Glede na to, da so zahteve občanov naletele na popolno ignoranco občine, so bili ljudje prisiljeni obrniti se na Višje sodišče v Mariboru, vso problematiko v zvezi z nerazumljivimi postopki bivše SO pa je okoli 30 prizadetih občanov obrazložilo tudi novemu županu dr. Ludviku Bratuši, ki se je zavzel za pravično rešitev zadeve. Na pogovoru z županom so ljudje z argumenti spodbijali zelo majavo trditev

izpred nekaj let, češ da stara cesta ni primerna tudi zato, ker naj bi ob tej cesti predvideni športno-rekreacijski center uporabljala tudi križevska šola. »Štirikrat morajo učitelji tja in nazaj otroke peljati prek regionalnih cest Ljutomer-Radgona in Ljutomer-M. Sobota, ko pa imajo ob šoli dovolj mirnega prostora,« je bil neizpodbiten dokaz vaščanov v pogovoru z županom.

Kot so ljudje povedali, niso za prepiranje, ne morejo pa se tudi neprizivno strinjati z očitno nepremišljenostjo. Kritično stanje na naših cestah nasploh prav tako govori v prid prizadetim vaščanom iz Borejec, Grlave, Križanec in Šalincev, zato upajo, da bo novi župan deloval tako, da se ne bodo porajale nove težave in zapleti tam, kjer to sploh ne bi bilo potrebno.

Nauk iz vsega tega pa je, da ni nobena sramota priznati očitne napake in biti nekoliko samokritičen.

E. Ž.

Ivan Borštner:

Svitanja - sedem let pozneje

Veliko najbolj sposobnih in poštenih častnikov ni uspelo normalno napredovati, ker so imeli preveč močne nasprotnike, ki so se posluževali vseh zvijač, številnih laži, mnogih prirejanj, samo da so se dokopali do položajev. V času po smrti Tita je bila ta negativna generacija že na različnih položajih poveljnikov večjih enot. Bili so podpolkovniki in polkovniki in mnogi med njimi tudi generali.

Dobro se spominjam ne tako redkih popolnoma iskrenih izjav mojih sošolcev, na proslavah in srečanjih moje generacije, ki so brez sramu ali slabe vesti izjavljali: »Ali bom polkovnik in general ali pa me ne bo!« Ta generacija je bila v času razpada Jugoslavije že na vodilnih položajih. Odločitve so bile njihove in njihovi podrejeni - v toku sporov, vojn in konfliktov na tlu bivše Jugoslavije - so morali biti še veliko bolj nečloveški in zviti, če so želeli zasesti njihove položaje. Stanja

ni mogoče popolnoma posploševati, vendar sem globoko prepričan, da je v tem opisu tega zelo veliko resnice. Tako sem dojel, da tudi general Mirtič spada verjetno med skupino le-teh ali vsaj med generacijo, ki je bila nekje vmes med tema dvema skrajnostima.

Ali ni čudno, da ni bilo niti enega slovenskega aktivnega generala, ki bi se jasno opredelil in stopil na našo stran, takrat ko je bil vsak Slovenec dragocen - v toku naše osamosvojitve? Še posebno tisti, ki so posedovali strokovno znanje, bili pri izviri informacij, kar je bilo še veliko bolj dragoceno. V bivši armadi sem bil skoraj dvajset let šifrant, kot takšen posebno preverjen in ščiten s posebnimi metodami vojaške varnosti, ki je vključevala tudi vse člane moje najmožje družine. Šifrant niso mogli biti, če nisi bil član ZKJ-a. Zaradi številnih zagat z rezervnim šifrantskim kadrom, ki se je kljub strogi selekciji izmikal članstvu v ZKJ-u, kar je bilo posebno aktualno v Sloveniji in Hrvaški, so prav v času mojega konflikta in izstopa

Junaki slovenske pomladi, Ivan Borštner, Janez Janša in David Tasič, v teh dneh končujejo pisanje svojih spominov na dogodke, ki so pripeljali do slovenske osamosvojitve. Vsak svoja pričevanja in dokumente bodo izdali v skupni knjigi in pričakovati je, da bo objava vznemirljiva. Med drugim tudi zato, ker so bili v tistem času znani kot četverica, pišejo pa trilogijo o dogodkih, saj četrtega akterja prelomnih dogodkov Fracija Zavrla (iz javnosti deloma znanih razlogov) niso povabili, naj napiše svoj del. Dogovorili so se, da bodo segli sedem let v preteklost. Ivan Borštner, ki nam je odstopil svoj del pričevanja, preden je bil objavljen kjerkoli drugje, doslej sta ga prebrala samo Janša in Tasič, je svojim spominom dal naslov Svitanja. Objavljamo prvi odlomek.

iz ZKJ-a, spremenili zvezno uredbo tako, da so lahko opravljali šifrantsko delo tudi tisti, ki niso želeli postati člani ZKJ-u. Tako po zakonski plati ni bilo razloga, da bi me odstranili iz dežuranja v šifrantskem centru poveljstva 9. armadnega območja.

Kljub temu so me zamenjali, brez vsakega pismenega obvestila. Enostavno ustno so mi posredovali popolnoma formalno pojasnilo o nastalem presežku šifrantov, ki so dežurali na šifrantskem centru 9. armadnega območja. Ob tej prilležitosti niso niti slučajno omenjali mojega predhodnega izstopa iz ZKJ-u. Tako sem bil skoraj leto dni brez zelo pomembnih informacij strogo zaupne narave, tudi in predvsem tistih, ki so bile opredeljene kot državna skrivnost. Vse na-

stajajoče družinske probleme so enostavno ignorirali, kot da sploh ne obstajajo. Zavračali so vse moje prošnje, da dobim normalno stanovanje. Kljub vsem zakonom mi niso hoteli priznati starejše hčerke kot člana skupnega gospodinjstva, čeprav je preteklo že več kakor leto dni, odkar se je preselila k meni iz Novega Sada, postala polnoletna, na sodišču izjavila, da želi živeti s svojim očetom in nadaljevati šolanje v Sloveniji. Živela sva v izjemno slabih pogojih, otroke je bilo potrebo reševati, vojska pa je bila do tega človeškega problema popolnoma indiferentna. Namesto da bi pomagala razrešiti človeške probleme, je dejansko izvajala številne maščevalne ukrepe proti tistemu, ki se je ji je zoperstavil. Od mojega izstopa iz ZKJ-u je preteklo že nekaj časa, toda bil sem prepričan, da se operativna obdelava varnostne službe, pod katero sem se našel, še ni končala.

(nadaljevanje prihodnjic)

Očistimo slovensko morsko dno

Slovenska obala gotovo ne slovi kot dovolj čista, k čemur pripomore pristanišče in drugi onesnaževalci morja, pa tudi ljudje, ki do morja nimajo pravega odnosa. Zato sta Potapljaški klub Norik Sub in agencija L & L Communications tudi letos pripravila ekološki projekt »Slovenski potapljači za čisto morsko dno«. Pri velikem čiščenju bo sodelovalo 50 potapljačev iz različnih slovenskih potapljaških klubov. Akcija se bo začela 13. maja in bo potekala petkrat ob koncu tednov v mesecu maju in juniju na petih različnih lokacijah. Najprej bodo počistili dno v Kopru, nadaljevali pa v Piranu, Portorožu, Izoli in Strunjanu. Akcijo so podprli tudi župani vseh treh primorskih občin Pira-

na, Kopra in Izole, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za obrambo ter nekatera slovenska podjetja.

Že na lanski prvi akciji so pokazali, da je na morskem dnu veliko večjih odpadkov, ki sicer kakovostno ne onesnažujejo vode, kažejo pa na malomarnost ljudi in še bolj na njihovo neosveščenost. Kratkoročni cilj akcije je čiščenje morskega dna in obalnega pasu, dolgoročni cilj in namen pa ni le čisto morsko dno, ampak predvsem dvigovanje nivoja osveščenosti, kar naj bi pripeljalo do boljšega sožitja z naravo oziroma okoljem. Akcija je velikega pomena tudi za turistično promocijo Slovenije, k čemur bosta čisto morje in lepa obala veliko pripomogla. ANR

Poroke

Jože Barbarič, kmetovalec, iz Dolencev in Natalija Grebenar, medicinska sestra, iz Dolencev; Ivan Borštner, svetovalec za varnostne zadeve, z Vranskega in Cvetka Dečman, manipulantka plačilnega prometa, iz Celja; Franc Gjorek, likalec, iz Bogojine in Stefanija Puhan, kmetijska tehničarka, iz Bogojine; Tomaž Škafar, strojni mehanik, iz Izakovec in Matejka Kuzma, upravna tehničarka, iz Melincev; Silvester Ružič, dipl. ekonomist, iz Gančan in Majda Horvat, tekstilna tehničarka, iz Gančan; Boris Kegl, trgovski poslovodja, iz Murske Sobote in Sandra Kelemen, medicinska sestra, iz Križevca; Janez Kocjan, absolvent strojništva, iz Sodišincev in Liljana Bukovec, medicinska sestra, iz Murske Sobote; Branko Temlin, kmetovalec, iz Vučje Gomile, in Danijela Jakiša, šivilja, iz Vučje Gomile; Benjamin Mislata, socialni delavec, iz Murske Sobote in Claudia Sluga, frizerka, s Krajine; Vasilij Vrečić, kovinar, iz Murske Sobote in Gabriela Cairoli, aranžerska tehničarka, iz Murske Sobote; Ernest Gašpar, prodajalec, iz Murskih Črnc in Simona Papič, ekonomska tehničarka, iz Murske Sobote; Robert Horvat, kemijski procesnik, iz Dokležovja in Marija Sobočan, šivilja, iz Murske Sobote.

ČESTITAMO!

Zgodilo se je ...

Pomurske ceste so terjale novo žrtev! V nedeljo ob 16.05 uri je 20-letni Boris B. vozi losebni avto s Cankove v smeri Gederovec. V Skakovcih je, domnevno zaradi neprimerne hitrosti, zadel kolesarja Karla V., starega 82 let, ki je peljal nasproti in zavijal v levo na dvo-rišče svoje domačije. Pri trčenju je ostareli kolesar dobil tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju samem umrl.

Policisti so odvzeli prostost 18-letnemu Zlatku K., doma iz oklice Cirkulan, občina Ptuj, ki so ga utemeljeno osumili uboja 47-letnega Metoda B. iz Oseka, občina Lenart. Med poskusom homoseksualnega odnosa predzadajo soboto okrog 24. ure naj bi Metoda večkrat udaril s kammom po glavi. Osumljeni je medtem dejanje že priznal, preiskovalni sodnik pa je zanj odredil pripor.

26-letni Jože Š. se je v nedeljo okrog 19. ure peljal z motornim kolesom znamke Honda iz Tešanovec proti Moravskim Toplicam. Pred tem naselijem je zaradi prekratke varnostne razdalje in domnevno prevelike hitrosti v blagem desnem ovinku s prednjim delom motornege kolesa zadel v zadnji desni del motornege kolesa Aleša M., starega 28 let, ki je vozil v isti smeri. Oba motorista sta zapeljala s ceste na njivo in tam padla. Hudo se je poškodoval Jože Š., zato so ga prepeljali v bolnico.

V soboto, 7. maja, kmalu po 22. uri je voznik osebnega avta Štefan H. peljal iz Čopove ulice v Murski Soboti izsiljeval prednost pred avtomobilistom Robertom M., ki je pripeljal iz rakičanske smeri po prednostni cesti. Škode na vozilih je za 400.000 tolarjev. Zaradi trčenja se je sopotnik Edvard H. hudo poškodoval.

Med kurjenjem kresa v Zgornji Senarski v lenarški občini je prišlo do prepira med Stanislavom M., stariim 44 let, in Francem B., ki je star 43 let, oba pa sta doma v omenjenem kraju. Med prerivanjem je Stanislav M. z žepnim nožem večkrat zamahnil proti sovaščanu Francu B. in ga porezal po roki, s čemer mu je prizadejal hudo poškodbo, zato so poškodovalca prepeljali v bolnico.

V noči s 3. na 4. maj je nekdo vlomil v prostore večnamenske stavbe v Predanovcih. Najdlje se je zadrževal v trgovini in sunil cigarete v vrednosti 35.000 tolarjev. Za storilcem poizvedujejo.

Med 30. aprilom in 3. majem je nekdo vlomil v prostore podjetja Jeruzalem Ormož - Sadjarstvo Savci (Tomaž pri Ormožu). Očitno je bila blagajna, ki seveda ni bila prazna, pretrd oreh za storilca, saj je ni uspel odpreti, je pa povzročil za 400.000 tolarjev druge škode.

V petek popoldne je v Murski Soboti razgrajal opiti G. B. Intervinirali so policisti in pri njem so našli plinsko pištolo in 31 nabojev. Ne za eno ne za drugo ni imel dovoljenja, zato so orožje in naboje zasegli, kršilca, ki pa se ni mogel ali hotel umiriti, pa so pridržali do iztrenitve.

V okrepčevalnici na letališču v Rakičanu so imeli nezazeljenega gosta. Sredi noči je namreč nekdo vlomil v gostinske prostore in odnesel zlato veržico, zapestnico in obesek, dva zvočnika in cigarete, s čemer je lastnico lokala oškodoval za 60.000 tolarjev.

J. Č. iz Dolgovaških Goric je v noči s 6. na 7. maj ostal brez svoje zastave 101 comfort. Vozilo, ki je oranžne barve, je nekdo ukradel. Pa še registrska številka: MS M9 653.

Vaš avto morda ni na dovolj varnem mestu, četudi ga imate v garazi. Zgled za to trditev je dogodek v Apačah: iz zasebne garaže v Apačah je v nočnih urah izginil osebni avto Volkswagen golf srebrne kovinske barve, registrska številka LJ 28 89F. Če bi ga slučajno kje videli, pokličite, prosimo, policijo na številko 92.

Š. S.

Moja dežela - lepa, urejena in čista

Turistično društvo v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarske dejavnosti in Ministrstvom Republike Slovenije za okolje in prostor tudi letos organizira tekmovanje slovenskih krajev na področju turizma in varstva okolja z naslovom Moja dežela - lepa, urejena in čista. Namen akcije je izboljšati kakovost življenja, urejanja in varovanja okolja, ohranjanja domačnosti in gostoljublja, obogatitev turistične ponudbe ter uveljavitev Slovenije. Tekmovanja pa bodo potekala na ravni krajev, občin, regij in držav. Udeleženci tekmovanja so prebivalci vseh krajev v Sloveniji, katere so razdelili na dvanajst skupin: večja mesta, srednja in manjša mesta, izrazito turistični kraji, turistični kraji, kraji s prehodnim turizmom, izletniški kraji, hribovski kraji, drugi kraji, večja zdravilišča, manjša zdravilišča, osnovne šole ter srednje šole.

Vsebinska tekmovanja krajev so urejenost kraja kot celote, kakovost življenja v njem za prebivalce in goste, varovanje naravne in kulturne dediščine, varovanje okolja in gostoljubnost. Pri zdraviliščih pa bodo upoštevali urejenost zdravilišč, zdraviliških objektov, turistično in kopališko ponudbo za goste in obiskovalce ter zunajpensionarne storitve, ki jih omogoča in ponuja zdravilišče. Šole pa se bodo potegovala za najbolj urejeno okolico šole, ureditev notranjih prostorov v šoli, telovadnih in športnih igrišč.

Tekmovalne komisije, ki jih sestavljajo turistični delavci in strokovnjaki iz različnih področij urejanja in varstva okolja ter narave in kulturne dediščine, bodo najbolj urejenim v vseh skupinah na koncu podelili nagrade in priznanja. Akcija ima letošnje posebej velik pomen, saj poteka v evropskem letu varstva narave in daje poseben poudarek ohranjanju narave zunaj zavarovanih območij. Temeljno geslo letošnjega leta je: zagotoviti, da bi človek v sleherni svoji dejavnosti upošteval tudi naravno okolje in biološko raznovrstnost.

Vabimo vse v Pomurju, da tudi sami prispevajo k čistemu in urejenemu okolju svojega kraja in s tem k izboljšanju kakovosti življenja ter atraktivnosti celotne pokrajine.

ANR

Bogata kulturna bera

Vse več je pobud za kulturno in izobraževalno dejavnost soboških upokojencev. Zato želi komisija za tovrstno dejavnost pokazati širši javnosti ustvarjalno vneto svojega članstva. Glasba in petje sta že stalnici njihovega udejstvovanja, saj sta se upokojenski mešani pevski zbor Vladimirja Močana in godba in pihala že uveljavila. Razmišljajo pa tudi o ustanovitvi manjših skupin ljudskih pevčev, pevcev idr.

Vse bolj se uveljavlja tudi dramska sekcija, ustanovili pa naj bi še folklorno (plesno) skupino. Znatno število privrženecv ima likovna sekcija; slikarji so pripravili že več odmevnih razstav. Z novoustanovljenim fotokrožkom pa bodo spodbujali ukvarjanje s fotografiranjem in zbiranje fotodokumentacije. Ob ročnih delih naj bi zaživela še domača obrt. Kot novost je predvidena ustanovitev literarnega krožka in organiziranje srečanj literatov, ki naj bi izdali upokojenski zbornik. Podati pa se nameravajo tudi v publicistično dejavnost, s čimer želijo pomembna dogajanja iz društvene dejavnosti ohraniti z namenom. V ta namen bodo ob koncu leta izdali glasilo in posneli videokasete. Več pozornosti pa bodo namenili tudi druženju in razvedrilu upokojencev.

M. JERŠE

LIMONE - Tu in tam se na kaki domačiji najde limonovo drevo, drugače je pri Sinokapčevih v Radencih, kjer imajo pravi »špalir« limon. Zanje skrbi predvsem gospod Dimitrije, saj jih redno zaliva in tudi sicer drugače (po)skrbi za svoje ljubljene. Razumljivo je, da jim limon, odkar jih sami gojijo, ni treba več kupovati v trgovinah. Še več: vseh ne bodo porabili, ampak podarili prijateljem. - Foto: L. Kr.

Murska Sobota

Kar 22 upokojenskih poverjeništev

Kljub organiziranosti novih občin so se v Društvu upokojencev Murska Sobota odločili, da bodo zaradi večje povezanosti članstva ohranili dosedanje število 22 poverjeništev, v katera je vključenih 3108 članov. Sedeži poverjeništev so: Bogojina (43 članov), Bodonci (158), Cankova (164), Čepinci (54), Grad (115), Kuzma (55), Martjanci (223), Križevci (66), Moravske Toplice (98), Mačkovi (104), Gornji Petrovci (144), Prosenjakovci (90), Predanovci (13), Pertoča (139), Rakičan (99), Tešanovci (116) ter v mestnih Krajevskih skupnostih Alija Kardoša (213), Borisa Kidriča (109), Lendavska (172), Park (282), Partizan (293) in Turopolje s 322 upokojenci, kar je največje število članstva.

Ob zelo razvejani poverjeniški mreži na ozemlju nekdanje soboške občine nameravajo v prihodnje še bolj okrepiti poverjeništa na terenu, ki pomenijo pomembno vez med upokojenci.

M. JERŠE

Evropska pešpot čez Muro?

Če je verjeti poznavalcem razmer, naj bi evropsko pešpot številka 7, ki je doslej vodila le od Soče do Sotle, podaljšali čez reko Dravo in Muro. S tem bi tudi v naši pokrajini dobili pomembno vez z drugimi predeli Evrope, kar naj bi se po nekaterih napovedih zgodilo celo prej, kot bosta zgrajeni avtocesta in mednarodna železniška povezava s sosednjo Madžarsko.

Sicer pa je evropska pešpot speljana od Atlantika do Črnega morja, čez našo državo pa od italijanske meje pri Kobaridu do hrvaške meje pri Bistrici ob Sotli. Po novem bi odsek te pešpoti vodil do Hodoša in od tam na Madžarsko. Sprva so načrtovali, da bi evropska pešpot potekala tudi prek Hrvaške na Madžarsko in od tam v Romunijo. Ker pa je pri naših južnih sosedih splahnelo prvotno navdušenje za omenjeno traso, so pač našli drugačno rešitev, ki je seveda pogodba prav nam.

In kako naj bi potekala evropska pešpot številka 7 po našem ozemlju? Njen začetek bi bil v Bistrici ob Sotli, nadaljevala pa bi se do Atomskih Toplic in Rogaške Slatine na Donačko goro, od tu dalje po Halozah, nakar bi jo speljali prek mostu čez Dravo do Ormoža. Popotniki bi lahko nadaljevali pot mimo Koga in Jeruzalema do Ljutomeru, potem pa v bližini Banovec do reke Mure. Naprej naj pešpot potekala do Beltincev ter skozi Moravske Toplice, Selo in Gornje Petrovce do mednarodnega mejnega prehoda na Hodošu. To pomeni, da bi v tem primeru upoštevali že markirane pešpote, ki so razdeljene na haloške in ormoške planinske poti ter na pomursko pot. Hkrati bi se popotniki seznanili z bogatimi kulturnimi znamenitostmi naše pokrajine, ki jih je možno najti tako v Ljutomeru, Martjancih kot v Selu in drugje. Da ne govorimo posebej o svetovno znanih vinorodnih območjih in zdraviliščih, ki so sloves naše pokrajine ponesli daleč v svet.

M. JERŠE

Pomurski turistični katalog

Pomurska turistična zveza je izdala Katalog turistične ponudbe in koledar prireditev v Pomurju za leto 1995.

V njem so zbrani podatki o zdraviliščih, hotelih, gostinski ponudbi, turističnih kmetijah, vinotočih in kampih; naštetih so tudi vsi športno-rekreacijski centri in vrste rekreacij, ki jih nudijo. Z nekaj stavki so opisane najbolj znameniti pomurski umetnostni in zgodovinski spomeniki (gradovi in cerkve idr).

Zbrane so informacije o vseh galerijah in muzejih ter naslovi mojstrov domače obrti, ki jih še lahko najdemo v naši pokrajini.

V katalogu so poleg omenjenega tudi telefonske številke turističnih društev in turističnih agencij, splošne informacije o mejnih prehodih z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško ter najpomembnejše klicne številke za bolnišnico, lekarno, avtobusno in železniško postajo in podobno. Na koncu kataloga je še Koledar prireditev, ki jih bo letos okoli 150. Katalog lahko dobite na raznih turističnih agencijah, mejnih prehodih, bencinskih črpalkah in drugod. Letos je žal izšel le v slovenskem jeziku, predvidevajo pa, da ga bodo prihodnje leto izdali tudi v nemščini in madžarščini.

ANR

RAZVALINA - Na posnetku je nekdanji segovski mlin, ki stoji ob potoku Plitvica. Nekoč, ko so se v njem vrtela mlinska kolesa, je bilo tu zelo živahno. Mlin je zastal med vojno, ko so ga zavezniki bombardirali, po vojni pa so ga slovenske oblasti nacionalizirale. Zdaj, po uveljavitvi zakona o denacionalizaciji, bi ga nekdanji lastnik Grol iz Lipnice v Avstriji lahko dobil nazaj, a ga menda noče več. Mar naj postane mlin razvalina? - (J. Kaučič)

Geza Kovač in Evgen Cener. Ob letošnjem dnevu Romov se je skupina predstavila z novim odskim delom »Rdeče jabolko«. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Delavci podjetja Lemko obnavljajo v Gornji Radgoni mestno zgradbo na Partizanski cesti 6 in 7. Prilično stavbo so zgradili že 1807. leta, leta 1922 pa so jo nadzidali in uredili prenočišča, saj je bila v njen gostilna Pri slonu. Ne le obnovitev te stavbe, ampak tudi drugih je prispevek k lepši urejenosti (ob)mejne Gornje Radgone, po drugi strani pa tudi dokaz, da vse, kar je staro, le ni za porušiti. (L. Kr.)

ČENTIBA - V vaškem domu v Čentibi so se zbrali občani, starejši nad 70 let, kjer so jim pripravili družabno srečanje in kulturni program, v katerem so sodelovali: domači pevski zbor, otroci iz vrta in pevski zbor iz sosednjega madžarskega kraja. Starostnike je nagovoril predsednik sveta KS Čentiba Jože Kocon, starejši. (J. Ž.)

RADENCI - Radenska ima tačas nad 730 upokojencev. Zanje priredijo vsako leto izlete, ki se jih udeleži okrog 400. Letos bodo izleti 15., 17., 22., in 24. maja, in sicer v okolico Ptuj, sklenili pa jih bodo na družabnih srečanjih na domačem Janževem Vrhu. Prav gotovo bodo na sklepno slovesnost, podobno kot v prejšnjih letih, tudi letos prišli vodilni delavci Radenske in povedali kaj o gospodarjenju. (F. Kl.)

LIPOVCI - Ker je voda v vaškem zajetju v Lipovcih že dalj časa oporečna, je zdravstveni inšpektor Anton Ošljaj naložil Krajevni skupnosti Lipovci določene urekepe. Tako morajo najkasneje do 1. julija urediti ograjo v določeni razdalji okrog zajetja, v bližini pa tudi naj ne bi gnojili. Še najboljša bi bila rešitev, ko bi se vas priključila na omrežje »soboškega« vodovoda, katerega krak pelje proti Beltincem ob magistralni cesti, zato ni daleč v stran od Lipovca. (J. Ž.)

V Beltincih nove orgle

Dušna pastirja v Župniji sv. Ladislava Beltinci, ki šteje 6.700 vernikov, sta župnik Jože Hozjan in kaplan Edi Vajda. Ker si božje službe ni mogoče zamisliti brez dobre glasbe, so se odločili, da elektronske orgle zamenjajo z novimi, in sicer klasičnimi, ki bodo imele 26 registrov. Imajo že tri ponudbe izdelovalcev: iz Hoč, Rogaške Slatine in Dunaja. Velike orgle seveda ne bodo poceni, a v župniji upajo, da bodo verniki in drugi dobrotniki prispevali po svojih močeh, kajti uporabljali jih bodo tudi za koncerte. Novih orgel se veselijo tudi organist Andrej Maroša, pa cerkveni mesar in pevski zbor in tudi deklari in otroški zbor. Kaže tudi, da ne bo organistov dovolj, saj šest mladih obiskuje orglarsko glasbeno šolo.

J. Ž.

Sredi Boračeve smetišče

S spomladjo se začne večje čiščenje hiš in okolice. V okviru tega potekajo tudi akcije za odstranjevanje večjih kosovnih odpadkov.

bljenega odvoza kosovnih odpadkov pa tudi po praznikih ni bilo. Na gornjeradgonski Komuni li so povedali, da je bilo petdeset zbirališč, ki so jih določile krajevne skupnosti, in da v dogovorjenem času niso utegnili odvoziti vseh smeti z odlagališč, pak bodo to storili v najkrajšem možnem roku. Dejstvo je, da bi lahko roke za odvoz kosovnih odpadkov razporedili po zimskih prazninih, in tako smetišča ne bi ostajala več dni na ogled domačim in tudi turistom, ki radi pridejo v te kraje, kajti skozi Boračeve pelje turistična pot.

Ni najlepši pogled, ko se pelješ po turistični poti in ti sredi vasi pred očmi čudna skulptura odpadnega materiala.

odpadkov. Tudi na območju bivše Občine Gornja Radgona so izvedli akcije in prek interne televizije pozvali prebivalce, naj na določena zbirališča do 24. aprila pripeljejo večje odpadke. Krajevni Boračeve in okoliških vasi so se akcije množično udeležili in zvozili odpadno belo tehniko, železo, stare jogije, nekaj starih avtomobilov in drugo. Oblju-

niti vseh smeti z odlagališč, pak bodo to storili v najkrajšem možnem roku. Dejstvo je, da bi lahko roke za odvoz kosovnih odpadkov razporedili po zimskih prazninih, in tako smetišča ne bi ostajala več dni na ogled domačim in tudi turistom, ki radi pridejo v te kraje, kajti skozi Boračeve pelje turistična pot.

Lendavi je potreben samoprispevek

Lendavska krajevna skupnost, vanjo spada tudi naselje Tymlina, je doslej veliko storila, ker so krajanje več kot 15 let plačevali krajevni samoprispevek. Zdaj ga že več kot eno leto ne zbirajo več, saj so se občani za zadnjem referendumu opredelili proti uvedbi samoprispevka. Ker je blagajna vedno bolj prazna, krajevna skupnost le živetari. Nekaj bodo dobili iz proračuna občine oziroma države, a to bo le kaplja v morju potreb. Če bodo hoteli v Lendavi imeti boljše življenjske razmere, bodo morali za to tudi nekajprispevati. Prebivalci Lendavi bi morali za svoje mesto več postoriti, ne le kritizirati tistih ki jim je do napredka mesta. Potrebo po ureditvi številnih komunalnih problemov so velike, denarja pa vedno manj. Vodstvo krajevne skupnosti se bo moralo v kratkem odločiti, ali bo ponovno razpisano referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka.

Lendavčanom bo potrebno jasno povedati, kaj naj bi s tako zbranim denarjem financirali in koliko časa. Pravilno bo potrebno razložiti potrebe in krajanje bodo verjetno razumeli, tako pomagajo tudi sami sebi.

IVANOVCI - Če gorička vinska cesta ne bo vključena v nacionalni projekt vinskih cest, jo bodo člani Društva vinogradnikov Prekmurskih goric Goričko uredili sami. Začela se bo pri njihovem društvenem domu v Ivanovcih. Na Goričkem je sicer že okrog 600 hektarjev vinogradov. (G. G.)

MURSKA SOBOTA - Čebelarji Čebelarjskih družin Bakovci, Beltinci, Bogojina, Grad, Križevci, Prosenjakovci, Puconci, Rogošovci, Šalovci in Tišina, ki imajo 6.000 čebeljih družin, so na občnem zboru sprejeli sklep, da bo Zveza čebelarjskih družin Murska Sobota delovala še naprej in tako združevala čebelarje iz novih občin. Še več: letos naj bi ustanovili čebelarstvo zadrugo, sodelovali bodo s sadjarskim društvom, oživili bodo delo čebelarjskih krožkov, poskrbeli za zdravstveno varstvo čebel, za regresirani krmni saldkor in tako naprej. Da bi šel njihov med bolje v prodajo, ga bodo prodajali pod blagovno znamko, ki jo bodo šele oblikovali. V obrtni coni na Markiševski cesti v Murski Soboti pa nameravajo zgraditi čebelarjski dom, vreden 700.000 tolarjev. (J. Ž.)

MURSKA SOBOTA - Do določenega roka je bilo na območju Pomurja oddanih 64.528 prijav o dohodnini. V lanskem letu je bilo davčnih prijav več: 73.195. Vzroka, da je tokrat bilo manj davčnih prijav, sta dva: delno spremenjena zakonodaja in velika nezaposlenost. (F. Kl.)

MURSKA SOBOTA - V okviru Zveze Romov Murska Sobota dokaj uspešno deluje romska gledališka skupina, katere pobudnik je bil Jožek Horvat - Muc. Doslej so uprizorili njegovo igro Legenda, ki jo je tudi režiral. Drugo njegovo delo pa je bilo Sedmi dan, s katerim so se predstavili v Murski Soboti, Kotljah in v Sakalovcih. Člani gledališke skupine so: Monika Sandreli, Štefan Horvat, Slavko Baranja,

Nekaj posebnega v Apaški dolini

Cugari

»Ta instrument je bil nekaj posebnega v naši zasedbi, in ko smo se pogovarjali o imenu ansambla, smo se odločili za Cugari,« nam je najprej povedal vodja

Tone Rovšnik, ki je tudi ravnatelj OŠ Apače.

»Igranje na to smo si izmislili mi, to je naša specialiteta. Ko smo prvič nastopali na reviji folklornih ter glasbenih in pevskih skupin v Gornji Radgoni, je bil nek strokovnjak iz Ljubljane prav začuden, kaj je to cugar, kako bomo igrali. Takrat je bil gost

tudi ansambel Trinajsto prase. Ko smo prišli na vrsto, sem na grlo šefa nastavljal ustnik od baritona, začeli smo igrati in vsi so bili presenečeni ...«

Zdaj nastopajo četrto leto. V prvi zasebi so bili le delavci šole - učitelji in tehnični delavci, medtem pa so se nekoliko za-

šef ali cugar pa ni edini »čuden« instrument, ampak igrajo tudi na glavnik, leseni in kovinski ribez (leseni je star že čez 100 let, dobili so ga na Ljudski univerzi v Gornji Radgoni), ki sta za spremljavo (ritem), imajo še tolkač (klepač za kose ali babica), ki je namesto bobna. Nanj igra harmonikarjev sin Tomaž Mihelič.

Zasedba ansambla pa je sicer naslednja: harmonika, kitara, klepač, 2 ribeza, cugar, glavnik, ropotuljica iz cuga in violina.

Pogosto nastopajo, zlasti na kulturnih prireditvah in revijah, prirejajo samostojne koncerte, bili pa so tudi gostje Radia Maribor v kmetijski oddaji. Tudi pojejo, in to slovenske ljudske pesmi. Pa načrti?

»Nastopati še naprej. Nekaj dogovorov za gostovanje že imamo. Vsi člani smo zdaj taki taki, da zelo radi igramo, harmonikar in kitarist pa nastopata še v narodnozabavnem ansamblu in ljudsko glasbo Cugarov prenašata tudi v svoj ansambel.«

Besedilo in posnetek: J. GRAJ

Za skupne komunalne in prometne projekte

Komunalna in prometna infrastruktura predstavlja v današnjem času v novoustanovljenih občinah poseben problem. Zato so seveda nujna konkretna dogovarjanja med župani in predstavniki komunalnih podjetij. Brez pripravljenosti za njihovo tesnejše sodelovanje si je namreč nemogoče zamišljati uresničitev projektov, pomembnih za dve ali več sosednjih občin. Prav teh pa je na področju oskrbe z vodo kar precej. Zaradi nove organiziranosti lokalne samouprave bo v nekaterih primerih potrebno ponovno določiti upravljalca. Pri tem naj bi seveda veljalo načelo večje rabe in vlaganja.

Ker so v občinah pred sprejemom letošnjih proračunov, bodo brez dvoma nujne nekatere skupne akcije pri posodobitvah lokalnih in krajevnih prometnic. Gre za asfaltiranje nekaj stometrskih odsekov cest, ki so ostale neasfaltirane prav na samih mejah novoustanovljenih občin. Večji problem so regionalne in magistralne ceste, ki so v skrbi države in je za njihovo posodobitev in preplastitev v zadnjih letih vse manj denarja. Ker je tudi projekt izgradnje avtoceste v pokrajini ob Muri še v povojih, se nadejajo, da bodo od države dobili nekaj več denarja za druge prometnice, ki so v izredno slabem stanju in so posredno že vzrok številnim prometnim nesrečam.

Da bi z bolj enotnim nastopom pritegnili cestni denar tudi v Pomurje, bodo v okviru odbora za cestno infrastrukturo skušali sistematično in s tršimi metodami, med katerimi naj ne bi bila izključena tudi zapora cest, pritisnili na cestni lobi za izvajanje nekaterih obljubljenih projektov.

M. JERŠE

Vestnik z vami in za vas!

BROD - Ne, to ni brod na Muri, ampak so le »kumpi«, ki jih je Brodarsko društvo Razkrižje postavilo na mrtvem rokavu Mure. Gre torej za mirujoči plovni objekt, ki pa se vendarle čestokrat zaziblje, saj je v poletnih mesecih na njem točilnica pijač. Posedeti in okrepčati pa se je seveda mogoče tudi v neokrnjeni naravni okolici.

Foto: J. Ž.

Soboški upokojenci potujejo

Z aprilom se je začela letošnja sezona izletništva soboških upokojencev. Komisija za izlete in letovanja je organizirala izleta na Madžarsko in avstrijsko Koroško, kjer so si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti Gospodarskega polja, Celovca in Vrbskega jezera. Ta mesec načrtujejo obisk graškega velesejma in drugi del ogleda sosednje Madžarske.

Junija predvidevajo izlet na Gorenjsko z ogledom Brezja, Begunj, Bleda in Vr-

be. Julija se bodo odpravili na Dolenjsko, kjer so zanimivi zlasti trije samostani v Stični, Kostanjevici in Pleterju, in v slovenski del Koroške. Avgusta se bodo podali na potovanje v Borl, Štatenberg, na Ptuj in Dunaj. September je rezerviran za ogled jesenskega velesejma v Gradcu in Budimpešti, oktober pa za izlet v Celje in ob desnem bregu reke Mure.

Vseh izletov bo letos 15, kar bo nekoliko manj kot lani, vendar bo vsakokrat zagotovljeno strokovno vodstvo.

M. JERŠE

Sto let star pušpan

ZELENIKA - Pušpan ali zelenika, po latinsko *buxus*, je sredozemska zimzelena rastlina, ki pa raste tudi pri nas. V Slovenskih goricah jo poznajo kot »mrtvaško«, saj so svojčas z njo krasili prt, s katerim so prekrili mrtvaški oder. V Hercegovščaku raste zelenika ob vinogradu Adolfa Vogrinca. Grm je star bojda več kot sto let. Včasih so iz njega rezali vejice za izdelavo vencev ter za okrasitev cerkve in vaških kapel. Ponekod vejice »pušpana« namakajo v blagoslovljeni vodi in z njo kropijo pokojnika. - Foto: L. Kr.

GORNJI ČRNCI - Posodobitev cestnega odseka skozi ta kraj je bila predvidena že pred tremi leti, ko je Krajevna skupnost Cankova poravnala svoj delež za cestno infrastrukturo. Ta cesta je bila tudi v programu del prejšnje soboške občine, vendar do uresničitve ni prišlo vse do danes. Zato bodo to naložbo skušali čimprej uresničiti v okviru nove Občine Cankova - Tišina. MJ

DOMAJINCI - Krajanje že dlje časa opozarjajo na nujnost obnove mostu, ki je močno načet. Ker je cestna povezava za ta kraj velikega pomena, si prizadevajo, da bi problem mostu, ki sicer ni v letošnjem programu, čim prej odpravili. Pri tem opozarjajo, da bi morali pokazati več razumevanja in pripravljenosti za to naložbo tudi odgovorni dejavniki. MJ

MURSKA SOBOTA - Končno so se začela dela pri tlačenju glavne poti na mestnem pokopališču. Podjetje Komunala je kot investitor izbralo kot najugodnejšega ponudnika soboški SGP Pomgrad. Njegovi delavci bodo poskrbeli tudi za zemeljska dela. Postavljene bodo betonske plošče v velikosti 40 x 40 cm in 40 x 20 cm iz temnejših in svetlejših barv. Predračunska vrednost teh del, ki naj bi bila končana v roku enega meseca, znaša 6 milijonov tolarjev. Za ureditev glavnega portala ob vhodu na zadnje počivališče Sobočanov pa so razpisali natečaj, zato bodo letos začeli tudi s to naložbo. MJ

Š. S.

Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj

Letos tudi pletenice

Kaj je na podelitvi priznanj povedal minister za kmetijstvo Jože Osterc?

Na kmetih še vedno pečejo dobri domači rženi kruh. Ponekod prihaja pa peči tudi mešan in sadni kruh. Spodbudno je, da tudi nekateri peki pečejo kmečki kruh. Še posebej dober je tisti, ki je pečen v pravi krušnici. Vas je ob pogledu na tole fotografijo kolacev kruha zamikala, da bi si odrezali kos »babičinega« kruha? Foto: Š. S.

Pred petimi leti je Turistično društvo Ptuj pripravilo prvo razstavo dobrot, ki jih vedo pripraviti na kmetih. Prireditelj je predstavljal prvotni okvir v vseslovenski razstavi. Letošnja je bila že peta po vrsti in prav tako kot prejšnje v minoritskem samostanu.

Na ogled (deloma tudi pokusno) je bilo 95 mlečnih izdelkov (smetana, sir, skuta, pinjenec itd.), 95 mesnih izdelkov (domače klobase in salame, suho zelodol, meso iz tunke, suho meso itd.) in kar 345 krušnih izdelkov (pšenični, rženi in sadni kruh, potice, krofi, drobno pecivo itd.).

Letos so posebej ocenjevali pletenice (vrtanki, perci in podobno), saj gre za etnografsko spomeniško, ki prispeva k ohranjanju krušne dediščine.

Na razstavi so podelili: 56 zlatih priznanj, 65 srebrnih in 103 bronastih priznanj. Razstavljalcem pa so še posebej dragoceni klici (ženska s košaro dobrot), ki

jih podeljujejo tistim razstavljalcem, ki za svoje dobrote trikrat zapored dobe zlata priznanja. Letos so jih podelili 6, prejeli pa so jih: Žuzana Brenc - K onc iz Gorenje vasi za poltrdi sir, Cvetka Krabanje iz Podgorc za sadni kruh, Gabrijela Levpušček iz Tolminskega Loma za pšenični kruh z dodatki, Marija Metličar iz Zgornje Jablane pri Cirkovcih za pšenični kruh brez dodatkov, Marjana Pavše iz Kota pri Prevaljah za rženi kruh in Anica Žugman iz Jurovskega Dola za janžev upognjence.

Razstavo si je v petek ogledal tudi minister za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Osterc. Bil je navdušen in hkrati kritičen, kajti menil je, da se z jedmi, kakršne imamo, premalo postavljamo pred svetom. Razstava bi tudi morala spodbuditi živilsko industrijo, da bi dobroto, ki jo vedo pripraviti v kmečkih gospodinjstvih, sprejele v svoj izdelavni program.

Letalstvo Četrty Ivekovi memorial

Soboški Aero klub je bil organizator prve tekme za državno prvenstvo motornih pilotov v natančnem letenju, ki je hkrati štel za 4. Ivekovi memorial (Ivana Vogrina). Sodelovalo je 14 tekmovalcev iz petih klubov.

Tekmovali so v treh disciplinah: navigaciji, opazovanju in pristajanju. Med njimi sta sodelovala tudi domačina Miha Mesarič in Janez Kramberger ter se lepo odrezala.

Mesarič je bil nauspešnejši v navigaciji in pristajanju, kjer je zasedel četrty mesti, v opazovanju pa je bil deveti. V skupni uvrstitvi pa je s 389 kazenskimi točkami zasedel šesto mesto.

Kramberger je bil v opazovanju sedmi, v navigaciji deveti, v pristajanju pa enajsti. V skupni uvrstitvi pa je s 567 kazenskimi točkami zasedel deveto mesto.

Drugo tekmovanje za državno prvenstvo bo 27. maja v Mariboru.

Karate Uspešni nastopi Sobočanov

Tekmovalci in tekmovalke Karate kluba Murska Sobota so sodelovali na več tekmovanjih in dosegli solidne uvrstitve v stilskem karateju. V avstrijskem Braunau, kjer je sodelovalo 6 reprezentanc s 180 tekmovalci in tekmovalkami, so v slovenski reprezentanci uspešno nastopili Sobočani. Pri dečkih do 14 let je prvo mesto osvojila Husarjeva, Reckova pa je bila druga. Med ženskami nad 15 let je zmagala Gaberjeva, med moškimi nad 15 let pa je Vrečič zasedel tretje mesto. V borbah je bila Gaberjeva druga, Vrečič pa peti. Zmagovalec je bila stilska reprezentanca Slovenije.

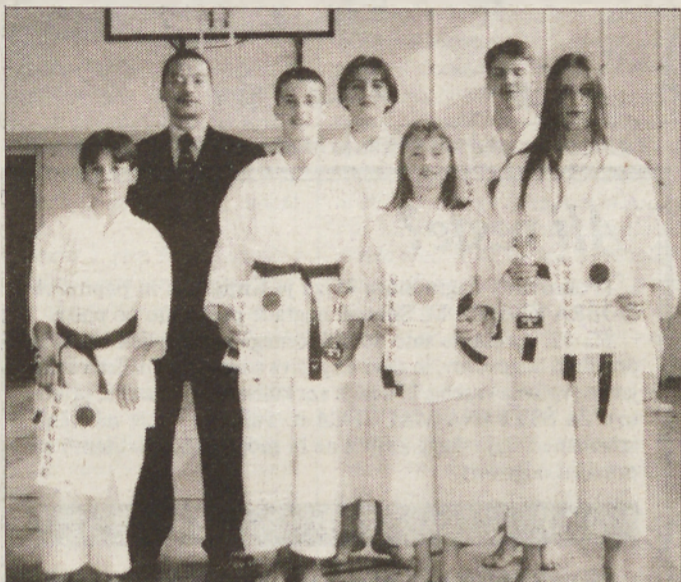
Na Ravnah je bil odprti mednarodni karate turnir, na katerem so sodelovali tekmovalci iz petih držav, med njimi tudi člani Karate kluba Murska Sobota. Dosegli so naslednje uvrstitve: malčki: Kovač peti, ml. deklice: Mlinaričeva druga, st. dečki: Vrečič prvi, st. deklice: Zadravčeva prva, Husarjeva druga.

V Sardiniji v Italiji je bilo mednarodno tekmovanje v katah in borbah za 5. evropski pokal. Za

Slovenijo je tekmovala tudi Sobočanka Nina Gaber, ki je bila v katah osma, v borbah pa je v drugem kolu izgubila z zmagovalko, čeprav je vodila 1:0. Poleg tega je bil tudi v Sardiniji seminar, ki je vodil svetovni inštruktor stilske organizacije 9 DAN Hiro Kana-

žava. Na Reki je bil mednarodni karate turnir za pokal Mladosti. Okrog 450 tekmovalcev iz 45 klubov je tekmovalo v katah in borbah.

Med njimi so bili tudi Sobočani in dosegli naslednje uvrstitve: dečki: Kovač tretji, ml. dečki: Kastrun četrty, st. deklice: Reckova peta, st. dečki: Zrim peti in mladinke: Zadravčeva tretja, Gaberjeva peta. (D. Skandali)

Karateisti Murske Sobote. Stojijo od leve: Zrim, Kavazov 6 DAM (inštruktor), Skandali, Husarjeva, Reckova, Vrečič in Gaberjeva.

Nogometaši Gančan, člani II. MNL MS. Stojijo od leve: Bakan, M. Kuzma, Hozjan, Peterka, M. Žizek, D. Kuzma, I. Borec, Panker, Krauthaker (predsednik); D. Borec, Tratnjek, Mertuk, Šarkanj, Horvat in Jeric. Fotografija: F. Maučec

Vestnik z vami in za vas!

Preskakovanje ovir Lep uspeh Katje Šajnovič

V Volčjem Potoku je bilo mednarodno tekmovanje v preskakovanju ovir. Sodelovalo je 96 konj iz treh držav. Med njimi so bili tudi tekmovalci in tekmovalke KK Murska Sobota grad Rakičan in dosegli naslednje uvrstitve. V disciplini 1,10 m je Mojca Horvat (Lucky Boy-Beltrans) zasedla deveto, Maja Vohar (Black Berry-Beltrans) pa deseto mesto. V disciplini 1,20 m je bil Jože Štifter (Melody-Beltrans) četrty. V štafeti 1,20 pa sta Jože Štifter (Melody-Beltrans) in Marjan Zrim (Halak-Beltrans) zasedla enajsto, Katja Šajnovič (Laie-Beltrans) in Mojca Horvat (Lucky Boy-Beltrans) pa dvanajsto mesto.

Tekmovalci in tekmovalke KK Murska Sobota grad Rakičan so se udeležili tudi tekmovanja v Turnišču pri Ptuj. Izkazala se je zlasti Katja Šajnovič (Laie-Beltrans), saj je v preskakovanju v disciplini 176 cm osvojila prvo mesto, kar je doslej največji uspeh pomurskih jahalcev. V disciplini 110 cm je bila Maja Vohar (Black Berry-Beltrans) osma, Mojca Horvat (Lucky Boy-Beltrans) pa deveta.

Namizni tenis Solar presenetil

V Murski Soboti je bil tretji državni TOP 12 turnir za mladince v namiznem tenisu, na katerem je sodelovalo 35 tekmovalcev. Tekmovanje je šlo kot ena od kvalifikacij za sestavo državne mladinske reprezentance, ki bo sodelovala na evropskem prvenstvu v Haagu. Mladinci imajo le še državno prvenstvo posameznikov. Od Sobočanov je bil najboljši Horvat, ki je osvojil peto mesto, kar je manj kot je bilo pričakovati. V predtekmovanju je Horvat nepričakovano izgubil s Slatinskim (Era) in edini premagal zmagovalca turnirja Petrovčiča (Preserje), vendar je izpadel iz finalne skupine zaradi slabše set razlike. Prijetno pa je presenetil Solar, ki je prvič zaigral v prvi skupini in zasedel šesto mesto, kar je njegova daleč najboljša uvrstitev v mladinski konkurenci. Petar je osvojil šele deseto mesto. V tretji skupini je nepričakovano zmagal Cigut, ki je prišel na turnir zaradi odpovedi nekaterih igralcev in tako dosegel svoj največji uspeh. Györek je zasedel sedmo, Šbul osmo, Koščak deveto in Zver deseto mesto.

V italijanskem Longaronu je bilo kadetsko tekmovanje za srednjeevropski pokal. Prijetno je presenetila reprezentanca Slovenije, ki je med osmimi državami nepričakovano zasedla drugo mesto. V slovenski reprezentanci je uspešno igral Sobočan Gregor Kocuvan. M. U.

Sekcija za rekreacijo pri Kolesarskem klubu Beltinci je organizirala drugi spominski kolesarski maraton za umrle kolesarje kluba. Udeležilo se ga je okrog 50 kolesarjev, med katerimi je bil najstarejši 73-letni Prkič iz Černelavec. V lepem vremenu so prevozili relacijo Murska Sobota - Bogojna - Beltinci - Murska Sobota.

Šport od tu in tam

Rokomet - V tretjem kolu končnice državnega rokometnega prvenstva za uvrstitev od 9. do 12. mesta v prvi državni ligi za ženske je ekipa Bakovec v Murski Soboti premagala Kranj z 22:15 (11:5). Strelke za Bakovec: Hozjanova 12, Paničeva 5, Kolblova 3, Malekova in M. Buzeti jeva po enega. Vrstni red: Vegrad 9, Izola 6, Bakovci 3, Kranj brez točke.

Atletika - Člana TS Radenske Slavko Kumeč in Ivan Muršec sta sodelovala na prvem gorskem teku na Lisca (8 km dolga proga). Kumeč je bil pri st. članih tretji, Muršec pa med ml. veteranih osmi. Branko Perme iz Lendave je sodeloval na krosu v Mekinjah pri zmagal. Prvi je bil tudi na tekuri v Vrhniki. Maja Perme je bila med deklicami tretja, Daniel Perme pa četrty. (G. Grabar).

Rokomet - V povratni tekmi končnice v drugi državni moški rokometni ligi za naslov prvaka je Lisca v Sevnici premagala Pomurko iz Bakovec z 28:20 (11:12). Strelci za Pomurko: Vereš 2, Rižonja 1, Kavaš 1, Škraban 3, Bedekovič 6, Buzeti 1 in Okreša 6. Pomurka se tako ni uvrstila v finale.

Strelstvo - Ob praznovanju 15-letnice Strelske družine Varstrov Lendava je bilo tekmovanje v strelništvu z zračno puško serijski program. Sodelovalo je 44 strelcev in

strelk. Rezultati - pionirji ekipno: 1. Varstrov 507, 2. DOŠ Lendava 490, 3. Koal Petišovci 419 krogov; posamično: 1. Čuk 179, 2. Varga 172, 3. (vsi Varstrov) 169 krogov. Mladinci ekipno: 1. Kovinar 864, 2. Varstrov 734, 3. Dolina 594 krogov; posamično: 1. D. Zver (Kovinar) 297, 2. Kančal 295, 3. Barač (oba Varstrov) 281 krogov. Člani ekipno: 1. Dolina 932, 2. Varstrov 919, 3. Koal 900 krogov; posamično: 1. Koša, 2. Djurkač, oba 315, 3. Režonja (vsi Dolina) 324 krogov. (A. Zver).

Judo - V Ljubljani je bilo tekmovanje v judu za memorial Zvonka Runka. Med 163 tekmovalci iz 19 klubov so sodelovali tudi Lendavčani in dosegli nekaj dobrih uvrstitev.

Najbolje se je odrezal Fodor (55 kg), ki je pri ml. dečkih zasedel drugo mesto. Nedelko (46 kg) in Časar (50 kg) sta bila peta. Med st. dečki sta Denša (71 kg) in Trojak (nad 71 kg) zasedla tretji, Denša (60 kg) in Reček (71 kg) pa peti mesti. (J. Kovač)

Šah - V Žalcu je bil tretji mednarodni šahovski turnir z močno deležbo. Sodelovalo je 164 šahistov, med njimi tudi člani ŠD Radenske Pomgrada iz Murske Sobote in Rokade iz Lendave. Najuspešnejši med njimi je bil Kovač, ki je s 6 točkami zasedel 21. mesto. Med mladinci je bil najboljši Sobočan Gomboc s 4 točkami, med

mladinkami pa je bila najboljša s 4 točkami Štumbergerjeva.

Šah - V Monostru na Madžarskem je bil šahovski dvoboj mladinskih reprezentanc Madžarske in Slovenije. Na prvem srečanju so zmagali Madžari s 6,5:5,5 točke, drugo srečanje pa se je končalo neodločeno 6:6. V slovenski reprezentanci je sodelovala tudi Lea Števanec in na prvem srečanju remizirala, na drugem pa zmagala.

Nogometaši Turnišča, član II. SNL. Stojijo od leve: Lacko (predsednik), Stamenkovič, Mujdrica, Ropoša, Žekš, Albert Lackovič, Vori; čepijo: Ternar, Pucko, Voroš, Zver in Albin Lackovič. Fotografija: Jure Zauneker

Strelci I. SNL

- 19 golov: Škaper (Beltinci),
- 10 golov: Osterc (Beltinci),
- 8 golov: Herczeg (Beltinci),
- 7 golov: Topič (Mura),
- 5 golov: Belec (Mura), Baranja (Beltinci), Breznik (Mura),
- 4 goli: Rous (Mura), Nejman (Beltinci), Cirkvenčič (Beltinci), Cener (Beltinci),
- 3 goli: Baranja (Mura), Jengurazov (Beltinci), Črnko (Beltinci), Bakula (Mura), Poljšak (Mura),
- 2 gola: Brezič (Mura), Vorobjov (Beltinci), Dominko (Mura), Stampfer (Mura), Gajser (Mura), Kokoč (Mura), Tratnjek (Beltinci).
- 1 gol:

Strelci II. SNL

- 10 golov: Vickovič (Nafta),
- 7 golov: Hranilovič (Nafta),
- 6 golov: Kukič (Nafta), Stojko (Beltrans),
- 5 golov: Novak (Turnišče), Šabjan (Nafta), Ropoša (Beltrans), Zver (Turnišče),
- 4 goli: Brunec (Beltrans), Prekazi (Nafta), Ropoša (Turnišče), Lebar (Turnišče), Lackovič (Turnišče), Gabor (Nafta),
- 3 goli: A. Osterc (Beltrans), Voroš (Turnišče), Slana (Beltrans), Vori (Turnišče), Hozjan (Nafta), Krančič (Turnišče),
- 2 goli:

Strelci III. SNL

- 14 golov: Jančar (Bakovci),
- 11 golov: Radikovič (Bakovci),
- 8 golov: Tompa (Renkovci),
- 4 goli: Koren (Renkovci), S. Bojnec (Renkovci), Sombolac (Bakovci), Papič (Bakovci), Buzeti (Bakovci),
- 2 goli: Titan (Bakovci), Levar (Bakovci), Kokaš (Bakovci), Zadravec (Renkovci), Balazič (Renkovci), Gabor (Bakovci), Markoja (Renkovci), Farkaš (Bakovci), Matajšec (Renkovci).
- 1 gol:

Pišem o miru in svobodi

Ne mine dan, ne da bi slišali po televiziji ali prebrali v časopisih, kako se ljudje med seboj neprenehoma bojujejo za kosček ozemlja, ki si ga lastijo eni in drugi. Kako malo bi bilo potrebno, da bi povsod na Zemlji zavladal MIR!

Tudi to besedo pogosto slišimo; je kratka, pa toliko pomeni! Veliko pomeni zlasti otrokom, ki niso popolnoma nič krivi za vojne grozote, a veliko trpijo.

Mir in svoboda spremljata ljudi, ki razumejo, kaj pomenita, in se zavedajo posledic vojne. Veliko takih ljudi bi moralo biti med nami, da bi prepričali tiste, ki tega še ne razumejo pravilno.

Vesela sem, da se lahko vsako jutro zbudim ob ptičjem petju, in ne ob pokanju granat. Hvaležna sem vsem, ki so prispevali k temu, da imamo v naši mladi Sloveniji mir in da smo svobodni.

KLARA MAUČEC, 5. b
OŠ III M. Sobota

Vsa živa bitja imajo rada svobodo. Ko slišim to besedo, se spomnim na ptičjo kletko, v kateri smo imeli papige. Kar naprej so se ozirale proti vratom. Bila so zaprta. Zaletavale so se proti njim, jih hotele odpreti ..., pa ni šlo. Žalostno so odnehale. Čez čas smo jih odprli mi in že so bile zunaj.

Še veliko bolj kot živali si želijo svobodo ljudje. Radi bi se svobodno gibali, se pogovarjali in razmišljali. Če tega ne morejo, so razdvojeni in žalostni. Na vse načine iščejo poti, ki bi jih pripeljale v svobodo.

Tudi mi, Slovenci, smo pred kratkim našli svojo pot. Popeljala nas je tja, kamor so si že zdavnaj želeli naši predniki. Sedaj smo veseli. Nihče nam ne ukazuje. Z veseljem delamo in se veselimo uspehov.

Vsem pa še ni dobro. Mnogi narodi še vedno niso svobodni. Tam so vojne. Z orožjem se borijo za svoje pravice. Nermalokrat so med njimi tudi otroci.

Želim si, da bi se vse vojne na svetu končale in da bi vsi otroci tega sveta preživljali brezskrbno otroštvo.

URBAN MURMAYER, 5. b
OŠ III M. Sobota

Človek, zakaj?

Deževen popoldan je. Sedim na kavču, globoko zamišljena, sama ne vem, kaj hočem. Televizija. Sežem po pilotu in prižgem.

Pokaže se slika. Slika množice ljudi. Preplašeni, zbegani, utrujeni, lačni ... gredo v neznan. Med njimi je največ otrok, žena in starcev. S culo na rami ali v roki odhajajo. Ne vedo, če se bodo sploh kdaj vrnili na domove, ki jih zapuščajo. V domove, v katerih so bili varni, kjer so živeli mirno življenje, si delili radost, veselje pa tudi grenke trenutke.

Objeti in jokajoč se zdaj poslavljajo. Sklonjeni odhajajo in se žalostno ozirajo. Kdo ve, morda zadnjič vidijo svojo domačijo. Jok. Jok matere, starcev ... Najbolj me pretrese prizor objokane matere, ki drži v rokah malčka, otroka, ki ne more doumeti, kaj se dogaja. Nato jih naložijo na kamion in odpeljejo v neznan.

Brnenje jeklenih ptičev po zraku, ki trosijo smrtonosne granate, tuljenje siren, brnenje tankov, ki rušijo vse pred sabo, pokanje pušk ...

To doživljajo nedolžni ljudje, ki so tarča okupatorjev. S solza-

Le kaj bosta »stuhtala« Miha in Marko, prvošolca OŠ Križevci?

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota; nagrade pošiljamo po pošti)
Na 32. vprašanje smo do določenega roka prejeli le nekaj pravih odgovorov, in sicer da je siva eminenca mišljena kaka javna (vplivna) oseba, ki deluje »za kulisami« (v ozadju, prikrito). Za ŠTEFANA MAUČECA iz Turnišča, ki je današnji izžrebanec, kaj takega najbrž ne bi mogli reči. Čestitamo za pravih odgovor!

KUPON št. 35 - ALI VESTE

Ali veste, katera kača je kot pravi mojster za plavanje v vodi? Odgovore pošljite na naš naslov (Uredništvo VESTNIKA, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 M. Sobota) najkasneje do 17. maja.

Na dopisnico ali kuverto pripišite tudi geslo »ALI VESTE«.

mi v očeh gledam te grozote in se sprašujem: »Kdaj bo človek nehal s trpinčenjem nedolžnih ljudi?«

V dnu srca se mi naseli bes, da bi v trenutku zgrabila puško, pritisnila na petelina in pobila vse tiste, ki odvezemajo ljudem svobodo in mir.

Moja največja želja je, da bi se to trpljenje in gorje v trenutku končalo.

ALEKSANDRA SMODIŠ,
8. a, OŠ Puconci

Pomlad

Pomlad se zjutraj prebudi in zvečer trdno zaspi. Zjutraj ptički že pojo, ko so mi prebujamo. V šoli zdaj veseli smo, kajti ure konec bo.

Tedaj vsi pohitimo, da vlaka pomladi ne zamudimo, kajti marca je prišla in odhitela bo junija.

ALENKA RECEK, 5. b, OŠ Tišina

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

Psycho * Path

cijo bomo imeli tudi na Madžarskem, najverjetneje s kakšno skupino, ki ima že stalno publiko. Če bo mo dobili založbo Strange ways, potem ni vprašanje, da ne bi igrali po celi Evropi.»

Pred približno dvema letoma sta skupini, ki sta si na glasbeni sceni že ustvarili svoj imič, Psihopati in T. S. F. W.? združili glasbene moči in nastala je skupina Psycho*Path. Skupina, ki jo tvorijo v novi postavi pevka Meli, kitarista Denis in Jernej, basist Janez in bobnar Matej, je precej pridobila, manj pri nas in več v tujini. Sedaj so posneli material za prvo skupno ploščo, sicer pa so tudi drugače precej aktivni. Več o njihovem novem projektu sta povedala Meli in Jernej.

Ste proti koncu snemanja prve skupne plošče, ki jo snemate na Madžarskem?

Meli: »Snemamo v dobro opremljenem studiu. Na Madžarskem pa snemamo zato, ker bi za studio z enakovredno opremo pri nas dali trikrat več. Tam želijo pridobiti nove skupine. Tudi igramo več na Madžarskem kot tu in svoje prve omembe vredne koncerte smo imeli prav na Madžarskem, v Budimpešti.«

Zakaj ste se usmerili na madžarsko sceno? Ali je tam več možnosti za napredek?

Meli: »Ja!«
Jernej: »Pa ni rivalstva. Prvič je to, da nismo domači, pa tudi če bi bili domači, bi bilo boljše.«

Meli: »Za Ljubljano je underground scena samo tisto, kar obtaja v Ljubljani. Oni ne vidijo dlje od mestnih mej. Provinca enostavno ne obstaja. V Ljubljano priti tako, da te upoštevajo, je možno samo, če imaš poznane ljudi, ki te v bistu potegnejo notri. Povsem drugače je v Budimpešti, sicer sem študirala tam pet let in poznam približno teren. Pa tudi, če ga ne bi ... tam res glasba govori za sebe.«

Zdi se mi, da ta scena vseeno bolj funkcionira zunaj Ljubljane? Jernej: »Že, center je na primer tudi Ilirska Bistrica. Toda v Ljubljani so vsi mediji, ti pa pokrivajo več ali manj samo ljubljansko sceno, redko kdo ve, kaj se dogaja v Ilirski Bistrici, Mariboru ...«

Kdaj bo izšla plošča?

»Komaj v začetku naslednjega leta. In zakaj komaj takrat? V grobem smo posneli material, vendar je to samo začetno delo, sedaj se bo vse preselilo v drugi studio, in to v Knochenhaus v Hamburg. Če hočeš narediti pošten produkt, je običajno, da snemaš in remiksaš na različnih mestih. Še posebno pri remiksu je pomembno, da imaš človeka, ki obvlada stvar. Srečo imamo, da smo se spoznali s človekom, ki dela remikse profesionalno že šest let, sam pa je tudi glasbenik, eden izmed veteranov hamburške scene in že njegovo ime samo garantira, da so nam določena vrata odprta. To je Matthias Arffmann, član skupine Kastrierte Philosophen, ki je ena izmed najbolj znanih nemških skupin zunaj Nemčije. Možno je tudi, da bomo prišli do založbe, za katero snemajo oni.«

Kako ste si zastavili promocijo kompaktne plošče?

Meli: »Za Slovenijo bomo poskrbeli sami, za tujino pa bo poskrbela založba, zato je vse odvisno od nje. Zavzeli bomo frontalni napad in dva tri mesece neprestano koncertirali v vsakem kraju, ki ima kakšen klub ali kaj klubu podobnega. Enostavno ne moreš v Sloveniji drugače. Popolnoma sami moramo skrbeti za svojo promocijo, se »grebsti« za vsak koncert posebej in takih skupin je veliko. Promo-

Dan Zemlje

Razmišljam. Naš svet se neprestano spreminja. Vsako sekundo se neke rodita dva otroka. Nahraniti je potrebno vse ljudi, a še vedno jih veliko umre zaradi lakote. Potrebujemo vedno več domov, trgovin, avtomobilov ... Gradimo več tovarn, cest, železnic ... pa tudi jedrskih elektrarn. Pravijo, da živimo v moderni dobi.

Razvoj gre hitro naprej in prav je tako. Vendar pa s hitrim razvojem industrije naraščajo ekološki problemi. Vse to vpliva na zrak, vodo, prst, rastline in živali, naravne dobrine in ljudi. Zelo pogosto slišimo po televiziji in radiu skrb vzbujajoče podatke. Časopisi prinašajo vse več informacij o naravnih in ekoloških katastrofah.

Ob vsem pomislim, da je bila nekoč dežela, ki je imela vse, kar je bilo potrebno: gore, rodovitno zemljo, zelene griče, temne skriv-

nostne gozdove, sinje reke in jezera in majhen kosček morja. Bila je zelo prijazna, zato se je vse več ljudi odločalo za življenje v njej. Začela so rasti vasi in mesta. Dežela se je hitro spreminjala. Njeni prebivalci so začeli potovati po svetu in se vračali z novim znanjem. Gradili so tovarne in uničevali naravo. Bili so ponosni na razvoj industrije, saj so postali bogati in pomembni kot ljudje drugod po svetu.

In potem je ta dežela dočakala noč, ko so poginile ribe v rekah in jezernih. Dočakala je jutro, ko so smrdljivi megli s čudno barvo in več mogla uzreti svojih gor in hrupu ni več slišala ptič. Voda v morju se je spreminjala v slano in živih bitij je bilo vedno manj in ne na travnikih in ljudje so bili vsak dan bolj ogroženi.

TINA ZUPANČIČ, 8. b
OŠ III M. Sobota

Naša prihodnost je ogrožena

Sem veter. Pripovedoval vam bom o svojih pohodih okrog Zemlje. Moja pramati je atmosfera. Spominjam se še njenega legega, ki je bil in iz plinov tkanega plašča. Ta je bil za vse na Zemlji zaščita pred škodljivimi ultravijoličnimi sončnimi žarki. Zadnjič se mi je pritožila, da je njen plašč že precej uničen in da je onesnaženost naša velika, da je zaskrbljena za prihodnost Zemlje. Plašč ji uničujejo različni strupeni plini iz motorjev in tovarn, radioaktivne snovi iz nuklearnih central ... To je resnica. Medtem ko letim nad Londonom in podobnimi industrijskimi središči, me duši sivo-zelena gosta megla; borim se delčki prahu in saj. Ko se spustim nižje in bolj pristuhnem, začne močan kašelj - ne le starejših ljudi, temveč tudi otrok. Po poti nad Zahodno Evropo in Skandinavijo me moti kisel dež. Uničil je že veliko gozdov in spomenikov, škoduje pa tudi živim organizmom.

Nekje sem slišal, da smo Zemljo podedovali od svojih prednikov in da jo moramo hraniti za svoje potomce. Vendar ozonske luknje in materinem plašču se večajo. Vsi skupaj moramo nekaj storiti. Kaj in kako? Pred kratkim sem kukal skozi okno in poslušal znanstveniki konferenci o ozračju. Povedali so, da bodo postavili filtre na tovornjakih dimnike in na izpušne cevi avtomobilov ter da bodo povečali zelenice, da bi rešili atmosfero.

Zdaj pa hitim, da razveselim mater s to dobro novico.
VOJKA JOKANOVIČ, 6. b, OŠ Sveti Jurij

Glasbena uganka

Novi hit skupine Rednex je skladba *Old Pop In An Old Car*, kar je pravilno zapisala tudi Štefka Grah, Kančevci 13, 69206 Križevci. Čestitamo! Obvestilo o nagradi, ki jo poklanja trgovina M - Shop iz Murske Sobote, bomo poslali po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke, ki se glasi:

Koliko plošč je izdala skupina Green Day?

Odgovor: _____

Kupon št. 10

Odgovore s kupončkom pošljite na dopisnici do 19. maja na naš naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta 13, 69000 Murska Sobota.

Kako se poslušalci odzivajo na to sceno? Ali pripadniki te scene naraščajo, padajo, stagnirajo ali je določen krog, ki ostaja?

Meli: »Tu je toliko različne vrste glasbe, zato ji pravimo underground scena, ker smo na nek način še vsi v podzemlju. Gre za to, da bi soobstajale popolnoma različne vrste glasbe, da bi vsakdo našel svojo publiko in pripravil publiko do tega, da bi sprejemala različne vrste glasbe. Danes obstajajo male skupine, ki ne odstopajo od svojih kakšno glasbo hočejo delati. Ne prilagajajo se trendom, ne presegajo se niti okusu publike, grejo v svoji smeri pa kar bo, bo. Pa tudi če okolica ne sprejme na začetku.«

Kakšni so načrti za poletje, misim koncertni?

Igrali bomo na nekaj festivalih in na Madžarskem, kolikor se bo dalo, ker smo trenutno omejeni, kajti kitarist in basist sta pri vokalnih, tako da smo lahko skupaj imamo samo ob koncu tedna, pa še to ne vedno. Komaj oktobra bomo vsi.

Konec avgusta bomo organizirali anti-drug festival, tematsko obarvan večer, kjer bomo naredili zelo odločno kampanjo proti drogam, kajti droga se je v zadnjem času intenzivno razširila, pri nas pa ne dobiva dovolj medijske pozornosti.«

AUDIO - VIDEO - CD
M SHOP
69000 Murska Sobota
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAX
069/32-465

V spomin iz Prlekije na konec druge svetovne vojne in vključitev v Prekmursko brigado

10. marca 1945, ko smo prebivalci iz vzhodnih goric in iz Ljutomerke grčevja poslušali zamolklo bobnenje težke ruske artilerije, ki je z veliko naglo podila umikajočo se nemško vojsko in madžarske okupatorske kvartirne na široki fronti med Blatnim jezerom in levim bregom Mure proti avstrijski meji. Ranoči pa so naše grčice osvetljevali močni ruski žarometi Gorického in Prekmurja.

Trikotni rokav med desnim bregom reke Mure in levim bregom reke Drave (Ormož-Strigova-Ljutomer) so Nemci še naprej mrzlično utrjevali. V Ljutomeru okupatorska komanda že v februarju 1945 izdala ureabo, po kateri smo se morali vsi mladi moški od 15. leta naprej udeleževati obveznih akcij kopanja in utrjevanja protitankovskih jarkov na liniji Strožica vasi Prutava-reka Mura.

Spomin me vrže na 25. marec 1945, ko je preko naših zaporednih intervalih preletelo čez petsto zavezniških letal s svojim smrtonosnim tovorom nad umikajočo se nemško vojsko iz srednje Evrope.

Murska Sobota in večji del Prekmurja je bilo že 7. aprila 1945 osvobodeno. V Prlekiji pa se je nemška fronta počasi premikala med reko Dravo in Muro proti zahodu. Še sredi aprila 1945 so bili na grčevju Ljutomerskih pripi med Strigovo-Kogom do Železnih Dveri več dni trajajoči srditi pešadijski dvoboji med umikajočo se nemško armado in rusko-bolgarsko vojsko. Granate so padale tudi po Ljutomeru in okoliških vaseh. Tudi v področju naše sosesbe je padla granata. Ko pa so v sosesbi obrambne položaje vsekale Stalinove orgle, so se Nemci začeli dokončno umikati. Po vsej Prlekiji, po polju in po hribih, je bilo polno vozov z vprežnimi konji in srananim blagom. Nemci, četniki in ustaši pa so tekli čez drn in strni proti zahodu.

Umikajoča nemška vojska je za seboj minirala mostove in transformatorje, na ceste za barikade rušila drevesa in postavljala mine. Za tem je prišla bolgarska vojska, ki se je v naših krajih mudila le kratak čas. Za silo je postavljala mostove čez potok Globetko in Ščavnico, odstranjevala barikade s cest in z detektorji letala ter odstranjevala mine s cest.

Pri umiku bolgarske vojske s prlekimi in premurškimi borci je sledilo za dan ali dva brezvladje. Le tu in tam je še iz pozadja copatal kakšen izgubljen in neoborožen nemški vojak, ki je iskal pot na zahod.

Blizu se je čas kapitulacije nekoč slavne nemške armade v Ljutomer pa je nekako med petim in sedmim majem 1945 prikorakala Prekmursko-Prleška četa. Ravno tisti trenutek sem čistil grčevje za travnikom ob potoku Globetka, oddaljen dobrih petsto metrov od bližnjega kolodvoza, ko na cesti proti mestu Ljutomer zaslišim godbo in petje s partizansko pesmijo ter zagledam prihajajočo kalono Prekmursko-Prleške čete z zastavami. Prebivalstvo mesta Ljutomer je sprejelo prve borce iz Prekmurja in Prlekije z velikim navdušenjem.

Drugi dan pri pohitih v Ljutomer, da vidim, kaj se točno dogaja. Domači aktivisti OF so že postavljali začasno komando mesta, postavljena pa je bila tudi že vojaška komanda mesta. Na oglasnih deskah pa je bil pripet odlok vojaške komande in OF o splošni mobilizaciji s sem spadati tudi sam. Na zbornem mestu v bivšem Sovotkem domu smo se morali javiti devetega oz. desetega maja 1945. Doma mi je mama naložila v nahrbtnik suhe hrane za nekaj dni. Na zbornem mestu pa sem vzjel tudi vojaško karabinko in cel trak nabojev. Tudi obelki sem se v nemško uniformo, tako kot tudi mnogi drugi moji sovrastniki. Nemških uniform je bilo namreč dovolj ob cestah za umikajočo se vojsko. Seveda smo si pripeli na čepce tudi peterokrake zvezde, izrezane in doma sešite iz rdečega blaga.

Iz moje vasi Spodnji Kamenščak pri Ljutomeru nas je 10. maja 1945 prišlo na zbornem mestu pri Sokolskem domu tje fantov - Vinko, Janko, Franček, Lojzek in jaz. Pri tje počivajo že vrsto let pod rušino. Z Lojzkom pa se občasno še dobiva in obujava spomine na takratna stvaranja in še isti dan v okviru I. prekmurske brigade pel na dolgi pot. Korakali smo prek Sp. Kamenščaka in na koncu pri gostilni Kozina so nas že pričakali domači s polnimi domačimi sadjevca. Na križišču pred Svetim Jaki domače pijače. Tu smo imeli tudi prvi daljši odmor, se malo odležali ter s polnimi čutaricami in s pesmijo odkorakali naprej do Moškanjcev. Sem smo prišli v pozni večeri dan pa smo nadaljevali pot proti Mariboru. Med potjo so še marsikje ležala trupla razpadajočih konj zapolnjenih in od dežja že izprane zemlje, kjer so bili ob tistih jarkih zakopani umikajoči se okupatorski vojaki.

Nala leta v sestavi Prekmurske brigade je na Tezmem pri Mariboru nekaj dni vršila stražarsko službo, kjer je bil v staniku na Tezmem pa smo v sklopu I. prekmurskega pred postopnega mostu na Dravi prišli na Korosko. Tu smo ostali mesec dni, kjer se je tudi Prekmurska brigada pregrupirala v druge nepopolne brigade. Mi, Prleki in Prekmurci, pa smo v glavnem ostali skupaj in smo se vključili v Štandrovno brigado.

Sredi junija 1945 je morala jugoslovanska vojska Korosko zapustiti Anglezem. Tako je tudi naša brigada v Vojvodini v Stari in Novi Bečeji, kar je približno 20 km od romunjske meje. Potovali smo tri tedne, in to večino pota peš, ker so bili glavni železniški tiri po Slavoniji po umikovanju nemških vojski uničeni oz. pravozi poroznani.

Prebivalstvo v Vojvodini je bilo navdušeno nad našo slovensko vojsko, katera je ponesla slovenske partizanske pesmi in sleherni mesto in vasi, kjer smo pač posej prebivalci in hodili na vaje. Bili smo sami mladi fantje,

Štajerci, Prleki in Prekmurci ter smo se med seboj dobro razumeli, strankarskih razprtij še sploh nisimo poznali. Najbolj pa nas je združevalo tovarišstvo in slovenska pesem. Demobilizacija pa smo dočakali na jesen 1947 na Hrvaškem.

Ob 50-letnem jubileju konca druge svetovne vojne ter pohoda Štajerjev, Prlekov in Prekmurcev iz Koroske do vzhodne Vojvodine in vse še danes živeče borce Prekmursko-Prleške in Štandrove brigade, jim kličem še na mnoga srečna leta.

IVAN MUHIČ, upokojenec
Sp. Kamenščak 18

Ali ni to vznemirjanje?

Ko poslušamo razprave sej radgonskih občinskih svetnikov, nam večkrat zastane dih. Pa se vprašamo, mar ne bi povzeli ukrepe iz sosednje RH, da vendar občani ne bi poslušali razprave na seji, ampak le »čiste« povzetke. To pa nam sedaj v celoti omogoča interneta I1 kanal. Bilo bi manjše informiranje, morda tudi manjše vznemirjanje.

Zanimiva je bila razprava 5. seje, ko so svetniki v prvem branju razpravljali o občinskem proračunu. Predlogi so bili, naj se z občinskim proračunom zagotovi dokončanje večnamenskega verskega objekta pri radgonskem župnišču. Razumljivo, da so bili pobudniki svetniki SKD-ja, njim pa so še sledili nekateri »najožji«. Že na seji je bilo postavljeno vprašanje (z njim pa soglašala veliko občanov), kako je investitor sploh dobil lokacijsko dovoljenje, da je objekt zgrajen do pločnika in brez zagotovitve ustreznih parkirnih prostorov, ko pa naj bi se tu zbiralo večje število ljudi. Nikomur se ni razsvetlilo, da bi se vprašal, ali ima (prosilec) investitor zagotovljena finančna sredstva za tako razkošno stavbo. Ali ima sredstva le za začetek in naprej planirano izsiljevanje ne samo vernikov, nego vse davkoplaclevalce. Moto pobudnikov, da je dograditev objekta nujno zlo kot pomanjkanje ustreznih prostorov v Radgoni, celo za čas organiziranih sejmov za strokovne razprave, je povsem neodveč. Izrečena replika, da se bo v tem objektu opravljala rimokatoliška verska dejavnost, je povsem nasprotna z dejstvom, da je vendar država ločena od cerkve, kajti le-ta naj opravlja za takšno ali drugačno razmerje verujočih, pa tudi onih, ki ne verujejo v rimokatoliški nauk. Zelo neodgovorno je bilo že več akcij za take in podobne verske namene, s katerimi se obremenjuje družine. Pri tem ti ne pomislijo, da je prav v obdobju »po vojni« izbruhnila kriza. Tovarne so odpustile nešteto zaposlenih ali so na čakanju z minimalnimi prihodki. Posamezni tovarniški objekti celo samevajo, propadajo ali so premalo izkoriščeni. Nekdo pa prav v tem obdobju, ko se posamezne družine s težavo preživljajo in zadostijo otroškim potrebam, pridno izkorišča to človeško bedo kot duhovno potešitev vseh. Skratka, zamišlja si izgradnjo novih nepotrebnih objektov, kar ni gospodarno, le s srednjeveško versko dejavnostjo.

Radgončan ne bo nikoli sram, ko to želijo prikazovati posamezniki, če ne bo kmalu ta objekt dograjen. Ne bomo se zmenili za občudovanje turistov in njihova mnenja, morda le ona, ko se bodo spraševali, le od kod tem denar za takšno razkošje. Sram nas je in nas še bo praznih delovnih prostorov bivših delovnih organizacij, kjer so občani delali in si ustvarjali boljši življenjski obstoj. Pa še veliko drugače bi se lahko sramovali, med tem nad 100 km neasfaltiranih kajejnih cest, pomanjkanja pitne vode, neurejene urbane sredine in kanalizacije.

Bilo je slišati smešen komentar občanke, češ naj le država plača za dograditev tega verskega objekta, zakaj pa ne pusti župnika v osnovne šole, kjer bi poučevali r. k. nauk. Pa menda njeno mnenje ni povezano z njujo ob tako pričakovani vključitvi v Evropsko unijo? Tudi ni čudna razprava o neki kritiki občinske zveze kulturnih organizacij s tihim motom: Manj izdatkov za njih, več bo denarja za verski objekt.

Tistim, ki so pobudniki za pokritje stroškov dograditve v občinski proračunu, so menda isti, ki so sodelovali pri lokacijskem dovoljenju - le apel, naj kar pridno oplemenitijo svoja lastna sredstva ter jih odstopijo za gradnjo. V miru pa naj pustijo davkoplaclevalce, pa tudi očitanja »ne verjamem vam, da iz te vasi ... nihče ni mogel prispevati ne do božiča ne po božiču niti 100 SIT«.

J. K.

Pomgrad je oddal popolno ponudbo

V Vestniku z dne 27. 4. 1995 v članku »Zmagal Granit« je bilo objavljeno, da Pomgradove ponudbe zaradi nepopolnosti niso obravnavali.

Ker sem osebno sodeloval pri izdelavi navedene ponudbe in skupaj s svojimi sodelavci poskrbel, da je bila ponudba izdelana v skladu z razpisom v Uradnem listu, prosim odgovorne, da naknadno objavijo, da je bila tudi naša ponudba izdelana pravilno in v skladu z razpisom in se nam s tem na nek način »krivo obsojenim« izdelovalcem ponudbe opravičijo. Kar se tiče oddaje del konkurenčnemu podjetju, nimamo pripomb.

Naj hkrati navedem še nepravilnost, za katero mislim, da si komisija, ki je izbirala izvajalca za eno večjih visokogradnjaških investicij v tem delu Slovenije, ne bi smela privoščiti:

- Po zapisniku na javnem odpiranju ponudb ni bilo nobenih pripomb glede nepopolnih ponudb, kaj šele, da bi katero ponudbo izločili iz obravnavanja (zapisnik so podpisali vsi člani komisije in prisotni člani ponudnikov), zato je popolnoma nepravilno, da medtem ko smo mi nestrpno pričakovali odgovor na našo ponudbo, le-te sploh niso obravnavali, niti nas naknadno obvestili, da je naša ponudba nepopolna (samo po njihovih kriterijih seveda!).

Do sedaj sem s svojimi sodelavci izdelal v večletni praksi že mnogo ponudb in med temi zaradi nepopolnosti ni bila neobravnavana še nobena, zato sem prepričan, da tudi ponudba za OŠ Negova ne bi smela biti izjema.

Vodja projekta:
MIRAN KLEMAR

»Ples« smeti in mojih misli

Ves čas se mi vsiljuje v misli verz dr. Franceta Prešerna, seveda naj mi oprost, ker v moji glavi se mota malo drugače - »O, ti vetrovni čas presneti, da bi več ne prišel v drugo!«, ker če bi veter vsako sezono samo enkrat zapihal, bi mu oprostili za nered, ki ga zapusti za sabo; ker imamo posebno spomladi dosti vetrovnega vremena, pa res ni nič kaj prijetno, ko v drugi polovici dneva začne svoj »ples« smeti iz prenapolnjenih res ličnih, vendar premajhnih košev, ki poleg tega še nimajo niti tesnih pokrovov. Bila sem bežna opazovalka tega »plesa« na Slovenski cesti, t.j. v centru M. Sobote, pa tja do »Zvezde«, vendar tukaj še tudi ni bilo konca tega »plesa«: tudi nad napisom Ljubljanske banke je veselo poplesavala nosilna vrečka in drvela proti Pošti. Le kje je pristala? Upam, da ne na glavi kakega mimoidočega. O groza, to pa res ne bi bilo po »evropsko«! Pa naj bi to doletelo še kakega tujca, ki pride slučajno na izlet v našo res prelepo M. Soboto. Naše mesto je zares lepo urejeno: lepo negovane zelenice, povsod zasajeno sezonsko cvetje, lep park, res vse lepo, če ne bi bilo tega vetra, tako pa...! Vem, da nismo bogati, vendar te »plesočer« smeti res kazijo izgled našega lepega mesta. Mogoče pa bi se dalo z majhnimi stroški narediti le železne okvirje za velike plastične vrečke, s tesnimi pokrovi in bi se potem polne vrečke samo menjavale s praznimi, če že nismo prihranili na materialu pri železnih ograjah okrog dreves na ulici Štefana Kovača. To je le ena nerodna ideja.

Hvalimo se tudi, da smo opravili enkratno pomladansko čiščenje tudi po vaseh. Res hvale vreden dogodek, vendar kaj, ko je leto tako dolgo in po vaseh bi tudi morali biti koši za odlaganje smeti, vsaj ob bolj prometnih ulicah, v bližini avtobusnih postaj, da bi popotnik lahko odložil smeti v koš. Tudi naše vasi so lepe: lepe hiše, lepo urejene okolice hiš, le koši za smeti manjkajo in malo čuta za red, da smeti ne bi odmetavali povsod, »kjer ni naše«. Če samo pogledamo obronke naših sedaj pravkar v puhačo listje odetih lepih gozdov, bomo z grozo ugotovili, da imamo marsikje odlagališča za smeti. Če se izgovarjam, da po cestah odmetavajo smeti otroci, ko gredo iz šole, ne moremo tega trditi za smeti odložene v gozdu. Tega niso storili otroci! Kakšen vzgled smo jim starejši?! Pa brez zamere, tudi to je kultura! Bil je le »ples« mojih misli.

MARJETA T.

Izložbena okna - vizitka Lendave

Na splošno prevladuje mnenje, da izložbe predstavljajo prvi stik med trgovino in proizvodnjo na eni in kupcem na drugi strani.

Mnogokrat so izložbe tiste, ki dajejo utrip naseljem, ulicam, trgovinam in tem pomenijo neposredno ogledalo časa, kulture in napredka.

Za trgovino in proizvodnjo pa so izložbe najboljši prodajalec. Prek njih se seznanjamo z modo, novostmi, stanovanjsko kulturo in zato je izložbeno okno kot odprta galerija. Pri estetsko pravilnem oblikovanju razstavljanja pa želimo predvsem poudariti kvaliteto izdelkov.

V preteklosti se je trgovina tega zavedala, zato sta bili ustanovljeni srednji aranžerski šoli v Ljubljani leta 1957 in v Mariboru leta 1981. Potrebni so bili kadri, ki naj s svojo strokovnostjo povežejo dekorativne vsebine v izložbah in trgovini.

Zdaj smo pa tam! Pred kratkim sem v Lendavi na prošnjo Ljudske univerze predaval predmet umetnostna vzgoja - aranžerstvo slušateljem smeri trgovec - prodajalec. Učni načrt predvideva ogled galerij in seveda tudi izložb. Le tako slušatelji neposredno spoznajo urejenost le-teh.

Ogledali smo si izložbe trgovinske organizacije Univerzal - Moda in Mercator Lendava. Skupina 10 do 12 izložb je na 50 metrih razdalje dajala vtis zapuščene skladišča. Nič boljše ni bilo v veleblagovnici. Razstavljeni izdelki so viseli na navadnih obešalnikih in tako je bila razvednotena njihova kvaliteta. Izjeme so bile izložbe cvetličarne in nekaj manjših izložb.

Menim, da je to klavna podoba za Lendavo kot pomembno obmejno vpadnico v našo državo. Občutek sem imel, da so to izložbe, ki me spominjajo na združne trgovine tako imenovane distribucije iz davne preteklosti, ko je še primanjkovalo blaga.

Manjka idejne zasnovane, izviritnosti, barvnih kombinacij, kreativnosti, propagandno-komercialnih efektov in turističnega utripa. Dobronamerna kritika naj bo namenjena vsem vodstvenim kadrom lendavskih trgovin, ki naj bi dajale utrip hitro razvijajočega mesta. Pripravljen sem se pogovoriti o problemih predvsem v korist kulturnejšega oblikovanja izložb in prikazovanja izdelkov tako slovenske in evropske kvalitete.

IVAN SEVČNIKAR, predavatelj
Srednje trgovske šole Maribor
in član strokovne komisije pri
Društvu aranžerjev - oblikovalcev Maribor

Vestnik vsak četrtek!

PREJELI SMO

Opilki letijo v nebo

Ker v Vestniku z dne 27. aprila 1995 v člankih Grobarji namesto vzpodbujevalcev, Opilki letijo v nebo in Banka s privilegijem obravnavate LB - Pomursko banko d. d. Murska Sobota, očitno s tendencioznim pristopom (članke ste uporabili za propagiranje vsebine v časopisu), prosim, da o tej problematiki objavite tudi mnenje banke.

Ob prebiranju vaših člankov o Pan-agri in Tehnostroju - Moderne opreme d. d. M. Sobota se ne morem znebiti občutka, da vam je osnovni cilj novinarstva - informiranje javnosti - postal drugotnega pomena, in to iz nerazumljive želje, da poskušate obračunati z »nekom«, ki bi naj po scenariju uničeval gospodarstvo, to pa bi po vašem naj bila LB - Pomurska banka d. d. in bančno podjetje Feniks.

Kot osnovo za vaše obtožbe ste vzeli za edino resnico ugotovitve iz zapisnika Agencije za plačilni promet, podružnice v M. Soboti in verjetno pričevanje vodstvenih delavcev omenjenih podjetij, ki s svojim slabim vodenjem in neobvladanim poslovanjem niso več mogli zasledjevati delavcev in članov upravnih odborov v omenjenih podjetjih. Za družbeno lastnino, za katero se vi v vašem članku tako potegujete, se bodo sodno potegovali družbeni pravobranilci. Z vidika LB - Pomurske banke moramo javnost informirati, da je bil po stečaju vsak postopek reguliranja terjatev potrjen s strani stečajnih upraviteljev in stečajnega senata na sodišču in da se problematika nanaša na postopke v letu 1992. Izmed več možnih scenarijev v letu 1992 je bila izbrana metoda prisilne poravnave. Danes zgodovinsko ugotavljamo, da bi bilo boljše iti takrat v prodajo podjetij v stečaju drugim strateškim podjetjem. Enako moramo informirati javnost, da

LB - Pomurska banka ni lastnik Pan-agre, ampak je še vedno 100% družbeno podjetje in da bi banka postala solastnik Tehnostroja - Moderne opreme d. d., Ljutomer šele v procesu privatizacije, in to v omejenih odstotkih.

Primer zavajanja javnosti je tudi vaša trditev, da banka pošilja v stečaj podjetja zaradi neplačevanja svojih dolgov. LB - Pomurska banka nima neporavnane nobene obveznosti v svojem obstoju. Da sta šla v stečaj Panonija in Tehnostroj, je bil ekonomski trenutek, ko je bilo v podjetjih manj aktivnega (vnovčljivega) premoženja, kot je bilo obveznosti. Če se danes na upravnih odborih predlaga ponovni stečaj za Pan-agro in Tehnostroj - Moderna oprema, je to zaradi ekonomskih argumentov, to pa je uničenje kapitala skozi nenehne izgube.

Do danes je v podjetju Pan-agra in Tehnostroj - Moderna oprema največ izgubil upnik, to je LB - Pomurska banka oziroma njeni delničarji, in to več kot je nalagala prisilna poravnava po prvih stečajih. Ta resnica bo tudi argumentirana, v kolikor bo sploh vložena tožba družbenega pravobranilca. Tudi vpletanje problema uničenja Mesne industrije in ga naprtiti na ramena LB - Pomurske banke je lahko le konstrukt za namenom škodovati LB - Pomurski banki. V Vestniku si preberite svoje članke iz leta 1992, na čigavi strani ste bili: ali na strani vodstva in programa reševanja Mesne industrije ali na strani podžiganja delavcev. Mesna industrija se je uničila v času nekajmesne vpepljene sindikalnega vodenja in trošenja zalog ob nedelu. Zakaj ni bilo drugače ustvarjeno javno mnenje? Zalostne posledice vidimo danes.

Ker pa se v člankih na vse mogoče konstruite hoče očrniti LB - Pomurska banka, moram za informiranje javnosti poudariti, da je

LB - Pomurska banka delniška družba s 104 lastniki, in to v glavnem z območja Pomurja in da z lastninjenjem družbenih podjetij postaja olastninjena tudi banka, saj se vrednost delnic banke vsteva v lastninjeno vrednost podjetij. Za delniške družbe pa vemo, da je osnovno pravilo poslovanja ustvarjati dobiček za lastnike. Ali res lahko za banko teh lastnikov ravno vi v Vestniku trdite, da je LB - Pomurska banka bančni zjedalec na območju Pomurja? Resnica je ta, da LB - Pomurska banka zbirala sredstva od podjetij in varčevalcev v Pomurju po konkurenčnih pogojih, kot so v bančništvu v Sloveniji. Enako se vsa sredstva plasirajo občanom, podjetjem in obrtnikom na območju Pomurja po pogojih, ki ne odstopajo od pogojev na slovenskem bančnem trgu. Vselej nas, da je ogromno projektov, kjer smo naložili denar v zadnjih letih, tudi uspešnih. Resnica pa je tudi ta, da na žalost mora banka z vsemi sredstvi zagotoviti, da vsak tolar, plasiran iz kreditov, dobi povrnjen. Pri tem bodo na žalost morale biti uporabljene tudi metode hipotekarnih tožb ali po plačilih po stečajih. Ti postopki pa so normalni in tržnem gospodarstvu.

Za informiranost javnosti moram posebej poudariti, da LB - Pomurska banka d. d. posluje po monetarnih ukrepih, ki jih predpisuje Banke Slovenije in kateri vsakomesečno posredujemo bilančne podatke in poročila o izpolnjevanju kreditno-monetarnih predpisov. Od leta 1990 so revidirani vsi zaključni računi banke po mednarodnih predpisih. Operativno poslovanje usmerja upravni odbor. Zato me čudi, da ravno Vestnik kljub vsem kontrolnim mehanizmom poziva za preverjanje poslovanja LB - Pomurske banke d. d. Murska Sobota. Ali Vestnik moti obstoj še ene izmed zadnjih regionalnih pomurskih družb?

Direktor:
VIKTOR ŠBUL

Izžrebani dolgoletni naročniki na enodnevnem izletu

Na Koroškem in Štajerskem je fajn

Proti koncu aprila smo izmed množice dolgoletnih naročnikov izžrebali 40 srečnežev (njihova imena smo objavili v 17. številki Vestnika), ki so se v nedeljo udeležili enodnevnega izleta »po obrobju slovenske in avstrijske Štajerske in Koroške«. Kako s(m)o se imeli?

Na izlet v organizaciji Turistične agencije Relax smo krenili iz Murske Sobotice z avtobusom Štajertoursa v nedeljo navsezgodaj - ob 5. uri.

Četudi svet tja do Maribora vsakdo »pozna«, saj se tod velikokrat vozimo z osebnimi avtomobili, smo tokrat ob izletniškem popotovanju in ob pomoči vodičke nanovo odkrivali lepote, turistične in zgodovinske znamenitosti Prekmurja, Prlekije in Slovenskih goric. Predlagam: še vi, dragi bralci, si kdaj vzemite čas in ne drvite skozi domače kraje, ampak se ustavite in uživajte v lepoti narave.

Hydroelektrarna grozi

V Radljah smo se potem, ko smo použili za mnoge običajno jutranjo kavico, zapeljali čez mejo na avstrijsko Štajersko in

Voda iz jezga hidroelektrarne Golica sicer vzbuja strah slovenskega prebivalstva v dolini, povsem drugače pa je »zgoraj«, kjer so Avstrijci uredili razgledno turistično točko.

dalje na avstrijsko Koroško. Pot nas je vodila prek po več kot tisoč metrov visokem koralpskem svetu, od koder se je ponujal čudovit razgled po krajih v dolinah. Najprej smo se ustavili ob umetnem jezeru oziroma jezcu, kjer se zbira voda, ki poganja hidroelektrarno Golica. O tem posegu v naravo smo sicer že brali in slišali ter videli na televiziji. Naši poročevalci so omenjali strah ljudi v niže ležečih slovenskih naseljih, ki se boje nesreče, če bi se jez predrl. Pa tudi sicer naj bi nam Avstrijci ponagajali s tole elektrarno, saj je menda zdaj v nizvodnem potoku manj vode in rib.

Res pa je, da nekaj elektrike iz te elektrarne dobiva tudi Slovenija in da so jo gradili tudi z »blagoslovom« naših institucij.

Dvojezični napisi, kje ste?

Med vožnjo po lepih in turistično privlačnih krajih avstrijske Koroške, kjer žive tudi Slovenci, smo »iskali« dvojezične krajevne napise in nekaj smo jih

Na Poljani je spomenik, posvečen zmagi. Tam naokrog so boji potekali še 13. in 14. maja 1945, torej še nekaj časa po kapitulaciji. Velike žrtve na obeh straneh!

odkrili. V Pliberku, kjer tudi žive naši rojaki, piše le Bleiburg. Na poti v mestno središče smo videli zborovanje »nemških« Avstrijcev, ki so bili v narodnih nošah, nekateri pa so stali ob

ce ima (glede na število svojih prebivalcev) veliko preveč »kaufhausov«. Ogladali smo si nekaj mestnosrediščnih arhitekturnih znamenitosti. Obstali smo torej tudi ob mestnem vodnjaku, kjer voda priteka v granitno posodo iz gobca krave. V posodi je kača.

Življenje od turizma

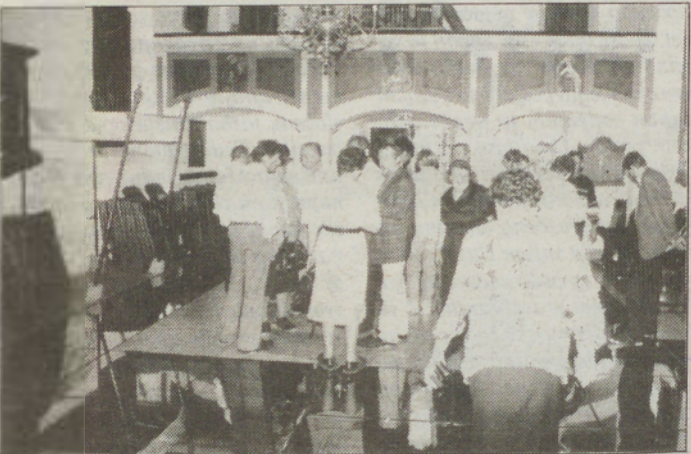
Potniki smo se strinjali, da so obmejni avstrijski štajerski in

koroški kraji lepo urejeni. Videli smo tudi, da živijo predvsem od »gorskega« in kmečkega turizma. Čudili smo se, le zakaj, za božjo voljo, pa vojaki ob cestah še naprej »skrivajo« tankovske pregrade oziroma kovinske ježe. Mar se boje nevarnosti od svoje sosede Slovenije?

Gremo v Slovenijo!

Mejo smo prestopili na prehodu v Holmecu. To je tisti kraj, kjer so »jugovojaki« prestreljali carinsko stavbo in je končno zgorela. Po uveljavitvi osamosvojitve smo zgradili novo. Na naši strani smo potem najprej pristali v Poljani. Tam je znameniti spomenik zmage iz pohorskega tonalita. Tam so namreč 13. in 14. maja 1945. leta potekali zadnji boji v drugi svetovni vojni. Enote Tomšičeve in Šlandrove brigade ter enote 51. divizije so razoroževale sovražnika na umiku. Dlje kot ob spomeniku smo se zadržali v dveh sosednjih prikupnih gostiščih.

Naslednja postaja je bila na Ravnah na Koroškem, kjer nas je vodič popeljal do Rimskega

V vasi Legen so nameravali obnoviti tla, nakar so odkrili staroslovske grobove. Po restvariranju so postavili steklena tla, skozi katere je mogoče videti okostja. Obiskovalci smo si na čevlje nataknili copate in z njimi drseli po gladkem steklu.

kraj pride raja iz Slovenije in nakupuje. Nekateri trgovine živijo zgolj zaradi kupcev iz Slovenije in brž ko teh ne bo, jih bodo najbrž zaprli, kajti meste-

vrelca, iz katerega teče mineralna voda.

Nekateri so jo pokusili, drugi pa so želeli čimprej do vasice Troblje, kajti vodič nas je obve-

Vestnikovci na glavnem trgu Pliberka. Njegova značilnost je vodnjak, v katerega korito priteka kravjega gobca, v koritu pa je kača.

stil, da bomo tam pokušali doma varjeno Relaxovo pivo.

Obojestranske simpatije

In res smo ga! Naš gostitelj je bil eden izmed solastnikov pivovarne g. Tone Gostenčnik. Pred vhom nam je ponudil domač kruh, namazan z mastjo z mletimi ocvirki, »piknili« smo si rčke, potem pa hajd z bokali v pivovarno, kjer nas je seznanil s tehnologijo, pivo pa je točil kar iz 600-litrskih sodov. Eno vrsto piva je poimenoval dizel. To je temnejše pivo, ki je še posebej prijalo. Gostitelj je s svojo ponudbo in komunikativnostjo osvojil bralce Vestnika, ena naša potnica pa je osvajala njega ...

Pa preidimo k bolj resnim zadevam! Cerkev, posvečenih sv. Juriju (rimski častnik, ki je umrl mučeniške smrti leta 303 v Mali Aziji), je v Sloveniji kar nekaj. Dve imamo tudi v Pomurju. Cerkev sv. Jurija v vasi Legen pri Slovenj Gradcu, ki smo si jo ogledali, je koroški tip romanske cerkve iz 2. polovice 13. stoletja, v notranjosti odkriti temelji pa so še starejši: so od zgodnjerednjeveške cerkve (1. polovica 9. stoletja), med njimi pa so pred dvema letoma, ko so hoteli utrditi tla, odkrili staroslovske grobove. Z arheološkega in zgodovinskega stališča je odkritje, do katerega je prišla ekipa Zavo-

Tale potnica je stara 82 let, a je zdrava in kar dobro se je držala na Vestnikovem izletu, le do plesa ji ni bilo, četudi jo je povabil direktor Relaxa.

da za varstvo narave in kulturne dediščine Maribor, izjemno in prelomno v poznavanju naše najstarejše zgodovine. Kmalu po odkritju so iznad grobov postavili steklena tla in zdaj je ta cerkva postala zelo obiskovan verski in kulturnozgodovinski spomenik. Z zanimanjem smo si

nadžupnik in dekan, kjer je urejal samo cerkvenih stvari, ampak tudi pisal. Tam je napisano njegovo delo Spomin na svet (napisano v latinščini). Koristilo je predvsem duhovnikom, ker je zapisal vse pridige za razne priložnosti. Zaslovel je tudi kot prvo-

Zasebni pivovar Gostenčnik ni le ponudil za pokušnjo svojega »dizel« in drugega piva, ampak je doživeto pripovedoval, kako g. »dizel« kakšne surovine potrebuje.

ga ogledali tudi Vestnikovi dolgoletni (izžrebani) naročniki.

Anton Martin Slomšek

Ko je 1838. leta Anton Martin Slomšek sklenil svojo službo v Celovcu, je postal v Vuzenici

vzgojitelj in šolnik. Priznan je, da bi pouk potekal v nemem jeziku. S svojo knjigo in Nežica v nedeljski šoli je spaval k ustanovitvi slovenske mladinskega slovstva. V nižjih letih je bil v stiku s prijem Vodovnikom, poljskim ljudskim pesnikom; pred njim je njegove pesmi in jih je vpljal za objavo. Vestnik je dal Slomškovo spominsko ploščo. Posebnost tega prostora je bogato poslikan strop z leti 1653. Ogladali pa so si katere del je iz 12. stoletja.

Sami neplesalci?

Popoldne smo se pripravili na izhodiščno postojanko hotel Kozjak v Radljah ob Dravi. Kosilo je bilo sicer poceni, okusno in porcije so bile velike. Vino je bilo tudi v redni kot alkoholička smo popili radenske. Je bila trezna, da je bilo tako malo plesalcev, ziva na zvoke harmonike s(m)o bili na izletu pred neplesalci?

Na poti domov smo se ustavili še pri Elblu in, četudi je gostišče polno, so nam kar postregli s tekočimi okusi. Domov smo se vrnili no in s prijetnimi občutki, tako, kakor z vsakega drugega izleta.

Ste se že prijavi za izletnikov 23. izlet z vlakom v Novo Gorico?

Besedilo: S. SOBEČNIK
Fotografije: J. ZAJC

VESTNIKOV VLAK 95

10. junija 1995 NOVA GORICA

- OGLED IGRALNICE HIT
- SVETA GORA
- VINSKA KLET DOBROVO
- SAMOSTAN KOSTANJEVICA NAD NOVO GORICO, GROBNICA BOURBONOV

Cena izleta: 4.500 SIT.
Naročniška služba VESTNIKA
Ulica arhitekta Novaka 13, M. Sobota
Tel.: 31 998

Med tistimi, ki bodo pravočasno poravnali naročnino, bomo izžrebali 40 srečnežev, ki se bodo izleta udeležili brezplačno.

Brez mejne so lepote naše domovine

Da je to, kar piše v naslovu resnično, se bodo lahko prepričali potniki letošnjega VESTNIKOVEGA VLAKA. Zapeljali se bomo vse (gor) do Jesenic, kjer nas čaka posebnej prijetno presenečenje. Zatem se bomo zapeljali po železniški cesti (dol) proti Bledu. Le kdo ne pozna tega slovenskega bliserja? Kraj je poznan po jezeru z otokom v sredini in po idiličnem gradu, ki domuje na strmi pečini. Bledu dajejo še poseben čar gore, ki ga obdajajo. Kraj slovi po romanjih v cerkvicu na otoku. V tukajšnje hotele pa radi prihajajo petični turisti iz vsega sveta. Letno obišče Bled okoli dvesto tisoč turistov. In čez polovico jih je iz tujine. Med najstarejše spomenike sodi grad. Kljub prezidavam je ohranil gotško zasnovo. V muzejem traktu poleg kapele je muzejska zbirka s prika-

ti jezeru deli naselje v Spodnjo in Zgornjo vas. Je pomembno turistično središče Bohinja in izhodišna točka za izlete na Črno Prst, Ratitovec, Komno in drugam. Od tukaj je moč priti v Sevsko ali Soško dolino. Začetki železarstva in pridobivanje rude na tem območju segajo že v predrimsko dobo. Tukaj so postavili fužine 1549. leta. Plavži v zaselku Pozabljeno so začeli obratovati 1562. Sredi 18. stoletja je fužine prevzela družina Zois, 1891 pa je ugasnila zadnja peč in obrat so preselili na Jesenice. Z zgraditvijo bohinjske proge 1906. leta je dobila Bohinjska Bistrica nove možnosti gospodarskega razvoja. Predvsem se tukaj uspešno razvija turistična dejavnost.

Več o potovanju Vestnikovega vlaka si preberite v naslednji številki Vestnika. F.Š.

zom arheoloških najdb in zgodovine gradu. Sicer pa si mi tokrat Bleda ne bomo ogledali »od blizu«. Zapeljali se bomo mimo njega, vendar je pogled iz vlaka na mestece enkrat. Pot nas bo vodila skozi slikovit Vintgar, kjer oblikuje reka Radovna razgibane slapove.

Vlak bo sopihal skozi Bohinjsko Belo. In zagledali se bomo lahko v sinje-modre deviške valove Save Bohinjke. Videli bomo Bohinjsko Bistrico. Leži v dolinici med Bistrico in Belico, desni pritokoma Save Bohinjke. Cesta od železniške postaje pro-

sto, skozi katero bodo prebivalci lahko plavali z ene strani na drugo stran, kar je ob vse gostejšem prometu izredna ugodnost.

RADIO KUJSKI VAL
Prisluškovalne naprave v direktorjevi kopalnici so zabeležile:

VGP veržesko gradbeno podjetje
Občina Ljutomer
Vrazova 1 Ljutomer

Zadeva: Ponudba za izgradnjo avtobusne postaje in bazenov
A) AVTOBUSNA POSTAJA
B) BAZENI
Ne odpiraj - javni razpis - bazeni, AP

Prijavljamo se na vaš razpis v Ur. l. RS št. 22, 22. 04. '95. stran 735.

Smo gradbeno podjetje z dolgoletnimi izkušnjami na podobnih projektih doma in po svetu. Naj naštejemo objekte, na katerih smo sodelovali v ostri mednarodni konkurenci in si nabrali potrebne izkušnje za izvedbo tako zahtevnih projektov, kot so navedeni v zgornjem razpisu.

Iz cestno-prometnih gradenj so to predvsem tokijska podzemna železnica, newyorška podzemna železnica, pariški metro in graški Met-ro.

Od toplovodnih ali hladilnih projektov naj naštejemo najpomembnejše, kot so:

vsa termalna kopalnišča v Evropi in Sloveniji, bob steza na Igmanu, hladilnica Mlekopromet Ljutomer, toplarna in Gay klub v Ljubljani.

Ponudba zajema vse objekte, kot zahteva razpis, in sicer:

A) Avtobusna postaja na Kamenščaku; natančna lokacija je v neposredni bližini vrtalnega stolpa, na katerega bomo montirali prometnikovo pisarno.

V ponudbeni ceni 9.000.000,17 SIT so zajeta vsa gradbena dela, ureditev okolja, podzemno dvigalo z Glavnega trga ter žičnica od železniške postaje.

Nadalje je v projektu zajeto ogrevanje peronov poleti in hlajenje pozimi.

na južni strani ceste in s hladno vodo bazenov na severni strani ceste. Izkoristili smo posebno željo investitorja, da so bazeni v parih na vsaki strani ceste, in dodajamo kot darilo povezavo obeh bazenov pod

cesto, skozi katero bodo prebivalci lahko plavali z ene strani na drugo stran, kar je ob vse gostejšem prometu izredna ugodnost.

Bazeni so olimpijski, obdani z vodonepropustno maso in brušenimi robovi.

Čas izgotovitve posameznega bazena je 8 dni. Prilagamo tehnično poročilo, popis del, grafični prikaz situacije ter modela v velikosti 1: 10, enega s toplo, drugega s hladno vodo.

Kot najresnejši kandidat se priporočamo in vas pozdravljamo.

P. S.: Iz ostankov pri gradnji ponujamo poceni preški zid po vzoru kitajskega zidu.

Prleški fučkec

Preliabi Prleki, pasko mete, ka vas nedo trije ledeniki, ker si začnejo služiti godovno vutroma, zamrznil. Peterletof Lujzek je pje zmrzna že pred ledeniki, Pankracijen, Servacijen pa Bonifacijen. Poscona Zofka pa je se pred svojim godovnom s kobelstkin razdelitlin sistemom poscola Lotmerčane, ka jin je poslala položnice za tožni osensto tolnof za stroške totega sistema namesto samo devetsto tolarof.

Jeh. Prleki, le popašcite se, ka še nete vi zmznili! Eni so se že joko popaščili. Zotoma so Verzenci fcista paf, ka pre iz Lotmerka skos Veržej ia kak reaktifci noglo dirkajo avtomobilisti. To pa pre zato, ka še nemajo pločnikov, pa omejitvev histosti. Juj, kak je to zmrženo! Poglednite, v Radgona mojo prometne znok, pa nove pločnike, pa se Radgončani švorajo, ka je pre cesta grotala dirkališče, pa čiduže bole dirkajo. Zaj pa te najič sor: sveti Mojzes, ker mo godovno en den po Zofkinen, ne ve, kak so toti Prleki fkuper scimprani. Okoli Mole Nedele nemajo pločnikov, pa autoce- te, pa prometnih znokov - tu pa tan še mojo klon- ce - pa le huje dirkajo z auti. Še posebno za svete, gda pridejo domo z različnih kuncof sve- metni kupleraj! F kupleraj pa tak, »usputa kaj fašeš.

No, ka smo glih pri kuplerajih, van bon pove- da eno pikantno živo istino! Ovi den sen na glav- nen ormošken aerodromi posluša guč Frančeka pa Južeka, kera sta navrla svoji trompeti za enoj bobikof prile kak sta se dorikala, keko je vira. Ja, kret ormoški aerodrom je pje pelala svojobarčico prija glavnoj gasi ena luština no mloda no kak cimereke vtika seksbombika. Joka na široko je hodla, takak da joj cvete pol majnika med nogami. Pa tase je tak vin obračala, ka sta se Franček pa Južek fstavila, pa sta zijala za joj kak bik novo leso.

Te pa Južek rükne Frančeka: »Hee, čuješ ali! Ka ma te tota picajzle, ali samo ajca, ka tak na široko stople?«

Pa ga Franček nahrüli: »Bok jegov, teslo cim- mansko zručeno! Ka te ne veš, ka je to naša ba- letka? V ormoškoj operi de pre gor postavila eno novo baletno šolo.«

Južek pa se čüdi: »E si z repe? Kera te tota je, ka je ne poznana, se pa te Ormoš nema deset mi- ljonof prebivalcof kak ti London? Ve pa se tu fsi poznamo že sto let.«

»Tota je pje še ne stara sto let. Tota prima ba- lerina je pje uvožena kres mejo kume eno leto. Ka si te ne šteja, ka je en kamiondžija prišverca kres mejo puno kripo tokih umetnic?«

»Aaa?« se zaiskrijo oči Južeki, »Zaj pa že ven, ka ti misliš, ka je tota prima balerina za ove reči? He, te pa je tak ne künšt pogrüntati, zakoj tak na široko hodi. Fse toke umetnice tak hodijo.«

»Tota bi pje bila za kujске dirke!« guta slino Franček.

»Ka pa veš, otkot tota diklina sploh je. Lehko ka dela reklamo za prvo zasebno pomursko ordi- nacijo za sramežlivi betek, za dermatovenerološko ambulanto, kero so otrpli v Murski. Tan je ne tre- ba biti nibenega več špot - tan ti bres pitaja izvročijo picajzle, pa triper, pa druge betege.«

»Ja, gnes resen ne veš, gdo je ka! F prlešken pre- dmestji, v Marprogi, eden bradoti ded skoro fsoki den stoji s tobloj: DAJTE MI KAJ ZA JESTI, KA ME JE ZA MILIJONE DEM OPETNAJSTILA NEMŠKA LOTERIJA! V resnici pa je tisti kosma- tinec ot ene tajne službe, pa se samo nor dela... Zaj pa resen nemam več cajta! Cakompok dirkan f Ormoš na kviz o olkoholizmi, ker de ovi den. Pričaküvlen, ka me bojo f kokoj kleti anštendik alkoholizerali. Hk!

MIROS

SERVIS Z NAJDALJŠO TRADICIJO V POMURJU!

Najugodnejši nakup vozil LADA!

AGROSERVIS p.o. Murska Sobota

Pričakujemo vas na Kroški 58, vsak dan od 7. do 16. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure. Telefon: (069) 21 630

DOBAVA TAKOJ!

UGODNI KREDITI:

- brez pologa na 48 mesecev
- obročno odplačevanje

UGODNOSTI V MAJU

BREZPLAČNO:

- tehnični pregled
- obvezna oprema
- dodatna oprema

ZAMENJAVA

STARO ZA NOVO IN STARO ZA STARO!

televizijski spored od 12. maja do 18. maja

12 MAJ PETEK

TV SLOVENIJA 1

10.15 Pot v šolo - 10.45 Med ribiči - 10.55 Rock glasba - 11.45 Svet narave - 12.35 Že veste - 13.00 Poročila - 14.10 Kam vodijo steeple - 15.10 Radio Doc, film - 17.00 Dnevnik - 17.10 Učimo se reševnih ustvarjalnosti - 17.25 Risanke - 18.00 Studio Koper - 18.45 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Pogled in zadeni - 21.40 Turistična oddaja - 22.00 Dnevnik - 22.20 Zaržice - 22.45 Sova: Brooklynski most, amer. nanizanka, FBI, amer. nanizanka, Spremenjena stanja, amer. film

Drugi program - 13.45 Kolesarska dirka po Sloveniji - 14.15 Tango za tri, humor. serija - 15.05 Osmi dan - 16.00 FBI, amer. nanizanka - 16.55 SP v rokometu - 18.20 Sova - 18.45 Učite se z nami - 19.15 Pogled Westbeach, angl. nadaljevanje - 22.50 (Ne)znani oder - 23.50 Kolesarska dirka

HIV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Sandokan - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica, amer. nanizanka - 13.00 Srupeni brat - 13.45 Otrški film - 14.45 Solški program - 15.45 Otrški film - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Priporočila - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Alpe - Donava - Jadran - 19.30 Dnevnik - 20.10 Usode, dok. oddaja - 21.00 Dobri ljudje, igranski serija - 22.30 Lepa naša - 23.00 Dnevnik - 23.20 Slika na sliko - 23.50 Diamond Swords, ameriški film

Drugi program - 16.45 Turbo Limach Show - 18.00 Resna glasba - 18.55 Rokomet - 20.25 Me je kdo iskali? - 21.10 Stojinica filma: Ukigusa, japonski film

TV AVSTRIJA 1

8.55 Kriminalko je napisala - 9.40 Knight Rider - 10.30 Enterprize - 11.55 Za daljini obrzoj, film - 13.00 Otrški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Enterprize - 16.10 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - Nas glasni dom - 18.05 Wolfovo okrožje - 19.00 Pri Huxtblavovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Zaslupljeni, film - 22.00 Rocky IV - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Ženska v Stenfordu, film

TV MADZARSKA 1

9.00 Poročila - 9.05 Northwood, ser. - 9.30 Dopoldne, magazin - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 13.05 Kratki film - 13.40 Za otroke - 15.05 Angliščina - 16.25 Gospodična, ser. - 17.00 Za upokojence - 17.30 Teka - 17.40 Okno, magaz. - 18.00 Pravičnica - 19.10 Muza - 19.30 Dnevnik, sport - 20.15 Dallas, pon. - 21.15 Da se ti zneša - 21.50 Dirigenški festival - 22.50 Agresija, franc.-ital. film

RTL

6.05 Spiderman - 6.30 Poročila - 6.35 Stečeni Luka - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Kojak - 9.00 Prijazna družina - 9.30 Cheers - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas brenjenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Sprinfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski klub - 14.05 Umori so njen konjček - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Bogati in lepi - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Zaprta za poljubi, komedija - 21.00 Kavaljeri - 22.00 B.T.V. v soboto - 22.50 Zvezde, amer. nanizanka

13 MAJ SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

8.55 Rakovodni Tacek - 9.15 Učimo se ročnih ustvarjalnosti - 9.25 Kviz - 10.15 Tok tok - 11.00 Zaxube iz školjke - 11.30 Ne joči, Peter, slovenski film - 13.00 Poročila - 13.05 Moški, ženske - 14.10 Angliščina - 14.35 Tednik - 15.30 Pogled in zadeni - 17.00 Dnevnik - 17.10 Svet narave - 18.00 Studio Ljubljana - 18.45 Hugo - 19.18 Zbebanje 3 x 3 - 19.30 Dnevnik - 20.00 Slovenski ob 50-letnici konca II. svetovne vojne - 21.00 Pesem Evrovizije '95, prenos iz Dublina - 0.10 Poročila - 0.15 Samo ti in jaz, švedski film

Drugi program - 10.55 Komisar Rex, avstr. nanizanka - 11.50 Turistična oddaja - 12.05 Sova - 13.25 Tenis Slovenia Open - 17.00 DP v rokometu - 18.30 Slovenski magazin - 19.00 Karaoke - 20.00 Mednarodna obzorja - 21.05 Film - 22.35 Kolesarska dirka - 22.55 Sportna poročila

HIV 1

8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Otrški program - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Me je kdo iskali? - 13.40 Vnitev močvirske pošasti, ameriški film - 15.30 Poročila - 15.40 Beverly Hills - 16.30 Turbo Limach show - 17.45 TV o TV - 18.15 Prizma - 19.30 Dnevnik - 20.13 Magazin - 20.55 Pesem Evrovizije '95 - 0.00 Dnevnik - 0.20 Slika na sliko

Drugi program - 13.15 Britantien - 13.55 Ekran brez okvira - 14.55 Čudežne avstralske živali - 15.45 Turandot, opera - 18.15 Sport - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kolarica - 21.45 Latinita - 22.45 Sport - 23.00 Nočna izmenica: Življenje na severu, Državnik novega kova - 0.30 Red Surf, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

6.05 Nas glasni dom - 6.30 Otrški spored - 9.00 Vroča sled - 9.30 Risanke - 11.55 Čarobna Jeanie - 12.20 K.alfornijski klic v sliki - 13.10 Pes in mačka - 14.05 Čudovita lela - 14.55 Blossom - 15.20 Paritet Lewis - 15.45 Knight Rider - 16.35 Superman - 17.25 Malrose Place - 18.10 Beverly Hills - 19.00 Mljijsko kolo - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Zvezde luči - 21.00 Pevka Evrovizije - 0.00 Čas v sliki

TV MADZARSKA 1

6.00 Sončni vzhod - 8.00 Za otroke - 11.00 Življenje v mrzu - 11.30 Sposojena Zemlja - 12.00 Zvon - 12.05 Sosedje - 12.35 Mozart - 13.10 Jaguar tv-film - 14.45 John Silver, avstralski film - 16.35 Čis X - 17.20 Kratki film - 18.15 Siorije - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Pravičnica - 19.30 Dnevnik, sport - 20.15 Ameriški bratranec, serija - 21.45 Tel-sport: boks, dviganje uteže - 22.50 Nočni program, vmes ob 1.20 Čudežno orožje, anal. film

RTL

9.30 Power Rangers - 9.55 Risanke - 11.20 Kalifornijske sanje - 11.50 Princ iz Bel Aira - 12.25 Polna hiša - 13.00 Formula 1 - 14.15 Kdo je tukaj šef? - 14.50 Knight Rider - 15.45 Ekpa A - 16.50 Beverly Hills - 17.45 Melrose Place - 18.45 Poročila - 19.10 Mini playbock show - 20.15 Sanjska poročila - 21.00 Kavaljeri - 22.00 B.T.V. v soboto - 22.50 Zvezde, amer. nanizanka

14 MAJ NEDELJA

TV SLOVENIJA 1

7.35 Živ zav - 8.25 Spomunska maša za domovino - 9.30 Arabella - 10.00 Očividci, angl. serija - 10.30 Sprehodi po stari Ljubljani - 11.00 Slovensko zasedanje državne zborni in državnega sveta, prenos - 12.30 Kmetijska oddaja - 13.00 Poročila - 13.05 Obzorja dpuh - 13.35 Westbeach, angl. nadaljevanje - 14.25 Ljubezen, slovenski film - 16.00 V objemu gova, kan. nanizanka - 17.00 Dnevnik - 17.10 Po domaće - 18.50 Hugo - 19.18 Loto - 19.30 Dnevnik - 20.10 Presvidite - 21.15 National Geographic, amer. serija - 22.10 Dnevnik - 22.30 Sova: Služabnik, angl. nadaljevanje, FBI, amer. nanizanka

Drugi program - 10.00 Pesem Evrovizije, pon. - 13.55 Tenis - 6.00 NBA kolarica - 16.55 SP v rokometu - 18.10 Formula 1 - 19.30 Dnevnik - 20.10 Razgledi slovenskih vrhov - 20.35 Eni in drugi, francoski film - 23.30 Biblija - 0.00 Sportni pregled

HIV 1

9.10 Poročila - 9.15 Risanke - 9.40 Tarza in Amazonke, ameriški film - 11.00 Poročila - 11.05 Malavizija - 13.00 Nuro - 14.45 Solški program - 15.45 Otrški programa - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Spoznavajmo Hrvatsko - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Žvečji... - 19.30 Dnevnik - 20.10 Dramski program - 21.05 Hrvatska in svet - 21.55 Dok. oddaja - 22.45 Dnevnik - 23.05 Slika na sliko - 23.35 Zagrebški kvartier sakofonistov

TV AVSTRIJA 1

6.00 Fustlovščine na Karibih - 6.25 Otrški spored - 8.30 Hija iz Jeruzalema - 8.35 Lute - 9.05 Risanke - 11.55 Superman - 12.45 Blossom - 13.10 Umor po naročilu, film - 14.40 Tam, kjer hudoorinski umjijo, Polna hiša - 18.25 Reek - 19.00 Prijazna družina - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Pogledi s strani - 20.15 Senk. godevec, vodi Karl Molk - 22.10 K. kvartir - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Vizije - 23.35 Apropos film, novice iz filmskega sveta

TV MADZARSKA 1

7.20 Ri-anika - 7.50 Biblija - 7.55 Računalništvo - 8.30 Nedeljski magazin - 11.00 Odločitve - 12.00 Zvon - 12.05 Poljudnosnativni film - 13.05 Gospodična, pon. - 15.05 Delta - 15.30 Njuna pomoč - 15.35 Otrdokski verski program - 16.00 Dineveje risanke - 17.05 Kultura zgodovinar - 17.35 Niedersachsen - 18.25 Kolo sreče - 19.00 Teden, noranlepoltični pregled, vmes poročila - 20.00 Deklamacija - 20.10 Ameriški bratranec, serija - 21.40 Nemogoče? - 22.20 Dirigenški festival

RTL

5.45 Različne nadaljevanke in risanke - 9.30 Zgodbe iz grobnice - 9.55 Dobro jutro, nedelja - 10.00 Risanke - 11.30 Nazaj v preteklost - 12.20 Opoldanski magazin - 12.30 Formula 1 - 12.55 Moto sport - 16.25 Prijazna družina - 16.55 Maska: sefor - 17.50 Vobite - 18.45 Poročila - 19.10 Vstedenje - 19.40 Zaprta za poljubi, komedija - 21.00 Kavaljeri - 22.00 B.T.V. v soboto - 22.50 Zvezde, amer. nanizanka

15 MAJ PONEDELJEK

TV SLOVENIJA 1

9.55 Uporniki v službi kralja - 10.20 Učite se z nami - 10.45 Izobraževalna oddaja - 11.30 Oglasi se, tako temno je, švedski film - 13.00 Poročila - 13.05 Sportni pregled - 15.00 Mahabharata, angl. nad. - 15.55 Ohzolja duha - 16.25 Dober dan, Koroska - 17.00 Dnevnik - 17.10 Radovedni Tacek - 17.25 Pravičnar, amer. nanizanka - 18.00 Studio Maribor - 18.45 ABC - 19.30 Dnevnik - 20.05 Prva sezona, čes. nad. - 21.05 Pravičnost na preizkušnji - 22.00 Dnevnik - 22.45 Sova: Murphy Brown, am. nan., FBI, am. nan.

Drugi program - 14.50 Utrip, Zrcalo - 15.15 Presvidite - 16.15 Pogled mel - 17.00 Sova - 18.45 TV-avtomagazin - 19.15 Sedma steza - 20.05 Gospodična oddaja - 20.55 1939, šved. nad. - 21.45 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra

HIV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Sandokan - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Doma je najlepše, am. film - 14.45 Solški program - 15.45 Otrški program - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Otrški programa - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Besede, serbje, dok. oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.10 Na neji s Bredjo, dok. oddaja - 21.00 TV-parlament - 22.50 Dnevnik - 23.10 Slika na sliko - 23.40 Svet v vojni, ser. - 23.55 Arena - 18.25 Vsi živci, am. nad. - 19.30 Dnevnik - 20.10 Popolna tuja, am. nan. - 20.40 Vsi živci - 21.30 Skrivnost orožja, ser. - 22.00 Sopotlvi, ser. - 22.50 TOP 20

TV AVSTRIJA 1

9.00 Kriminalko je napisala - 9.45 Knight Rider - 10.30 Enterprize - 11.30 Speedway, film - 13.00 Otrški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Enterprize - 16.25 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Nas glasni dom - 18.05 Wolfovo okrožje - 19.00 Pri Huxtblavovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Orožje bogov, reportaža - 21.15 Chicago Hope - 21.50 Pot v divjino, film - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Sport

TV MADZARSKA 1

9.00 Poročila - 9.05 Northwood, ser. - 9.30 Dopoldne, magazin - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 14.50 Sotripni - 15.05 Pomoč v duševni stiski - 15.20 Matenatika za soljarje - 16.00 Poročila - 16.05 Nevarnost žarčenja, serija - 16.25 Gospodična, serija - 17.00 Kolar 1995 - 17.50 Tele video - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Maček v žaklju - 19.00 Pravičnica - 19.10 Muza - 19.30 Dnevnik - 20.15 Vidospoti - 20.25 Oddetek, film - 21.55 Studio '95 - 21.55 Dirigenški festival - 22.55 Džurni-dnevnik

RTL

7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Kojak - 9.00 Prijazna družina - 9.30 Cheers - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas brenjenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Sprinfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski klub - 14.05 Umori so njen konjček - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Bogati in lepi - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Zaprta za poljubi, komedija - 21.00 Kavaljeri - 22.00 B.T.V. v soboto - 22.50 Zvezde, amer. nanizanka

16 MAJ TOREK

TV SLOVENIJA 1

9.05 Igrajmo se gledališče - 9.35 Eni in drugi, francoski film - 12.35 Avtomagazin - 13.00 Poročila - 16.20 Mostovi - 17.00 Dnevnik - 17.10 Arabella - 18.00 Studio Koper - 18.45 Lingo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zgodbe mednih tednov, nemška nanizanka - 21.00 Osmi dan - 22.00 Dnevnik - 22.20 Zaržice - 22.55 Sova: Naravnost fantastično, angl. nanizanka, FBI, amer. nanizanka

Drugi program - 15.00 Angliščina - 15.25 National Geographic, amer. serija - 16.15 Karaoke - 17.15 Sova - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.15 Video-pon - 20.05 Gore in ljudje - 20.55 Rock glasba - 21.45 Pograbek, poljska drama - 23.00 Svet poročil

HIV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Sandokan - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Doma je najlepše, am. film - 14.45 Solški program - 15.45 Otrški program - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Otrški programa - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Besede, serbje, dok. oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.10 Na neji s Bredjo, dok. oddaja - 21.00 TV-parlament - 22.50 Dnevnik - 23.10 Slika na sliko - 23.40 Svet v vojni, ser. - 23.55 Arena - 18.25 Vsi živci, am. nad. - 19.30 Dnevnik - 20.10 Popolna tuja, am. nan. - 20.40 Vsi živci - 21.30 Skrivnost orožja, ser. - 22.00 Sopotlvi, ser. - 22.50 TOP 20

TV AVSTRIJA 1

9.00 Kriminalko je napisala - 9.45 Knight Rider - 10.30 Enterprize - 11.30 Speedway, film - 13.00 Otrški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Enterprize - 16.25 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Nas glasni dom - 18.05 Wolfovo okrožje - 19.00 Pri Huxtblavovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Orožje bogov, reportaža - 21.15 Chicago Hope - 21.50 Pot v divjino, film - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Sport

TV MADZARSKA 1

9.00 Poročila - 9.05 Northwood, ser. - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes Cirkus Humberto, 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 15.05 Pomoč v duševni stiski - 15.20 Matenatika za soljarje - 16.00 Poročila - 16.05 Nevarnost žarčenja, serija - 16.25 Gospodična, serija - 17.00 Kolar 1995 - 17.50 Tele video - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Maček v žaklju - 19.00 Pravičnica - 19.10 Muza - 19.30 Dnevnik - 20.15 Vidospoti - 20.25 Oddetek, film - 21.55 Studio '95 - 21.55 Dirigenški festival - 22.55 Džurni-dnevnik

RTL

7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Kojak - 9.00 Prijazna družina - 9.30 Cheers - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas brenjenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Sprinfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski klub - 14.05 Umori so njen konjček - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Bogati in lepi - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Zaprta za poljubi, komedija - 21.00 Kavaljeri - 22.00 B.T.V. v soboto - 22.50 Zvezde, amer. nanizanka

17 MAJ SREDA

TV SLOVENIJA 1

11.40 Hroščosed - 12.05 Iz življenja za življenje - 12.30 Slovenski magazin - 13.00 Poročila - 14.15 (Ne)znani oder - 15.30 1939, švedska nadaljevanje - 16.20 Slovenski zamejstvi - 17.00 Dnevnik - 17.10 Pod ključkom - 18.00 Studio Ljubljana - 18.45 Pari - 19.30 Dnevnik - 20.05 Forum - 20.25 Radio Doc, tv-film - 21.10 Dnevnik - 22.30 Zaržice - 22.55 Sova: Prine iz Bel-Aira, amer. nanizanka, FBI, amer. nanizanka

Drugi program - 15.10 Zgodbe iz školjke - 15.40 Prva sezona, češka nadaljevanje - 16.35 Video-špin - 17.20 Sova - 18.45 Odkrivanje zemlje, amer. serija - 19.15 V vrtincu - 20.05 Nogomet - 21.10 Omizje - 1.10 Evropski kulturni magain

HIV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Sandokan - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Debeluška, am. film - 14.45 Solški program - 15.45 Otrški program - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Spoznavajmo Hrvatsko - 17.30 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Besede, serbje, dok. oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.10 Na neji s Bredjo, dok. oddaja - 21.00 TV-parlament - 22.50 Dnevnik - 23.10 Slika na sliko - 23.40 Svet v vojni, ser. - 23.55 Jazz

TV AVSTRIJA 1

9.00 Kriminalko je napisala - 9.45 Knight Rider - 10.35 Vesoljska ladja Enterprize - 11.35 Otto, komedija - 13.00 Otrški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Vesoljska ladja Enterprize - 16.25 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - 18.05 Wolfovo okrožje - 19.00 Pri Huxtblavovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Orožje bogov, reportaža - 21.15 Chicago Hope - 21.50 Pot v divjino, film - 23.25 Čas v sliki - 23.30 Trekleti so val, film

TV MADZARSKA 1

9.00 Poročila - 9.05 Northwood, ser. - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes Cirkus Humberto, 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 15.05 Pomoč v duševni stiski - 15.20 Matenatika za soljarje - 16.00 Poročila - 16.05 Nevarnost žarčenja, serija - 16.25 Gospodična, serija - 17.00 Kolar 1995 - 17.50 Tele video - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Maček v žaklju - 19.00 Pravičnica - 19.10 Muza - 19.30 Dnevnik - 20.15 Vidospoti - 20.25 Oddetek, film - 21.55 Studio '95 - 21.55 Dirigenški festival - 23.00 Haremski vrt, film

RTL

7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami - 8.00 Poročila - 8.05 Kojak - 9.00 Prijazna družina - 9.30 Cheers - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Čas brenjenja - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Sprinfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski klub - 14.05 Umori so njen konjček - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Tvegano - 17.30 Med nami - 18.00 Bogati in lepi - 18.30 Eksplozivno - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Zaprta za poljubi, komedija - 21.00 Kavaljeri - 22.00 B.T.V. v soboto - 22.50 Zvezde, amer. nanizanka

18 MAJ CETREK

TV SLOVENIJA 1

10.15 Otrški program - 10.45 Odkrivanje zemlje, amer. serija - 11.15 Po dobojka - 13.00 Poročila - 15.35 Pograbek, poljska drama - 17.00 Dnevnik - 17.10 Živ zav - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Stiri v vrsto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Komisar Rex, avstr. nanizanka - 21.05 Tednik - 22.00 Dnevnik - 22.20 Zaržice - 22.55 Sova: Vračen sanjač, am. nan., FBI, am. nan.

Drugi program - 14.30 Kinoteka Spoznajta Jolna Doeia, ameriški film - 16.40 V vrtincu - 17.25 Sova - 18.45 Že veste - 19.15 Tok tok - 20.05 Grozole koncentracijskih taborišč - 20.55 Vrčmi gost: Zorana de Kide - 21.55 Oči kritike - 22.55 Svoicini filmi naproti Ivanovo otroštvu, ruski film

HIV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Sandokan - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Modri blisk, am. film - 14.45 Solški program - 15.45 Otrški program - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Zjadrj okoli sveta - 17.50 Santa Barbara - 18.15 Kolo sreče - 18.50 Obnova Hrvatske - 19.30 Dnevnik - 20.0 Kvizoteka - 21.30 Kulturo - 22.50 Dnevnik - 23.10 Slika na sliko

TV AVSTRIJA 1

9.00 Kriminalko je napisala - 9.45 Knight Rider - 10.35 Vesoljska ladja Enterprize - 11.35 Otto, komedija - 13.00 Otrški spored - 15.25 Mini Čas v sliki

**OKROŽNO SODIŠČE
V MURSKI SOBOTI
69000 MURSKA SOBOTA**

Po sklepu stečajnega senata z dne 24. 04. 1995 objavlja

JAVNO DRAŽBO

v stečajni zadevi št. St 11/94, zoper stečajnega dolžnika
BELTINKA d.o.o. Beltinci, Štefana
Kovača 3, za prodajo naslednjih nepremičnin:

1. Upravna zgradba, ki stoji na parcelni številki 86/3 k.o. Beltinci in zajema:
  - pisarniške prostore v velikosti 278,99 m² in
  - pripadajoči delež stavbišča z izključno ceno 8.891.088,00 SIT.
2. Prodajalna, ki stoji na parcelni številki 86/1 k.o. Beltinci in zajema:
  - prodajne prostore v velikosti 100,51 m² in
  - pripadajoči delež stavbišča z izključno ceno 11.833.231,00 SIT.

Pogoji javne dražbe:

Javna dražba bo 22. 05. 1995 ob 12. uri na Okrožnem sodišču v Murški Soboti v razpravni dvorani številka 12.
Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne ali fizične osebe. Zdražitelj mora pred pričetkom javne dražbe predložiti pisno pooblastilo oziroma izpisek iz sodnega registra, če je pravna oseba, pa potrdilo o državljanstvu.
Pred pričetkom javne dražbe so se dolžni ponudniki izkazati s plačilom 10 % varščine od izključne cene, ki jo plačajo na račun številka: 51900-690-10607 ali pa neposredno pred začetkom dražbe stečajnemu upravitelju.
Kupcu, ki bo na dražbi uspel, se bo plačilo varščine vračunalo v kupnino, drugim udeležencem pa bo varščina vrnjena v roku 3 dni brez obresti.
Kupci so dolžni kupnino poravnati v roku 30 dni. Kupci postanejo lastniki kupljene nepremičnine po plačilu celotne kupnine.
Prometni davek in vse druge stroške v zvezi s prodajo nepremičnin plača kupec.
Nakup nepremičnin se opravi po principu videno-kupljeno, kasnejše reklamacije glede stvarnih napak ne bodo upoštevane.
Pogodba z najboljšim ponudnikom bo sklenjena v roku 30 dni po končani javni dražbi.
Če uspešni ponudnik ne bo sklenil pogodbe oziroma ne bo plačal kupnine v odrejenem roku, bo pogodba razveljavljena, plačana varščina pa bo zadržana.
Ogled nepremičnin je mogoč po dogovoru z **BOJANOM BELOVICEM**, telefon 069/42 010.

**M Poslovni sistem
Mercator, d.d., Ljubljana**

Mercator - Mip Ptuj
trgovsko in proizvodno podjetje, d.o.o.
Ptuj, Rogozniška cesta 8

**Predvidoma v mesecu JUNIJU odpiramo v
MURSKI SOBOTI svoj NOVI PRODAJNI CEN-
TER PREHRAMBENE STROKE.**

Ponujamo zanimivo delo v najsodobneje urejenem delovnem okolju, zato vabimo k sodelovanju:
- delavce s končano poslovodsko ali komercialno šolo in nekaj leti prakse za delo poslovodje in namestnika poslovodje,
- več komunikativnih KV-prodajalk oz. prodajalcev z delovnimi izkušnjami v trgovski stroki.
Vloge z ustreznimi dokazili pošljite kadrovski službi **MERCATOR - MIP PTUJ**, d. o. o., Rogozniška c. 8, PTUJ (telefon 062/ 776 331), kjer boste prejeli tudi vse dodatne informacije.

**Skupščina Pomurskega tehnološkega centra
- Raziskave in razvoj d. o. o.**

razpisuje prosto delovno mesto direktorja za mandatno obdobje petih let.

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonskimi predpisi določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
- da imajo najmanj visokošolsko izobrazbo tehniške, ekonomske ali organizacijske smeri,
- da imajo najmanj tri leta delovnih izkušenj na vodilnih oziroma vodstvenih delovnih mestih,
- da imajo status raziskovalca pri MZT,
- da aktivno obvladajo vsaj en svetovni jezik (angleški ali nemški).
Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati v 8 dneh od dneva objave razpisa pošljejo na naslov: **POMURSKI TEHNOLOŠKI CENTER - Raziskave in razvoj d. o. o.**, Partizanska 46, LENDAVA, z oznako »Razpis za direktorja«.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva objave razpisa.

**Končno odločilni udarec proti
pirnici in divjemu sirku v koruzi**

S Tellom je Ciba zadela v polno. Problem divjega sirka, plazeče pirnice in drugih nadležnih plevelov v koruzi je rešen.

- Tell je vseh pogledih moderen herbicid:
- prijazen za okolje: nizek odmerek, 40 gramov na hektar
  - ugoden za uporabo: vodotopna zrnca pakirana v vodotopnih vrečkah
- S Tellom škropite po vzniku, ko sirek že požene (10-20 cm) in razvije koruza 4-8 listov. Škropilni brozgi dodajte oroševalec Extravon.
Tell dovoljuje polno izkoriščenje rodnega potenciala koruze in omogoča zopet ren-

tabilno proizvodnjo koruze v področjih, zapleveljenih z divjim sirkom in prinico.

Nadaljnja pojasnila in strokovna navodila vam bo rade volje dal zastopnik **Ciba-Geigy, agro, d.o.o.**
Einspielerjeva 6, 61000 Ljubljana
Tel. (061) 132 71 13, Fax (061) 132 91 55

Raziskovanja v korist kmetijstva

OBČINA HODOŠ - ŠALOVCI
ŠALOVCI 163
69204 ŠALOVCI

UBK UNIVERZALNA BANKA d. d. Ljubljana
PE MURSKA SOBOTA
Slomškova 25
69000 Murska Sobota

objavljata
RAZPIS

za kreditiranje projektov malega gospodarstva v Občini Hodoš - Šalovci na področju kmetijstva in turizma ter naložb v proizvodne in storitvene dejavnosti zaradi širitve obstoječe in uvajanja nove dejavnosti. Kreditna vsota znaša 10.000.000,00 tolarjev, ki so sredstva UBK banke d.d.

- 1. Merila in pogoji**
Na razpis se lahko prijavijo pravne in fizične osebe s sedežem oz. stalnim prebivališčem na območju Občine Hodoš - Šalovci, in sicer:
- gospodarske družbe
  - samostojni podjetniki posamezniki
  - fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost
- Prednost pri dodeljevanju posojil bodo imeli prosilci, ki poleg pogojev, ki jih zahteva banka, namenljajo sredstva za naslednje namene:
- turistični projekti
  - kmetijski projekti
  - projekti domače obrti
  - industrijski projekti
  - projekti v drugih storitvenih dejavnostih
- Posojila bodo dodeljevali pod naslednjimi pogoji:
- višina za posamezni projekt znaša maksimalno do 2.000.000,00 tolarjev
  - obrestna mera R * 11% letno
  - doba vračanja 3 leta
  - način zavarovanja posojila: hipoteka ali zavarovanje pri zavarovalnici
- 2. Vloge za pridobitev posojila se naslovijo na:**
UBK UNIVERZALNA BANKA d. d. Ljubljana, PE Murska Sobota, Slomškova ulica 25, 69000 Murska Sobota.
Vse informacije v zvezi z razpisom o pogojih in zahtevani dokumentaciji lahko zainteresirani dobijo na sedežu občine ali na banki.
- 3. Rok za prijavo**
Rok za prijavo je 30 dni od dneva objave razpisa. O izbiri bodo prosilci obveščeni najpozneje v 60 dneh od dneva objave tega razpisa.

OBČINA GORNJI PETROVCI
GORNJI PETROVCI 31/d
69203 Gornji Petrovci

UBK UNIVERZALNA BANKA d. d. Ljubljana
PE MURSKA SOBOTA
Slomškova 25
69000 Murska Sobota

objavljata
RAZPIS

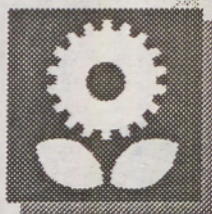
za kreditiranje projektov malega gospodarstva v Občini Gornji Petrovci Višina razpisanih sredstev za kreditiranje projektov malega gospodarstva v Občini Gornji Petrovci na področju kmetijstva in turizma ter naložb v proizvodne in storitvene dejavnosti zaradi širitve obstoječe in uvajanja nove dejavnosti znaša 10.000.000,00 tolarjev, ki so sredstva UBK banke d. d.

- 1. merila in pogoji**
Na razpis se lahko prijavijo pravne in fizične osebe s sedežem oz. stalnim prebivališčem na območju Občine Gornji Petrovci, in sicer:
- gospodarske družbe
  - samostojni podjetniki posamezniki
  - fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost
- Prednost pri dodeljevanju posojil bodo imeli prosilci, ki poleg pogojev, ki jih zahteva banka, namenljajo sredstva za naslednje namene:
- turistični projekti (razen okrepčevalnic, bifejev in nočnih klubov)
  - kmetijski projekti
  - projekti domače obrti
  - industrijski projekti
  - projekti v drugih storitvenih dejavnostih
- Posojila bodo dodeljevali pod naslednjimi pogoji:
- višina za posamezni projekt znaša maksimalno do 2.000.000,00 tolarjev
  - obrestna mera R * 11% letno
  - doba vračanja 3 leta
  - način zavarovanja posojila: hipoteka ali zavarovanje pri zavarovalnici.
- 2. vloge:**
Vloge za pridobitev posojila se naslovijo na:
UBK UNIVERZALNA BANKA d. d. Ljubljana, PE MURSKA SOBOTA, Slomškova 25, 69000 Murska Sobota.
Vse informacije v zvezi z razpisom o pogojih in zahtevani dokumentaciji lahko zainteresirani dobijo na sedežu občine ali na banki.
- 3. rok za prijavo**
Rok za prijavo je 30 dni od dneva objave razpisa. O izbiri bodo prosilci obveščeni najpozneje v 60 dneh od dneva objave tega razpisa.

*Niste sami,
Vestnik je z vami!*

Celje ** sejmsko mesto

En sejem še ne prinese pomladi.
Sedem sejmov v enem zagotovo.

**13. Pomladanski obrtni sejem
Celje, 16. do 21. maj**

SEDEM SEJMOV V ENEM

	vse za otroka		steklo, keramika, porcelan, umetnost in poslovna darila, kozmetika, makit in bizuterija
	ideje, invencije, inovacije		turizem, šport, prosti čas in blago široke potrošnje
	gostinska, trgovinska oprema in gastronomija		interier in gradbeništvo
	bio		

Sejem, na katerem vse bolj sklepajo tudi trdne poslovne dogovore.

CELJSKO SEJMSKO

Novi prostori - nove telefonske številke

PODJETJE ZA INFORMIRANJE - od 24. aprila v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti,

h.c.
31 960
DIREKTORICA
31 646,
VESTNIK - uredništvo 33 019,
MURSKI VAL - uredništvo 33 020,
MURSKI VAL - studio 32 313,
VENERA - agencija za trženje 33 015,
NAROČNIŠKA SLUŽBA (mali oglasi, čestitke) 31 998,
TELEFAKS 32 175

Svet zavoda Osnovne šole Beltinci razpisuje delovno mesto RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje, kot so:

- da je učitelj, vzgojitelj predšolskih otrok, šolski svetovalni delavec ali drugi strokovni delavec,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da je pri svojem delu dosegel delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodja zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje.

Pisne prijave s programom dela šole v naslednjem mandatnem obdobju in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 19. 05. 1995 na naslov: Osnovna šola Beltinci, Panonska 35 b, 69231 BELTINCI, s pripisom »Za razpis«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonskem roku.

LADA CENTER • AVTOTRGOVINA

62231 Pemica, Vosek 6d (ob cesti Maribor-Lenart), tel.: (062) 640 540
ODPRTO ponedeljek-petek od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA

- Posojilo brez pologa
- Sistem staro za novo

OBRESTNA MERA SAMO R+8,5%
- posojila brez pologa za nova in rabljena vozila

NAJUGODNEJŠI LIZING
- za kmetovalce, obrtnike, delovne organizacije, fizične osebe

Na primer: LADA KARAVAN: polog 3590 DEM, obrok 330 DEM x 36

OB NAKUPU PODARIMO: prevleke, preproge, tehnični pregled

POOBLAŠČENI PRODAJALEC IN SERVISER
11-LETNA TRADICIJA

- rezervni deli
- avtomehanika
- avtokeparstvo
- vulkanizerstvo

Borut Jagodič

Vestnik

Svet zavoda OŠ III Murska Sobota razpisuje delovno mesto RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje, kot so:

- da je učitelj, vzgojitelj predšolskih otrok, šolski svetovalni delavec ali drugi strokovni delavec,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da je pri svojem delu dosegel delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodja zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 19. 05. 1995 na naslov: Osnovna šola III Murska Sobota, Trstenjakova 73, 69000 MURSKA SOBOTA, s pripisom »Za razpis«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonskem roku.

MUSIC SHOP s.p.

Slomškova 43
MURSKA SOBOTA
Telefon: 32 465

ODPRTA

VRATA

M SHOPA

- petek, 12. maja, od 10. do 18. ure
- sobota, 13. maja, od 8. do 13. ure

IZREDNI POPUSTI

- TELEVIZORJI, ELEKTRIČNE IN AKUSTIČNE KITARE, OJAČEVALCI, VIDEOGRICE 10% POPUSTA
- YAMAHA HI-FI, FOTOAPARATI IN FILMI 30% POPUSTA

VSAK NAKUP NAD 10.000 SIT

5% POPUSTA + PRAKTIČNA NAGRADA

V ZALOGI HI-FI:
- TECHNICS, SONY, AIWA, SAMSUNG, JAMO
- CD-PLOŠČE, KASETE, DISKETE
- AVTORADIJI Z ZVOČNIKI

RAZPRODAJA:

ORIGINALNE VIDEOKASETTE PO 800 SIT

DAN ODPRTIH VRAT - DAN UGODNEGA NAKUPA!

Pri nas gre ponavadi nekoliko hitreje.

Če se odločite za poslovanje z Banko Creditanstalt, bo Vaš plačilni promet potekal hitro in zanesljivo. Poslovanje s tujino opravljamo po zahodnih merilih.

Pokličite nas. Creditanstalt, Murska Sobota, Lendavska 11, tel.: 069/ 21 77

faks: 069/ 33 023. **Creditanstalt, banka uspešnih**

CREDITANSTALT

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV D.D.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA d. d.

Delničarje Pomurske investicijske družbe d. d. obveščamo o nakupu deležev uspešnih in perspektivnih podjetij:

1. Živila Kranj, Naklo: **256.969.000 SIT (100% izključne cene)**
2. Kemična tovarna Moste Ljubljana: **77.585.000 SIT (104% izključne cene)**
3. Tovarna bovdenov in plastike Lenart: **22.309.000 SIT (92% izključne cene)**
4. Komunalno stanovanjsko podjetje Ljutomer: **8.320.000 SIT (92% izključne cene)**

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 2 d. d.

Vpisanega je že 91% razpisanega kapitala.

Pohitite z naložbo vašega certifikata, čas je omejen.

Svoj certifikat lahko vložite v vseh enotah LB - Pomurske banke d. d. in drugih določenih mestih v Pomurju.

motorna vozila

TOMOS BT 50 S, registriran, prevoženih 2500 km, prodam. Beltinci, Ravenska 46. m1729
GOLF J, letnik 1978, ličarsko obnovljen, registriran do 3. 9. 1995, prodam. Pavel Jerič, Gančani 182. m1730
ZASTAVO 101 KOMFORT, letnik 1982, karambolirano, v celoti ali po delih prodam. Tel.: 65 520 m1737
CITROEN GS, letnik 1978, neregistriran, vozen, prodam. Tel.: 22 611. m1752
MERCEDES 190 D 2.0, letnik 1988, brezhiben, prodam. Tel.: 32 373. m1771
AVTO M Babinci 56, Ljutomer, prodaja vozila iz programa Fiat Scione: Punto, Uno, tipo, Tempira, Cinyuccento in vozila iz programa Gyunai. Ima tudi posredniško prodajo rabljenih vozil. Tel.: 81 507.
CITROEN GS 1,3, registriran do 1. 11. 1995, prodam. Tel.: 88 236. m1778
JUGO 45, letnik 1982, rahlo poškodovan, prodam. Tel.: 26 146. m1790
ŠKODO FAVORIT LX, staro dve leti, bordo rdeče barve, dobro ohranjen, prodam. Maja Maučec, Bratonci 10, p. Beltinci, tel.: 42 096. m1796
OPEL KADET 1.3 S, letnik 1987, prodam, popoldan. Tel.: 42 092. m1799
RENAULT 5 KAMPUS, letnik 1991, prodam. Tel.: 21 040. m1801
FORD ESCORD, letnik 1990, bele barve, pri 45.000 km, s katalizatorjem, prodam. Tel.: 32 424. m1813
TOVORNO VOZILO TAM 6500, prekučnik, s prednjim pogonom, nosilnost 7000 kg, man prekučnik, Tamov keson za rezervne dele, prodam. Tel.: 83 402. m1779

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex - novi in golden komet super braun (rjave), stare 3,5 mesecev in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastoj. Kupec dobi za vsakih 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastoj. Jarčice imajo vsa potrebna cepljenja, to jamči prodajalec z vso ustrežno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galušak, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044 in Bistvo Huber, Grad, tel.: 53 168.
MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastoj. m396
KRAVO po izbiri prodam. Zenvavlje 34. m1728
KRAVO, staro 6 let, brejo 5 mesecev, dobro mlekarico, prodam. Vili Ficko, Vidonci 98, p. Grad. m1734
TRI BREJE SVINJE ugodno prodam. Martjanci 26, tel.: 48 463. m1735
PUJSKE prodam. Jože Pertoci, Tropovci, Jordan 18. m1750
TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Murski Črnci 57. m1751
SVINJO, visoko brejo, prodam. Žižki 57, Črenšovci. m1755
KRAVO, s teletom, staro dve leti, prodam. Kapca 49. m1764
TELICO, staro 17 mesecev, primereno za pripust, prodam. Gergar, Križevci 12 v Prekmurju. m1802
NESNICE, mlade jarkice, rjave, cepijene, hisex, stare 14 tednov, prodam za 350 SIT. Dostava na dom. Tel.: 062 792 357. m1820

posesti

DILL d.o.o.
POSREDENIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE
 KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, IŠČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN
 NE IZGUBLJAJTE ČASA IN DENARJA!
 TEL. (069) 32322
 FAX-TEL. (069) 32322
 A. NOVAKA 4. M. SOBOTA

POSLOVNI PROSTOR v centru mesta oddam v najem. Informacije od 18. do 19. ure po tel.: 22 529. m1538

VINOGRAD v Sv. Trojici s počitniško hišico, opremljeno, prodam. Informacije: Kapca 99. m1738
TRAVNIK v bližini ceste Gorica-Polana, 60 arov, dam v najem. Pokličite po tel.: 45 299. m1741
VINOGRAD, 18 arov, zraven 9 arov njive v Filovcih, prodam. Tel.: 47 164.
ENONADSTROPNO HIŠO z gospodarskim poslopjem in 896 m² zemljišča, blizu Lovskega doma na Podgradju pri Ljutomeru, prodam. Informacije po tel.: (069) 81 256, od 21. do 22. ure. m1744
ODKUPUJEMO gostinske lokale, trgovske hiše in posesti. Anton Budja, Banovci 7, 69241 Veržej. m1746
STANOVANJE ali hišo v Murski Soboti ali bližnji okolici vzaem najem. Možen kasnejši odkup. Tel.: 32 924. m1757
NOVEJŠE ENOSOBNO STANOVANJE v I. nadstropju v izmeri 44 m², v Murski Soboti, prodam. Benko, Cvetkova 19, M. Sobota, tel.: 57 022. m1769
TROSOBNO STANOVANJE V LENDAVI, 81 m², komfort, mirna lokacija, staro 15 let, prodamo. Dill d.o.o., 32 322.
DVOSOBNO STANOVANJE V M. SOBOTI, 43 m², v centru mesta, komfort, prodamo. Dill d.o.o., 32 322. m1781
HIŠO, z velikimi gospodarskimi poslopji, primerno za obrtnika, v Markišavcih, prodam. Tel.: 32 585. m1791
HIŠO v Radovcih, njive, travnike, gozd (lahko v celoti ali deljeno), traktor Deutz 45, malo rabljen, enosobno prekučno prikolico, malo rabljeno, »raukombi« in ostalo kmetijsko mehanizacijo, prodam. Tel.: 48 438. m1804
HIŠO blizu M. Sobote prodam. Tel.: (061) 344 146 ali 069 32 322. m1819
STANOVANJE, 3- do 4-sobno, v M. Soboti, kupim. Plačilo takoj. Tel.: 53 056 ali 31 325. m1821

kmetijska mehanizacija

TRAKTORSKO ŠKROPILNICO Hardi, 200 l, delovne širine 6 m, ugodno prodam. Martjanci 25, tel.: 48 547. m1736
KOSILNICO Laverda diesel prodam. Ivan Vučko, Srednja Bistrica 72. m1743
ŽITNI KOMBajn Claas Columbus, širina kose 2 m, in obračalni plug, 10-colni, avstrijske izdelave, prodam. Tel.: (069) 45 422. m1745
KOMBajn Zmaj Univerzal prodam. Leonard Vozlič, Šafarsko 15 a, tel.: 89 099. m1747
TRAKTOR Zetor 2511, vozen s prikolico in priključki ter osebni avto škoda f36 L, spredaj poškodovan, UGODNO PRODAM. letnik 1990. Tel.: 81 628. m1749
OBNOVLJENE TRAKTORJE STEYR 650, 760, 8070 4x4 (40 km/h) prodam. Možen kredit. Tel.: 0609 621 296 od 19. do 21. ure. m1753
PAJEK 460, dobro ohranjen, prodam. Vanča vas 46. m1756
REZERVNE DELE ZA TRAKTOR IMT 577 in IMT 585 prodam. Tel.: 49 259. m1767
KOMBajn ZMAJ 161 z obema adapterjema, prodam. Tel.: 86 103. m1774
OBRAČALNIK PANONIJA, rabljen eno sezono, in silažni kombajn SK 80 S ugodno prodam. Idič, Mali Bakovci 50, tel.: 43 117, po 18. uri. m1786
STAREJŠI TRAKTOR, do 40 KS, kupim. Tel.: 47 048, zvečer, 31 908. m1788
ŽITNI KOMBajn LANC, dobro ohranjen, in rezervne dele prodam. Pečarovi 95. m1789
SADILEC ZA KORUZO, dvoredni, brane trodelne in hlevski gnoj, prodam. Kočiš, Kančevci, tel.: 23 504. m1794
TROSILEC GNOJA, pokončni, SIP 3-tonski in dvobrazdni obračalni plug, nov, prodam. Ivanci 70, Bogojina. m1797
ŽITNI KOMBajn MASE FERGUSSON 630 po ugodni ceni, po izbiri, prodam. Evgen Čahuk, Križevci 27 v Prekmurju. m1798
TRAKTOR ZETOR 9611, 260 delovnih ur in koso OLT, zadnjo, prodam. Ivanci 3, p. Bogojina. m1803
 Ugodno nudimo plastično polipropilensko vezivo za baliranje sena in slame. Tel.: (061) 761 534, (061) 761 042. m1812
MLIN za mletje pšenice, kapacitete 300 kg, na uro, v dobrem delovnem stanju, prodam. Tel.: (063) 762 888. m1814
KOMBajn KLAS DOMINATOR 85 prodam. Tel.: (062) 714 011. m1815
SILOKOMBajn SK 80 S, upravljanje iz traktorja, dobro ohranjen, prodam. Partizanska 30, Bakovci. m1818
TRAKTOR STAYR, 15 KS, obnovljen, z vsemi priključki, prodam. Dolga ulica 93, Moravske Toplice. m1823

razno

MIZARSKO MIZO, novo, prodam. Vidonci 63.
VEČJO KOLIČINO HRASTOVEGA LESA - HLODOVINE, po ugodni ceni kupimo. Dolžine 6, 5, 4, 20 m, ki se bo žagal na dimenzije 18 x 20 in 24 x 24 cm, ki je bil posekan vsaj pred dvema letoma. Ponudbe po telefonu 68 022 ali 68 717 po 15. uri.
AVTOPRIKOLICO, kovinsko, prodam. lahko na obroke. Kupšinci 23. m1731

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni Inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenitite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročnih premostitvenih posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
 Arhitekta Novaka 4
 Tel. - telefaksa: (069) 32848

OTROŠKO SOBO zelo ugodno prodam. Tel.: 24 707, popoldne. m1732
8 VRTNIH GARNITUR, 8 novih gostinskih miz ter nekaj rabljenih gostinskih miz in stolov prodam. Tel.: 63 676. m1733
MIZARSKO MIZO ("hobelpank") prodam. Franc Bohnec, Gerlinci 35. m1740
PREKLICUJEM veljavnost spričevala letnika 3 D, izdanega 1993 na Gimnaziji M. Sobota na ime Andrej Slavič, Mladinska 20, Radenci. m1742
AKACIJEVA DRVA prodam. Tel.: 51 572. m1754

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

V tednu od 15.5.-19.5. ob 16.00 izvajamo **TEČAJ ZA ZAČETNIKE**
 V tednu od 29.5.-2.6. ob 16.00 izvajamo **WORD FOR WINDOWS 6.0**

Za dodatne informacije nas pokličite, pošlali vam bomo brezplačen katalog. Brezposelni imajo možnost brezplačnih tečajev.

☎ (062) 226-138

DVA VOZA z gumijastimi kolesi, klinaste brane, tridelne in moped avtomatik, prodam. Tel.: 80 108. m1773
RAČUNALNIK AMIGA 600 (vsi priklopi, miška, dve igralni palici) za 35.000 SIT prodam v kompletu s 500 disketami, z igrami in programi po katalogu za 55.000 SIT. Rešič, Črešnjevci 144, Radgona, popoldan. m1777

KORUZO, iuščeno in balirano seno ali otavo, prodam. Borejci 3, tel.: 46 124. m1792
Preklic!
 Preklicujem veljavnost za vpis mleka za mesec marec '95 v hranilno knjižico št. 9652-9, izdano pri HKS Pannonka M. Sobota. Karel Marič, Bodonci 24. m1793
VEČJO KOLIČINO SENA v balah in bele kozličke prodam. Tel.: 57 349. m1805

V LJUBLJANI prodam. enosobno stanovanje, 30 m², prodam. Tel.: 26 220. m1806
JEDILNI KROMPIR kupujemo. Tel.: (062) 211 139. m1816

delo

DVE NATAKARICI nujno zaposlim. Okrepčevalnica Vaupotič, Noršinci pri Ljutomeru, tel.: 81 910. m1748
KV zidarje zaposlimo. Tel.: 23 278. m1770

Če želite, da Vas tisti, ki Vas potrebujejo, najdejo

BREZ KATIH ZADREG, do 20. MAJA na

najbližji enoti Telekoma Slovenije

sporočite morebitne spremembe.

IŠEM KV KUCHARICO za delo v Nemčiji. Tel.: 22 231. m1800
IŠEM POTNIKA ALI POTNICA za območje Prekmurja. Pogoji: lasten prevoz in telefon. Pozneje možna redna zaposlitev. Tel.: (062) 306 415. m1817
STAREJŠA ZAKONCA iščeta fanta ali mlajšega moškega za pomoč na manjši kmetiji. Štefan Grah. Vidonci 27. m1822

srečanja

ŽENSKA, 50 let, želim spoznati pristrane prijatelja do 58 let, ki si želi zvezo s prijetno žensko. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro: LIPA. m1763

Vestnik

Pred kratkim je Zavarovalnica Triglav območna enota Murska Sobota odprla v Rogošovcih novo poslovno enoto.

zavarovalnica triglav
zastopstvo ROGAŠOVCI

Tako je svojo ponudbo še bolj približala svojim zavarovancem. V kratkem načrtujejo nove poslovne prostore tudi pri Gradu, v Turnišču, Cankovi in še kje...

Skupščina Pomurskega tehnološkega centra - Raziskave in razvoj d. o. o. razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA
 za mandatno obdobje petih let.

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonskimi predpisi določenih, pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo najmanj visokošolsko izobrazbo tehniške, ekonomske ali organizacijske smeri,
- da imajo najmanj tri leta delovnih izkušenj na vodilnih oziroma vodstvenih delovnih mestih,
- da imajo status raziskovalca pri MTZ,
- da aktivno obvladajo vsaj en svetovni jezik (angleški ali nemški).

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati v 8 dneh od dneva objave razpisa pošljejo na naslov: POMURSKI TEHNOLOŠKI CENTER - Raziskave in razvoj d. o. o. Partizanska 46, Lendava, z oznako »Razpis za direktorja«.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva objave razpisa.

LINIJA - trgovsko in gostinsko podjetje Murska Sobota d. d.

Bakovska ulica 29 a

vabi k sodelovanju

natakarja - natakario (lahko tudi pripravnik) za delo v atraktivnih lokalih v Murski Soboti.

Ponujamo dobro plačilo.

Vloge mladih, sposobnih in kreativnih gostincev pričakujemo na zgoraj navedenem naslovu 8 dni od dneva objave.

Informacije po telefonu : 21 459, interna 222.

storitve

NOVO! TENIŠKA ŠOLA JAKLIČ d.o.o. z vrhunskim trenerjem, ki vas popelje v sanjski svet tenisa, za simpatične mladenke. 1. lekcija zastonj. Prijave po telefonu 65 155, popoldan. m1772

TRGOVCI - GOSTINCI! Želite računalniško blagajno, ki vodi kartice in izpisuje račune? Tel.: 062 712 138.

SAVEXIM d.o.o.
TRG DUŠANA KVADRA 12
MARIBOR

RAČUNALNIKI 486/66DX2 le 113.990 SIT,
PROGRAMI ZA d. o. o. in s. p., RAČUNALNIŠKE MI-ZE, VSE PO NEVERJETNO NIZKIH CENAH.
INFORMACIJE PO TEL. (062) 302 694.

POZOR!

Sedaj je pravi čas, da si zavarujete objekt s strelodromom ali obnovite starega. Cene ugodne. Kličite zjutraj ali zvečer Kline (063) 481 045. m1776
NOVO! Novo! Ekcem, akne in luskavico vseh vrst, tudi najtrdovratnejšo, lahko odpravite za vselej. Bio-max p.p. 82, Slovenske Konjice. Naročila po telefonu (063) 763 346. m1780

ŽELITE LI POSTATI SAMOSTOJNI?

Postanite naš partner pri vzgoji južnoameriških činčil. Delo lahko opravljate kot redno ali dodatno dejavnost. Garantirano odkup živali in ceno.

CI CINCHILA INTERNACIONAL, Miklavž, tel.: (062) 692 250.

ANTON RAJGELJ

PRODAJAMO:

- kletke za nesnice, zajce in piščance
- plastične rešetke za prašiče - bokse
- termorastlinjake
- stroj za skubljenje kokoši

Maučec, Bratonci 10, tel.: 42 096. m1783

Pokličite, oglasite se osebno!

VABI SERVIS KMETIJSKE MEHANIZACIJE

Štefan OLAJ, Plečnikova 9, Krog tel.: (069) 26 553
 Čas opravljanja je pred vrati (baliranje sena...), za servis vaše mehanizacije je skrajni čas.

Skrb, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, nam pa žalost srce trga, solza lije iz oči, dom je prazen in otožen, ker te več med nami ni.

V SPOMIN

12. maja minevata dve leti žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi

Maks Štelcl

iz Radenec

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu.

Žalujoci: žena Anica, hčerka Vida z družino in sin Mirko z ženo Cvetko

Že 10 let te zemlja krije, v grobu tihem mirno spiš, srce ljubeče več ne bije, a v naših srcih še živiš.

V SPOMIN

8. maja je minilo 10 žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dragi brat in stric

Karel Petrovič

iz Doliča

Marca je minilo 21 let, odkar nas je zapustila naša draga mama in babica

Julijana Petrovič

iz Doliča

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem, ki z lepo mislijo stojite ob njunima grobovoma, jima prižigate sveče in darujete cvetje.

Vajini najdražji

Samo 4 kratki meseci so minili, pa se je v 90. letu k večnemu počitku za svojo ženo, s katero sta preživela 67 let skupnega zemeljskega življenja, podal tudi naš dragi oče, dedek in pradedek

Matija Kelenc

iz Male Polane

velika je praznina za vama, dragi oče in mama, zapolnito jo poskušamo s spomini na vaju in naša srečna leta skupnega življenja.

Hvala polanskemu g. župniku za opravljen obred in za besede tolažbe, pevcem za lepe in lepo odpete pesmi, hvala botrini Semen in Balažic ter vsem, ki ste tudi ob izgubi očeta sočustvovali z nami, darovali molitve, za maše, cvetje in sveče ter vsem, ki boste pogrešali njegovo dobroto in vedrino.

Žalujoci otroci: sin Štefan, hčerke Marta, Marija in Angelca z družinami, vnuki in pravnuki

V SPOMIN

8. maja je minilo 5 žalostnih let, odkar te ni več med nami, dragi mož, oče, dedek in tast

Avgust Legen

iz Lipovec

Hvala vsem, ki z lepimi spomini stojite ob njegovem grobu.

Njegovi najdražji

Ni besed več tvojih, ne stiska toplih rok. Ostal le nate je spomin in srce polno bolečin.

V SPOMIN

8. maja 1995 je minilo leto žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, zet in stric

Vinko Sabotin

iz Moravskih Toplic

Vsi, ki te zelo pogrešamo

Nisi rekla niti zbogom niti roke nam podala, neusmiljena te smrt je vzela, a v srcih naših bol je ostala.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše mame, babice, sestre in tete

Verone Markovič

roj. Slana

iz Noršinec pri Ljutomeru

se zahvaljujemo zdravnikom iz ZD Ljutomer, SB Murska Sobota - urološki oddelek in SB Maribor - urološki oddelek za nudeno zdravniško pomoč.

Srčna hvala vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darovalcem za humanitarne namene ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna hvala govornici za tople besede slovesa, gospodu za odigrano žalostinko in duhovnikom za opravljen pogrebni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni

Ne morem iz zemlje kot dobra semena, da znova bi segli si v tople dlani ... Ne morem.

Med nami je krsta lesena, in grob je med nami ... Tišina prsti ...

Le sveča ljubezni visoko gori.

V SPOMIN

11. maja minevata žalostni leti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, ata in deda

Miroslav Osterc

iz Bučečovec

Hvala vsem, ki se ga spominjate in z lepo mislijo potojite ob njegovem grobu.

Žalujoci vsi njegovi

Mama, od tebe ostaja nam vse, kar tvoje dobro srce nam dalo je.

V SPOMIN

5. maja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila draga žena - mama, oma, sestra in tašča

Helena Škalič

mlinarica
 iz Gornjih Slaveč

Hvala vsem, ki se je spominjate, stojite ob njenem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci vsi njeni

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od življenja.

ZAHVALA

V 63. letu nas je zapustila draga
mama, tašča, stara mama in teta

Marjeta Nagy

iz Četibe 426

Najtopleje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih
priskočili na pomoč, darovali cvetje, sveče in za svete
maše. Posebna hvala osebju Internega oddelka
Bolnišnice M. Sobota, dr. Tobijevi za nesebično pomoč.
Hvala tudi sindikatu in sodelavcem družbe Nafta
Lendar a in sodelavkam Mure, pevcem za odpete
žalostinke in g. župniku Bernardu za pogrebni obred.
Vsem še enkrat - iskrena hvala! Lendar a, 3. 5. 1995
Žalujoci: sin Ladislav z ženo Metko in hčerko Jasmino,
hčerka Suzana z možem Brankom in hčerko Meliso ter
ostalo sorodstvo

Spet maj je tu,
a tebe ni z njo.
Tebe nikoli več nazaj ne bo.
Ob tem spoznanju
orosi se nam oko.

V SPOMIN

Tih in žalosten je spomin na 16.
maj, ko minevajo tri leta žalosti,
odkar nas je zapustil dragi mož in
oče

Jože Vozlič

iz Globoke

Hvala vsem, ki se ga spominjate,
mu prižigate sveče in prinašate cvetje.
Vsi njegovi

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s teboj je bilo lepo živeti.
Ni hujših bolečin
kot srečnih dni spomin.

Minilo je prvo žalostno leto,
odkar nas je za vedno zapustil
dragi mož, oče, tast, dedi,
pradedi in brat

**Aleksander
Frumen**

iz M. Sobote

Za vsako misel in spomin nanj,
za vsak obisk pri grobu, darovano cvetje in prižgane
sveče - prisrčna hvala.

Vsi tvoji, ki te neizmerno pogrešamo.

Trupolo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spiš,
bolečin več ne trpiš.
Dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.

V SPOMIN

14. maja bo minilo 20 let, odkar
ni med nami ljube žene in dobre
mame

Vilme Sinic

roj. Hari
iz Puzevec

Hvala vsem, ki se je spominjate, prinašate cvetje,
zalivate rože in prižigate sveče.

Tvoji najdražji mož Bela, sin Feri in sin Karel z
družino

V 91. letu nas je po krajši boleznici zapustila naša draga
mama, babica, prababica in tašča

Vilma Kisili

iz Sela

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, znancem, vaščanom, še posebej botrini
Balajc za pomoč. Hvala vsem, ki ste njen grob zasuli z
venci in cvetjem in jo pospremili na njeni zadnji poti.
Hvala g. duhovniku in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat - hvala!

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

Zgodi se le enkrat,
nikoli dvakrat,
trenutke ni moč zadržati,
postanejo preteklost,
življenje mine tako naglo,
vendar pravzaprav le za pogumne,
močne in prave ljudi.

V SPOMIN

12. maja minevata dve leti, odkar
nas je zapustil naš dragi
nenadomestljivi mož in oče

Štefan Maučec

iz Gančan

Hvala vsem, ki postojite pri njegovem grobu, mu
pinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi, ki te neizmerno pogrešamo

ZAHVALA

V 59. letu nas je za vedno
zapustil dragi mož, oče, dedek,
brat in svak

Alojz Vohar

Ob nenadomestljivi in boleči
izgubi se zahvaljujemo vsem
sorodnikom, botrini, sosedom in
znancem, ki ste našega moža,
očeta ter dedka pospremili k
večnemu počitku.

Hvala g. župniku Poredošu za pogrebni obred, pevcem
ter godbi na pihala. Hvala tudi g. Novaku za ganljive
besede ob slovesu. Posebej se zahvaljujemo tudi vsem,
ki so darovali za cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala za
vsa izrečena sožalja.

Žalujoci: žena Kristina, sinovi z družinami in vsi, ki
smo te imeli radi.

V SPOMIN

Mesec maj ne prinaša le lepote
narave, temveč tudi tisti žalosten
dan, ko smo 10. maja pred petimi
lety izgubili dragega

Jožefa Cipota

iz Polane

Hvala vsem, ki se ga spominjate,
mu prinašate cvetje in sveče.

Vsi njegovi

V življenju le skrb in delo si poznala,
sedaj od vsega trudna si zaspala,
ni več trpljenja, ne bolečin,
ostal je le nate lep spomin.

ZAHVALA

V 85. letu nas je za vedno
zapustila draga mama, babica,
prababica in sestra

Katarina Pal

roj. Kovačič
iz Lipe

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom in znancem, ki ste darovali cvetje, vence,
sveče in za maše ter nam izrekli sožalje.
Hvala tudi g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za
odpete žalostinke.
Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi.

V SPOMIN

13. maja bo minilo eno leto,
odkar nas je zapustila draga žena,
mama, hčerka in sestra

**Irena
Vugrinec**

iz Lendave

Hvala vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem
grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci vsi njeni.

V življenju le skrb in delo si poznala,
sedaj od vsega trudna si zaspala,
odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 38. letu nas je za vedno
zapustila draga žena, mati, sestra,
hčerka in snaha

**Jerica
Konkolič-Truda**

roj. Šiftar
iz Černelavec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v
teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli ustno
ali pisno sožalje, darovali vence, cvetje in sveče.

Hvala g. duhovniku za opravljen obred, pevcem za
odpete žalostinke, govorniku Astre iz Ljubljane za
poslovilne besede, posebej še kolektivu Astra iz
Murske Sobote.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi njeni

Odšla si tiho, brez slovesa,
kot zvečer ugasne zarja svetla,
a v naših srcih še živiš,
červavno leto dni v grobu spiš.
Solza, žalost te zbudila ni,
a ostala je praznina, ki hudo boli.

V SPOMIN

Danes mineva leto žalosti, odkar
nas je zapustila naša draga

Anica Luthar

iz Bogojine

Hvala vsem, ki se z lepimi spomini ustavite ob njenem
grobu, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njeni

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Boleča je resnica, da je v 58. letu
dokončal svojo križevno pot dragi
mož, oče, tast in dedek

Jože Smej

iz Odranec

Ob boleči izgubi se iskreno
zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in
prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli
pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence, sveče in
za sv. maše. Posebna hvala dr. Potočnikovi in osebju
kirurškega oddelka, g. župniku za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke, govornici Mariji Marič,
283. brigadi TMO 2, Termu Jerebic, Zidarstvu Kavaš
in Varnosti Maribor.

Žalujoci: žena Marija, hčerka Marija, sin Martin z
družinama, sin štefan z Jožico, vnuki Natalija, Mitja in
Ane - Mari.

KRI
NI

ZENLJ

V kovinskem profitnem centru LB-PB-Pan-agra projektna skupina in delavci sončne uprave montirajo močnega generator po zgledu egiptovskih črpalk. Generator bodo ročno, v krogu na dvonžiču, poganjali delavci, režijci pa jih bodo bičali. Po informacijah iz lažnih virov nam je uspelo izvedeti, da je nepooblaščen direktor dr. Ščap prek borze dela dal vpoklicati vse nekdanje delavce Panonije, da bodo ob elektriki iz novega generatorja začeli s proizvodnjo.

***

Čarli Šiftar in Geza Džuban - NPK sta se premislila glede pomurske avtoceste in goričke železnice. Čarli je ugotovil, da železnica po gorički trasi ne pokriva njegove baze, ampak Idrijevo, zato se je ogled za ravensko-dolinsko varianto, pod pogojem, da proga pelje mimo njegove rafinerije ob ivanski kamensčici. Proga mu je pomembna zaradi tega, ker bo ob kamensčici po dolgem času v nočnih urah ponovno vrtal novo vrtno. Na ta način se edino lahko otrese konkurenčnega Petrola in zaobide interes Anju Mariške. NPK pa to varianto zagovarja zato, ker mu v njegovi krščenki moravski občini samo železnica še manjka in bo največja v Vzhodni Evropi.

***

Cenjeno občinstvo obveščamo, da je veliki trio v Santa Barbari Podjetja za informiranje (računi in podobne stvari) ponovno začel z dnevi odprtih prvih sobot v mesecu, tokrat že v Kalužnici.

***

Na odlagališču slonov končujejo z mega založniškim projektom desetletja Razvojnega strategija levega in desnega brega Mure (Pomurja). Uvodno poglavje in temeljni koncept razvoja ni zastavil nihče drug kot Andrej Janc - ex pletilec (ena levo, dve desno, ena desno dve levo), in sicer nosi naslov Vzreja in hormonsko pitanje muh za ribičijo v prleških vodah. Projekt je podprt z multimejskim pristopom, ki ga je pripravil Kočila - CD ROM.

***

Sedanji tajnik soboške občine Tib Cigut - ex zemljiški manipulant je pripravil posebno predavanje za novo pečenega direktorja Projektivnega biroja Janka Halba - Caponeja o tem, kaj so urbane in kaj ruralne površine.

***

Santor Panonke Školj, je, ko je izvedel za tragedijo s stadmorno peso in škropivi, takoj sklenil, da se bo največja in za kmete najbolj skrbna zadruga na tem ljubem svetu takoj odpovedala 4-odstotni proviziji od sladkorne pese. Razliko denarja za sanacijo bo dobil s prodajo deleža v Pomurskih mlekarnah, ki si mu ga je končno uspelo pridobiti. In tako bodo kmetje ponovno vse prej pojedli, preden bodo kaj dobili.

***

Ludvik Sočić - Založnik in predsednik avtonomne pokrajine Noršinci je v zaščito manjšinskih interesov že napovedal gladovni štrajk na starotrških njivah. Kot je izjavil, je tovrstna oblika protesta nujna, ker veliki aga moravske občine Franc Cipot - Računski ves čas ponavlja »Ne čujem dobro«, ko se bori za ustavne pravice avtonomne republike Noršinci.

RESEČANJE KONJ

Radgonski mehurčki

Lep pozdrav, ljube moje Radgončanke. Ne vem, kaj je z mojim prijateljem, upokojenim Radgončanom. Kaj te žuli? Pa se ja ne sekiraš, ker so ti penzijo zmanjšali za 0,5%? Lahko bi bilo še huje. Daj, oglasi se, kajti drugače bo po najinih »mehurčkih« se naprej kolovratil neki »kujski val«. Torej, ko to pišem, je dan zmage. Samo zelo sem žalostna, da po 50 letih še danes ne vemo, kdo je takrat sploh zmagal, kdo se je sploh boril in zakaj se je sploh boril. Čudni časi, čudni ljudje, nobene kulture in nobenega spoštovanja. Mislim na nivoju naše samostojne države. Kar naprej prepripi pa dvojne (bolje kot vojne) proslave.

Moram pa povedati, da sem zelo vesela, da sem Radgončanka (pa čeprav klepetulja). Pri nas je bil minuli konec tedna lep, zanimiv in svečan. Čudovita (kratka in bogata) proslava, ki jo je organiziral občinski svet Gornja Radgona. Čudovit slavnosti govor in govornik. Marsikdo bi mu moral prisluhniti in si tudi kaj zapomniti in tako tudi delati. Vesela sem bila, da so prišli predstavniki vseh strank (tisti, ki jih ni bilo, jih sploh niso pogrešali!) in tudi iz obeh sosednjih občin Radenci in Sveti Jurij. Se je nekaj razumnih ljudi in to me navdaja z upanjem, da so stalni »nergaci« v manjšini.

Lepo je bilo tudi v nedeljo (zopet na sejmišču!), ko so se mladi iz Avstrije in Slovenije lepo zabavali. »Čuki« so naredili dobro zabavo za mlade, še boljše pa avstrijski »Beatles«. Alkohol niso točili. No, mladi so se znašli in so izpraznili free shop (Kompasov), pa še kakšno bližnjo trgovino. Znašel pa se je tudi naš gospod župnik, ki si je na veselici privoščil rujno kapljico (ni bila iz radenskih mehurčkov). Tudi križ so lepo postavili na most miru - samo (tako se sliši) da na napačno stran. Pa nič ne de, bo drugo leto zopet lepo organizirana prireditev in bodo križ postavili na drugo stran.

Ta teden bo zopet veselo. Danes (ko berete moj priljubljeni Vestnik) zopet zasedajo radgonski občinski svetniki. Želim jim konstruktivno (tako so včasih rekli) delo in medsebojno spoštovanje.

Ob koncu pa bi rada še pohvalila radgonsko osnovno šolo (slavnostni in dobrodelni koncert njihovega zbora) in območno organizacijo Rdečega križa (ki se bo »pobratala« z Dolenjci iz Novega mesta).

Lepo, kar »bratite se«. Kaj pa me? Se bomo »psestrile«. Poskusimo!

50-letna »zmagovalka«
Radgonska klepetulja

MERKUR

VESTNIKOV VLAK 95

10. junija 1995 NOVA GORICA

• OGLED IGRALNICE HIT

• SVETA GORA

• VINSKA KLET DOBROVO

• SAMOSTAN KOSTANJEVICA
NAD NOVO GORICO, GROBNICA
BOURBONOV

Cena izleta: 4.500 SIT.

Naročniška služba
VESTNIKA

Ulica arhitekta Novaka
13, M. Sobota

Tel.: 31 998

Med tistimi,
ki bodo pravočasno poravnali naročnino, bomo izžrebali 40
srečnežev, ki se bodo izleta udeležili brezplačno.

HIT Hoteli Igralnice Turizem

Novice s tišinskega območja

Rafting klub Most iz Petanjec je za 1. maj pripravil kresovanje. Podobna prireditev je bila za praznik dela tudi v Rankovcih, ki pa so jo organizirali člani Kluba malega nogometa Dobel. Kulturni program in kresovanje pa so za praznik dela imeli tudi na Krajni.

V vaško-gasilskem domu na Petanjcih so se sešli gasilci in se dogovorili za letošnje slovesnosti. V Murskih Petrovcih bodo praznovali 70-letnico gasilskega društva, v Tropovcih bodo v poletju pre-

vzeli gasilsko črpalko, na Petanjcih bo tekmovanje za memorial Bojana Novaka, dobili pa bodo tudi motorno brizgalno; sektorske vaje pa bodo letos v Rankovcih.

V teh krajih je, kar je spodbudno, v gospodinjstvih in drugod že 780 ročnih gasilnih aparatov in je tudi tako poskrbljeno za večjo požarno varnost. Na tišinskem območju je sicer vsega skupaj 2.400 gasilcev

V Murskih Petrovcih, Sodišincih, Krajni in Gederovcih so zbirali kosovne odpadke. Nabrali so jih kar čez 10 ton. Odpeljal jih je Dinos.

Sejem rabljenih avtomobilov

Na sejmu rabljenih avtomobilov pri soboškem Agroservisu je bilo minulo nedeljo naprodaj 44 vozil, lastnike pa so zamenjala le štiri.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Zastava 126 P	1986	66.000	1.100 DEM
Lada Samara 1300	1987	87.000	2.100 DEM
VW Derby	1979	128.000	1.500 DEM
Jugo 45 Koral	1988	55.000	2.000 DEM
Citroen AX 11 TRE	1987	74.000	6.200 DEM
Renault 5 Five	1994	10.000	12.800 DEM
Peugeot 205	1989	113.000	10.000 DEM
Lada Samara 1300	1993	22.700	9.400 DEM
Honda Civic 1,6 16V	1991	52.700	16.500 DEM
Opel Kadet 1,4S	1991	45.000	16.400 DEM
Mazda 323	1991	62.000	15.900 DEM
Jugo 55 Koral	1988	70.000	4.300 DEM
Golf GL	1982	126.000	4.100 DEM
Mitsubishi Galant 20	1992	39.700	25.500 DEM
Zastava 126 P	1989	43.000	2.100 DEM

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek, 4. maja, so rejci ponujali na sejmu pujskov v Turnišču 30 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Povpraševanje ni bilo ravno veliko, so pa navkljub vsemu večino pujskov prodali. Za par živali je bilo potrebno odšteti od 11.000 do 15.000 tolarjev. Prodajalce obveščamo, da morajo imeti za živali potne liste.

Lendavski pereci

Ko sem zadnjič pisal, da moramo biti srečni zaradi vsega, s čimer nas je obdarovala narava, in zato, ker smo dvojezično območje (zaradi tega imamo same koristi!), še nisem vedel, da bo mariborski televizijski zvezdnik Stojadin pripravil v našem mestecu zabavno-glasbeno oddajo Pogled iz zaženi, ki ji na Markovskem pravimo Pogledni pa deni! Lepo, lepo, da je pripeljal na naš konec tiste plesalke z »ručami« na dolgih nogah, še bolj dogonogo italijansko disko-zvezdnico v super mini krilčku, pa ... rovnika ... Godilo nam je tudi, ker je v oddajo pobavil priljubljeno ga pevca s ta pravega Madžarskega, ki pa je že toliko zaslužil, da se oblači v zlati gvant. Zdaj je Slovenija v živo videla, kot je sicer dejal naš priljubljeni župan, da je v naši občini tudi kaj tepega, ne le kolone tovarnjakov in napovedane zapore cest (kar je sicer velikokrat omenjal ob drugih priložnostih!). Kmetje si oddaje nismo šli ogledat v živo, saj je bila ravno ob času, ko je treba krmiti živino, pa tudi sicer se človek ne bi znašel pod sijajem žarometov, zato smo doma kukali na ekran. Meni, ki sem tuval »ser« (sivolaz), se je še najbolj »dopadla« Afričanka, ki je najbrž merila dva metra v višino in je imela na temenu sive lase.

Ne, nič še ni izgubljeno! V petek bo v dvojezični šoli v Lendavi spet živo. Če bi bil prepričan, da me bodo postavili v prve tri vrste, kot so zdaj bile družine uglednih Lendavčanov (iz Joškova iz Dobrovnika), potem bi si jutri vzel prost dan. Torej bi se temeljito okopal, da ja ne bi »dišala« po krava, se tudi »nalispala«, oblekel »zdavanjski gvant« in se nastavljal televizijskim kameram. Bojim pa se, da bodo tudi ta petek v ospredju znana lendavska imena in tako ne bo priložnosti za »promocijo« nas kmetov. Še več: občutek imam, da bo režiser oddaje spet len in da bo kazalo le prve tri vrste, namesto da bi se s kamero sprehodil še po ostalih dju. Je že tako, da so nekateri vedno »prvi«, drugi pa ostajajo »drugi«. Ne preostane mi nič drugega, kot da čarovnika spremijam iz domače kuhinje. Me pa zanima, ali bo župan tudi v drugo podaril Stojadinu kako darilo, še posebej, če se je naučil kaj po madžarsko. Ko se je »opravičeval«, da mora povedati tudi nekaj po madžarsko, mu je »zagrozil«, da ga bodo v enem tednu vsaj nekaj naučili. Koristno bi bilo, ko bi fantja prevzela katera deklica (žal niso dolgonoge) in ga naučila, kako je z madžarske strani.

Ja, Pogledni pa deni me je prevzela. Še bolj ves iz sebe pa imam (upam, da žena ne zameri), če bom spet videl tisto dolgono »sero« Afričanko, čeprav se bojim, da bi bila sama bolj zadostna na s kakim temnopoltim domorodcem.

Bog, dečki!

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Tržnica Gornja Radgona	Ljutomer
Jabolka	150	170	130
Pomaranče	170	180	160
Banane	180	120	160
Hruške	200	200	-
Limone	180	200	160
Kivi	140	250	300
Paradižnik	300	260	250
Solata	160	180	180
Korenje	160	160	160
Čebula, stara	150	180	190
Čebula, mlada	220	240	180
Krompir, mladi	200	200	180
Česen	300	300	320
Kumare	240	200	240
Lubenice	200	200	200

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomorske banke z dne, 9. maja 1995, tečajji veljajo od 5. 1995 od 00.00.
Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 9. maja 1995 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.157,0452	1.110,00	1.145,00
Francija	100	2.291,3842	2.225,00	2.275,00
Nemčija	100	8.138,4627	7.990,00	8.135,00
Italija	100	6,8827	6,65	6,90
Švica	100	9.869,5137	9.590,00	9.835,00
ZDA	1	111,0982	108,50	110,70

Najmanj vsak 20. državljan Slovenije že posluje s
plačilno kartico

ACTIVA ali
ACTIVA - EUROCARD!

- ACTIVA je namenjena plačevanju blaga in storitev v prodajnih mestih in Sloveniji

- z ACTIVO - EUROCARD lahko plačujete blago in storitve pri prodajnih mestih Activa in Eurocard/MasterCard v Sloveniji, v tujini pa pri prodajnih mestih Eurocard/MasterCard. V bančnih enotah na bankomatih z nalepkami Eurocard/MasterCard v tujini lahko dvignete tudi gotovino. Z vsemi drugimi ugodnostmi, ki jih nudita ti dve kartici, bodo z veseljem seznanili v vaši enoti LB - Pomurske banke d. d., kjer imate odprti tekoči račun.